

به نام خدا

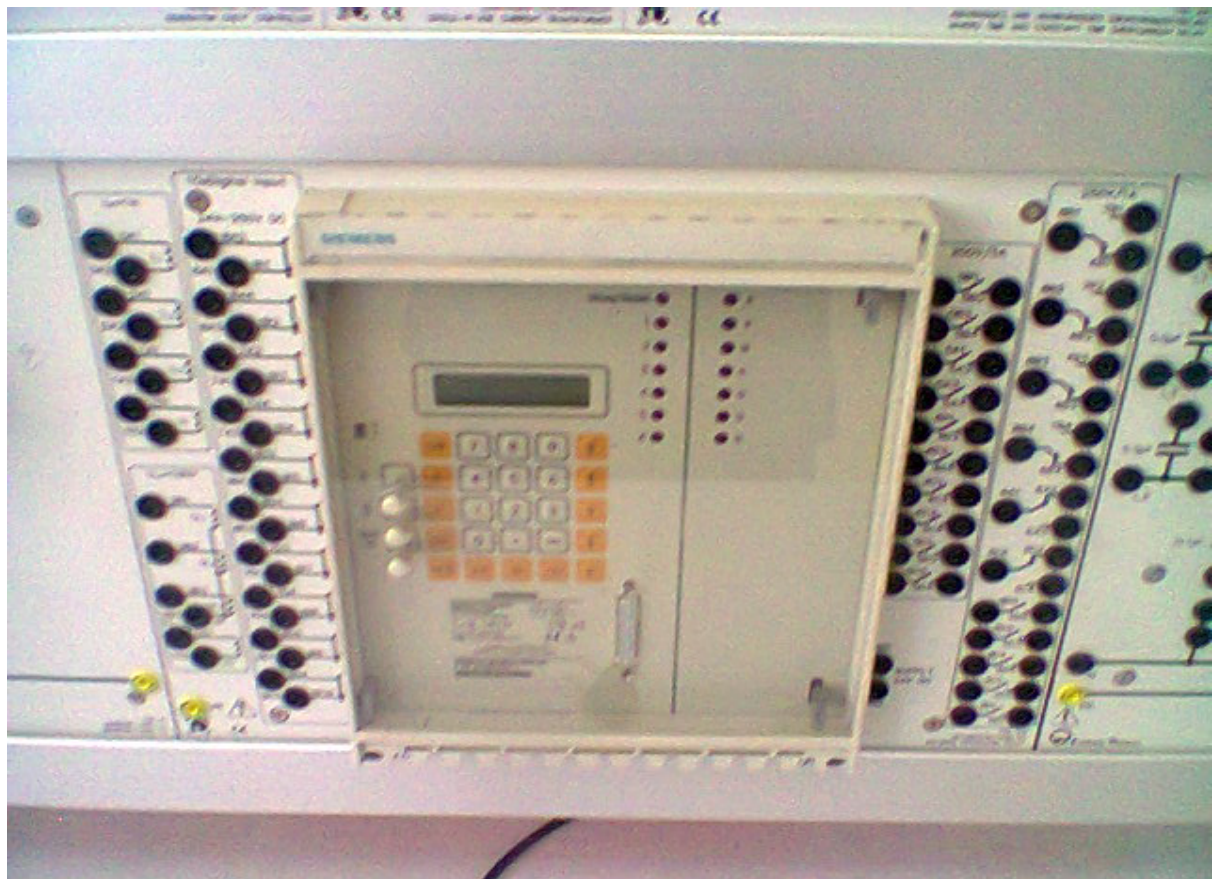
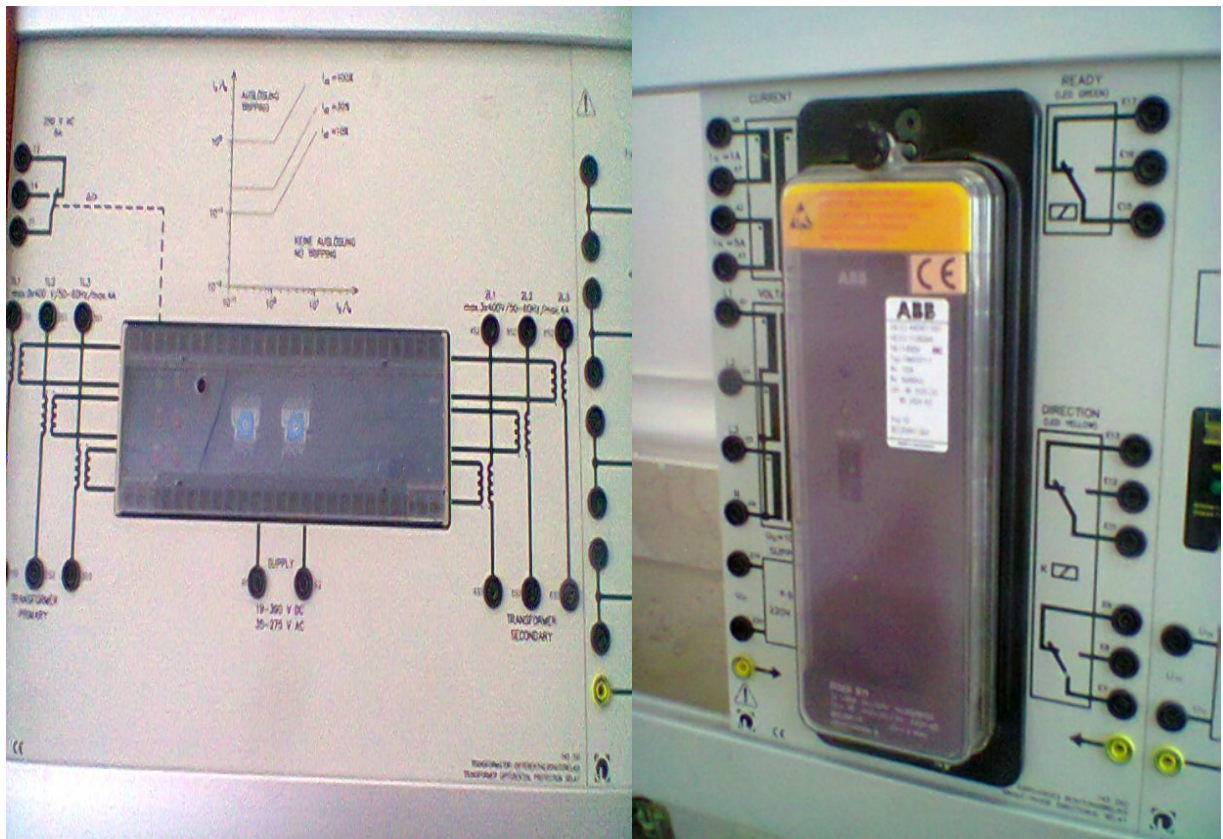

دانشگاه سمنان
دانشکده مهندسی برق و کامپیوتر

آزمایشگاه رله و حفاظت سیستم های قدرت

مدرس: دکتر مروج

فهرست مطالب:

۱) پیش گفتار - مفاهیم - تجهیزات موجود - مقدمه

۲) تشریح تجهیزات

۳) آزمایش ها

آزمایش اول: رله اضافه جریان زمان معین/ زمان معکوس

آزمایش دوم: رله اضافه ولتاژ و کاهش ولتاژ

آزمایش سوم: رله خطای زمین

آزمایش چهارم: رله خطای زمین جهت دار

آزمایش پنجم: رله توان جهتی

آزمایش ششم: رله دیفرانسیل

آزمایش هفتم: رله دیستانس

۴) دستگاه تست رله (SMC(PTE-100-C PLUS)

4-1) مقدمه (introduction)

4-2) دید کلی (general overview)

4-3) توصیف ماژول pte-100-c plus (description)

4-3-1) بهره برداری (operation)

4-3-2) مشخصات (specification)

4-3-3) دیاگرام کلی دستگاه (general diagram)

4-4) توصیف ماژول voltage module (description)

4-4-1) تنظیمات (setting)

4-4-2) مشخصات فنی (technical characteristics)

۱-۱) پیش گفتار:

تجهیزات این آزمایشگاه از شرکت LEYBOLD تحت عنوان LD DIDACTIC GMBH خریداری شده است. اگر رله ها رابه سه دسته الکترومکانیکی، استاتیک، دیجیتالی یا نیومریکی تقسیم کنیم، این آزمایشگاه دارای :

دو رله استاتیک جهت دارسه فاز ساخت شرکت ABB بانام RMX913

یک رله استاتیک توان جهتی ساخت شرکت ABB بانام REX911

یک رله استاتیک اضافه جریان زمان معین تکفاز ساخت ABB بانام IKT941

یک رله استاتیک جهت دار تکفاز ساخت ABB بانام RMX911

یک رله دیجیتال دیفرانسیل ساخت شرکت SEG بانام XD1-T

یک رله دیجیتال اضافه جریان زمان معین و زمان معکوس ساخت شرکت SEG بانام XI1-

یک رله استاتیک اضافه / کاهش ولتاژ ساخت شرکت Bender

یک رله استاتیک آلارم خطای زمین ساخت شرکت Bender

و یک رله نیومریک دیستانس ساخت شرکت زیمنس بانام 7SA511)

بوده که شرکت LEYBOLD مجموعه این رله ها رابه صورت آزمایشگاهی جمع آوری کرده است.

این دستور کار باتوجه به منوال شرکت LEYBOLD به شماره های

TPS11.3.2(protective relay) و TPS11.3.3(protection of high voltage)

مனால் شرکت EUROSMC مربوط به دستگاه تست رله PTE-100-C PLUS

و منوال شرکت WOORDWARD seg آگردآوری شده است.

2-1) مفاهیم و برخی اصطلاحات رایج در رله های حفاظتی:

۱- رله حفاظتی (protective relay):

دستگاهی الکتریکی است که در صورت وقوع شرایط غیرعادی یا اتصال کوتاه در سیستم قدرت عمل نموده و باعث جدانمودن (ایزوله نمودن) قسمت آسیب دیده از شبکه و یا ایجاد یک سیگنال آلام می گردد.

۲- تنظیم رله (setting): مقدار حقیقی کمیت تغذیه کننده رله که در آن مقدار، تحت شرایط مشخص رله باید عمل کند. این عملکرد را مقدار تنظیم رله می گویند.

۳- توان مصرفی رله (power consumption-burden): مقدار توان مصرفی رله تحت جریان و ولتاژ نامی است. این توان برای رله های AC برحسب ولت آمپر (VA) و برای رله های DC برحسب وات (W) می باشد.

۴- مقدار کمیت تحریک رله (pickup): وقتی یک رله از وضعیت تحریک نشده به وضعیت تحریک خود درمی آید میگویند رله pickup نموده است. مقدار کمیت تغذیه کننده رله در مرز وقوع این تغییر را مقدار pickup رله می گویند.

۵- مقدار کمیت برگشت رله (drop out-Reset): وقتی یک رله از وضعیت تحریک شده ی خود به وضعیت تحریک نشده برمی گردد میگویند رله برگشت (reset) نموده است. مقدار کمیت تغذیه کننده رله در مرز وقوع این حالت را مقدار (reset) یا (drop out) رله می گویند.

۶- ضریب برگشت دهنده (Resetting factor): نسبت حداکثر مقدار کمیت برگشت به حداقل مقدار کمیت تحریک یک رله را ضریب برگشت دهنده رله می گویند.

۷- زمان برگشت رله (Resetting time):

مدت زمانی است که طول می کشد رله عمل نموده و مجدداً به واسطه کاهش کمیت تغذیه کننده رله به مقدار کمتر از pickup، به وضعیت اولیه خود در قبل از pickup برگردد.

۸- زمان عملکرد رله (operating time):

مدت زمان بین لحظه ی اعمال کمیت مربوط به pickup رله تا زمان تحریک کنتاکتور قطع رازمان عملکرد رله می گویند.

۹- ولتاژ کمکی (Auxiliary voltage):

برخلاف رله های الکترومکانیکی، رله استاتیکی احتیاج به یک منبع ولتاژ کمکی جداگانه ندارند. این ولتاژ می تواند از طریق منبع AC مدار یا از طریق منبعی مستقل تامین گردد.

3-1) تجهیزات موجود در آزمایشگاه:

- ۱- بار مقاوتی-----۷۳۳۱۰ (سه عدد)
- ۲- بار خازنی ----- ۷۲۷۳۹ (دو عدد)
- ۳- بار سلفی ----- ۷۳۲۴۲ (دو عدد)
- ۴- ترانسفورماتور سه فاز 380kv----- ۷۴۵۵۱ (سه عدد)
- ۵- ترانس متغیر تکفاز----- ۵۲۲۴۲
- ۶- خط انتقال ----- ۷۴۵۵۱ (دو عدد)
- ۷- مدار شکن (CB)----- ۷۴۵۶۱ (هشت عدد)
- ۸- CT تکفاز----- ۷۴۵۱۰
- ۹- CT سه فاز----- ۷۴۵۱۲
- ۱۰- VT تکفاز----- ۷۴۵۱۴
- ۱۱- VT سه فاز----- ۷۴۵۱۶
- ۱۲- تایمر الکترونیکی (stop clock)----- ۳۱۳۰۳۱
- ۱۲- رله اضافه جریان زمان معین و زمان معکوس (X11-I)----- ۷۴۵۲۳۱
- ۱۳- رله اضافه جریان زمان معین, تک فاز (IKT941) ----- ۷۴۵۲۹
- ۱۴- رله اضافه یا کاهش ولتاژ----- ۷۴۵۱۸
- ۱۵- رله آلارم خطای زمین----- ۷۴۵۳۲
- ۱۶- رله جهتی تکفاز (RMX911)----- ۷۴۵۲۹۲
- ۱۷- رله جهتی سه فاز (RMX 913)----- ۷۴۵۲۷۲ (دو عدد)
- ۱۸- رله توان جهتی (REX 911)----- ۷۴۵۲۰
- ۱۹- رله دیفرانسیل (XD1-T)----- ۷۴۵۳۳
- ۲۰- رله دیستانس (7SA511)----- ۷۴۵۲۲۳

4-1) مقدمه:

4-1-1) در سیستم های قدرت توسعه خط خطرناک بوده و موجب فروپاشی شبکه می گردد. در مورد اتصال کوتاه، یک جریان خطای خیلی زیادی تواند بخشی از سیستم را تخریب کرده و حتی سبب آسیب رسیدن به انسان ها و حیوانات گردد. همچنین یک اتصال کوتاه میتواند سبب کاهش ولتاژ سیستم شده و منجر به از دست رفتن پایداری شبکه و اختلال در اتصالات مصرف کننده ها شود. به همین دلیل سیستم های حفاظتی باید سریعاً عکس العمل نشان داده و در انواع خطا قابلیت اطمینان داشته باشند و وظیفه اصلی سیستم حفاظت، تشخیص مولفه های خطا (مولفه های تخریب کننده) بوده و باید بتواند فقط آن بخش از سیستم که دچار خطا شده است را قطع کند (قابلیت انتخاب). لذا سیستم های حفاظتی باید دارای سه ویژگی (سرعت **quickly**-قابلیت اطمینان **reliably**-قابلیت انتخاب **selectivity**) باشد.

امروزه ولتاژهای کم اکثراً به وسیله ی فیوزهای **cut out** حفاظت می شوند. این نوع از فیوزها دارای ساختمانی ساده و اقتصادی اند. ولی این فیوزها در ولتاژهای بالایی می توانند وقفه ناشی از جریان خطا را تحمل کنند. لذا برای این منظور از مدار شکن استفاده می کنیم. وضعیت باز یا بسته بودن **CB** دائماً توسط سیستم های الکتریکی مانیتور شده و باید بتواند جریان خطا را دمپ کند. برای اندازه گیری مشخصه های سیستمهای قدرت (بویژه در **HV**) باید از ترانسفورماتور (**CT&PT**) استفاده کرد. دمای تجهیزات اغلب مانیتور و اندازه گیری می شود. هنگامی که یک خطا در هنگام راه اندازی ایجاد می شود، سیستم حفاظتی توسط یک مدار آشکار ساز خطا عمل می کند.

در سالها قبل تجهیزات توسط رله های الکترومکانیکی حفاظت می شدند. امروزه مدارهای الکتریکی جایگزین مدل الکترومکانیکی شده و دارای دقت و عملکرد سریع تر و قابلیت اطمینان بالاتری هستند. سیستم های حفاظتی الکترواستاتیکی تحت عنوان رله های استاتیک شناخته شده و برای افزایش قابلیت اطمینان مجزبه رگولاتور می باشند.

4-2) انواع رله و نحوه اندازه گیری:

رله های حفاظتی توسط مانیتور کردن مقادیر منحصربه فرد (مثل **V, I, F**) و مقادیر وابسته (**Z, P**) و توان

جهتی) عمل می کنند. همچنین سونچینگ رله ها طبق logic(or/and) و زمان صورت می گیرد. قبل از توضیح مقادیر اندازه گیری مورد نیاز برای سیستم حفاظت، برخی مفاهیم و اصطلاحات سیستم های حفاظت تشریح می گردد:

۱- operation of a relay: این مشخصه عبور از شرایط اولیه را با هدف رسیدن شرایط عملکرد و رخداد های سریع بعد از افزایش یا کاهش مقادیر تنظیمی رله، توصیف می کند.

۲- Release of a relay: این مشخصه عبور از شرایط عملکرد را با هدف رسیدن به شرایط اولیه توصیف می کند.

۳- Resetting ratio: نسبت مقدار release به مقدار operation. در یک رله حفاظتی مقدار release تفاوت کمتری نسبت به مقدار عملکرد دارد.

۴- starting: آغاز زمان سنج داخلی رله با یک زمان تاخیری

۵- tripping: فرمان قطع خروجی سونچ که به CB ارسال می شود.

۶- operating time: زمان بین رخ دادن مقدار عملکرد و فرمان قطع سونچ می باشد. کوتاه ترین زمان ممکن به عنوان زمان اول یا زمان پایه طراحی شده است. زمان مینادر رله های مدرن بین ۱۰ تا ۳۰ میلی ثانیه مدنظر گرفته می شود.

۷- total time: سپری شدن زمان از مقادیر عملکرد تا بسته شدن CB

8- grading time: تغییرات بین زمان عملکرد در دوره جداگانه. این زمان بین ۰,۳ تا ۰,۵ ثانیه برای قابلیت اطمینان سیستم در نظر گرفته می شود.

1-4-2-1) اندازه گیری یک کمیت الکتریکی:

یک کمیت مانیتور شده به طور پیوسته اندازه گیری می گردد و با مقدار از پیش تنظیم شده اش مقایسه و در صورت افزایش یا کاهش از مقادیر تنظیم شده، رله عمل می کند. عملکرد رله می تواند تاخیری یا آنی باشد.

رله های الکترومغناطیسی بر اساس نیروی آرمیچر (ناشی از کوئل جریان) کار می کنند.

رله های استاتیکی به جای سیم پیچ از سونچ های الکترونیکی استفاده می کنند. این رله ها دارای کنتاکت changeover (یک کنتاکت NO و یک کنتاکت NC) می باشند.

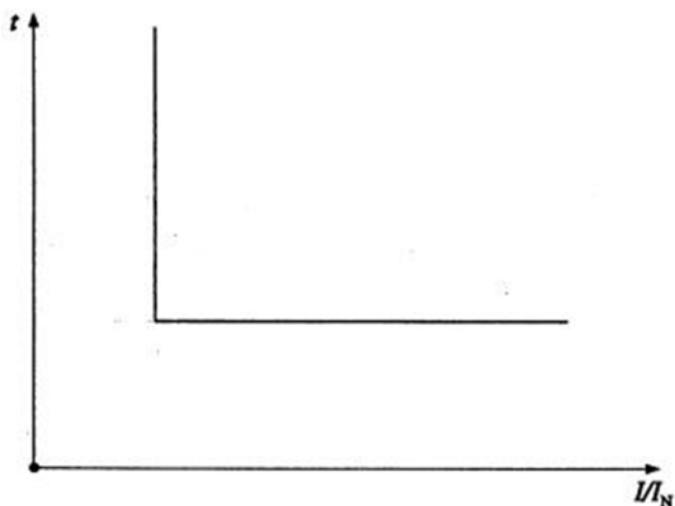
(V) رله کاهش ولتاژ معمولاً در رنج ۰,۵ تا ۰,۹۵ ولتاژ نامی تنظیم می گردد. اگر مقادیر اندازه گیری شده به زیر مقدار تنظیمی برسد، رله عمل می کند.

رله اضافه ولتاژ معمولاً در رنج ۱,۰۵ تا ۱,۵ برابر ولتاژ نامی تنظیم می گردد. اگر مقادیر اندازه گیری شده از مقدار تنظیمی فراتر رود، رله عمل می کند.

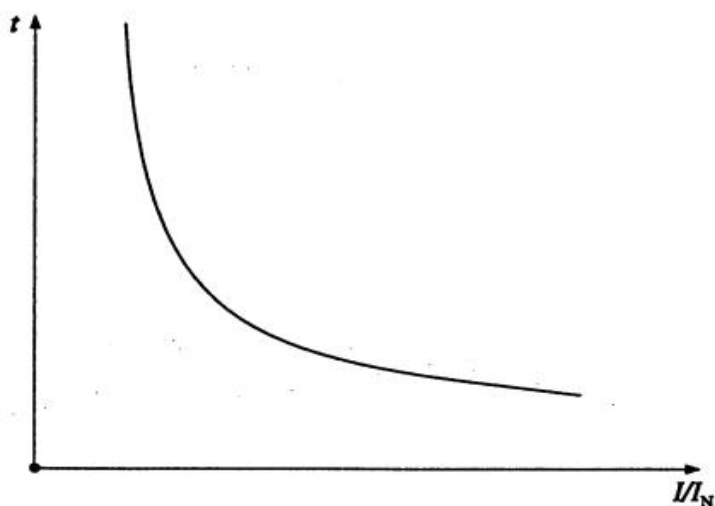
مصرف کننده های حساس به ولتاژ می توانند در برابر نوسان ولتاژ زیاد توسط رله های ولتاژی نیز محافظت کردند. با این وجود رله در برابر ولتاژ های پیک (مثلاً ناشی از ضربه صاعقه) خیلی کند عمل

می کند. لذا نیاز به برقریر هم داریم.

(I) کلا دو نوع اضافه جریان در این آزمایشگاه مورد استفاده قرار می گیرد, یکی رله زمان معین و دیگری رله زمان معکوس. رله زمان معین شامل یک تایمر کاهنده بوده و موقعی که از مقدار عملکرد تنظیمی فراتر رود, رله طبق دامنه جریان خطا و زمان عملکرد تریپ می دهد. رنج تنظیمات رله زمان معین بین ۰,۹ تا ۱,۸ جریان نامی بوده و زمان عملکرد آن بین ۰,۱ تا ۴ ثانیه می باشد.

در مورد رله زمان معکوس, زمان عملکرد رله به دامنه اضافه جریان بستگی دارد. این مشخصه شبیه سیستم های بی متال کار کرده و در زمان کم جریان خطای زیاد را قطع می کند. همچنین این رله در شرایط اضافه بار و اتصال کوتاه برای حفاظت موتور, ترانس و ژنراتور به کار می رود. از آنجا که مشخصه این رله شبیه **temperative-rise** می باشد, نام دیگر آن **thermal replica** است.

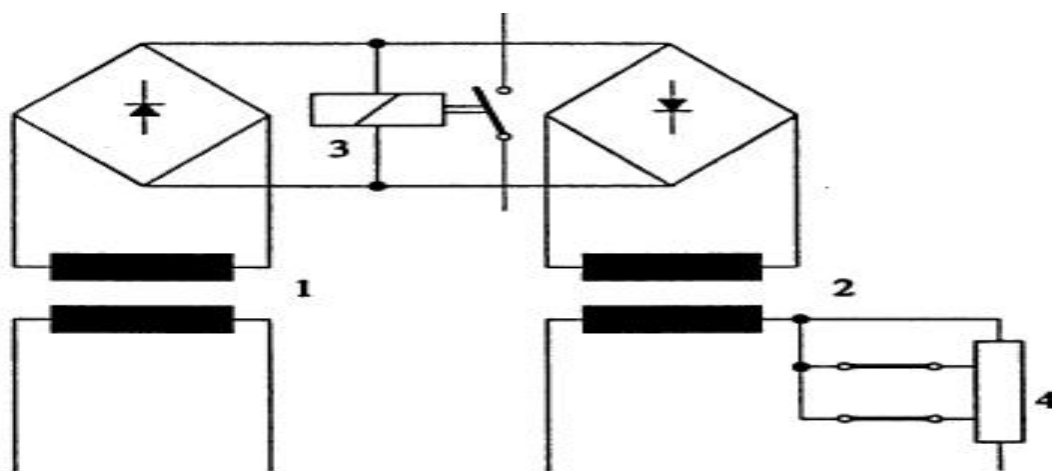
(آشکارسازی خطای زمین):

خطای ارت فالت می تواند فقط در سیستم هایی بانقطه نول شناور یا نقطه نول زمین شده مورد استفاده قرار می گیرد. در یک خطای زمین, سیستم می تواند در یک زمان کم خود را از آنجایی که دارد ولی با این وجود لازم است ارت فالت آشکارسازی و ثبت گردد. محل وقوع خطا وابسته به موقعیت خط بوده و

یک ولتاژ جابه جایی (a voltage displacement) در نقطه ای خارج از سیستم رخ می دهد. <> این رله باید توسط آلارم جهتدار اندازه گیری و اغلب به سیم پیچ مثلث بازمتصل می شود << اکثر خطاهای زمین بعد از یک زمان دمپ میشوند. رله آلارم نیاز به مشخصه زمان تاخیری دارد که stationary earth fault نامیده می شود.

(F) فرکانس نیز به شرایط سیستم و خط بستگی دارد. عدم تعادل بین ژنراتور و مصرف کننده اغلب بایک مقسم فرکانسی جبران می شود. لذا رله های فرکانسی به ترتیب ابتدا مصرف کننده های کم اهمیت را از مدار خارج می کنند تا سیستم پایدار شود.

(T) دما نیز در تجهیزات ژنراتور، ترانس، موتور خیلی مهم هستند لذا باید با توجه به تنظیمات ماینیتور

: Principle of distance measurement in a protective relay

- 1: Matching transformer for the current side,
- 2: Matching transformer for the voltage side,
- 3: Moving coil relay with tripping contact,
- 4: Series resistor to alter the trigger point

گردد.

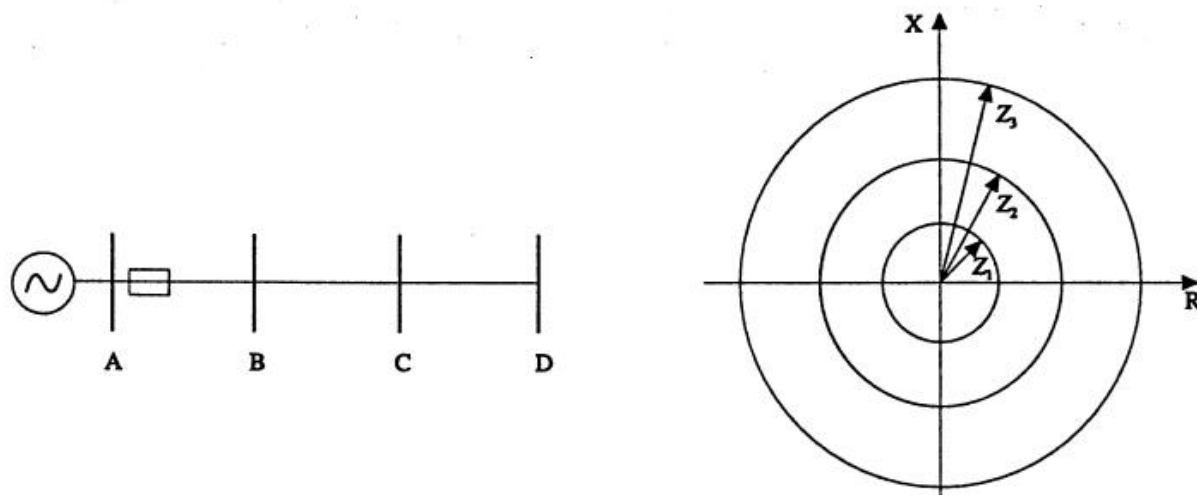
2-2-4-1) اندازه گیری دو کمیت الکتریکی:

این کمیت ها شامل امپدانس، توان، توان جهتی بوده که بر اساس مقادیر ولتاژ و جریان شکل گرفته اند. امپدانس نیز از طریق نسبت ولتاژ به جریان محاسبه گشته و بر اساس فاصله بین محل خطا و محل خود رله و روش مش رله دیستانس عمل می کند.

مقادیر اندازه گیری آشکار شده توسط CT و VT به ولتاژ DC مناسب تبدیل شده و تغذیه کوئل متحرک حساس را فراهم می کنند. در ضمن یک تنظیم کننده نسبت ولتاژ-جریان برای کوئل متحرک رله برای تریپ رله نیاز است و اجازه فرمان "OFF" را به CB می دهد. در لحظه راه اندازی رله باید شرایط **overcurrent starting** یا **under impedance starting** را در نظر داشته باشد. اگر رله بعد از **start** به طور ناگهانی تریپ ندهد، مکانیزم زمانی رله به طور پیوسته کنتاکت های سری شده با مقاومت رادر طرف جریان باز می کند. در نتیجه نقطه تریپ به صورت گام به گام با توجه به جهت

به امپدانس بالاتری (تازمانی که تریپ نهایی رله رخ دهد) شیفیت پیدا می کند.

همچنین پاسخ رله حفاظتی دیستانس توسط نواحی تریپ مشخص می شود (z_1, z_2, z_3):

سیم کشی تجهیزات حفاظت (اتصالات ایستگاهها) در شکل فوق از A تا D نشان داده شده اند. که در این شکل رله در سمت ایستگاه A جایگذاری شده است. در منحنی سمت راست، مشخصه تریپ رله نشان داده شده است که امپدانس بر حسب محور $X-R$ بدست می آید:

Z_1 : بیانگر امپدانس بین ایستگاه A تا B است.

Z_2 : بیانگر امپدانس بین ایستگاه A تا C است.

Z_3 : بیانگر امپدانس بین ایستگاه A تا D است.

در شکل زیر منحنی زمان دیستانس - سرعت را نشان می دهد که برای تنظیمات، قابلیت اطمینان، backup رله دیستانس به آن نیاز داریم.

در عمل نقاط تریپ تمام طول خط را پوشش نمی دهند بلکه تنها ۸۵-۹۰٪ از طول خط را پوشش می دهند. همچنین برای حذف اثرات آرک های ناشی از خط (توسط مکانیزم) نقطه میانی در ناحیه تریپ روی محور R به سمت راست شیفیت پیدامی کند (با استفاده از مقاومت آرک).
 رله های حفاظتی دیستانس دارای مشخصه چندضلعی بوده که می تواند برای تخمین میزان جریان خطا استفاده گردد.

رله های دیجیتال برای عملکرد از حلقه امپدانس برای اندازه گیری مقادیر ولتاژ و جریان استفاده کرده و فاصله محل خط تا ایستگاه را تشخیص می دهد. در هنگام بسته شدن کلید باز بست خودکار یک خطای اتصال کوتاه به همراه یک آرک الکتریکی ایجاد می شود (همانند یک ضربه صاعقه). اگر این جریان به مدت ۰,۲ تا ۰,۴ ثانیه ادامه پیدا کند، فاصله هوایی آرک می تواند این اثر را با کمک خنک کنندگی هوا کم کند. لذا در حفاظت دیستانس رله باز بست خودکار یک فرمان را برای باز شدن CB در زمان از پیش تنظیم شده صادر می کند. اگر هنوز خطا موجود باشد، خط باید به طور دائمی قطع گردد. با توجه به مطالب بالا اغلب لازم است جهت توان در رله های اضافه جریان یا دیستانس تخمین زده شوند. برای آشکارسازی جهت توان جاری شده در سیستم های HV رله سه فاز برای هر نوع اتصال کوتاه ترجیح داده می شود. با این وجود جریان اتصال کوتاه بیشتر از جریان عملکرد رله بوده و عمدتاً از نوع سلفی است.

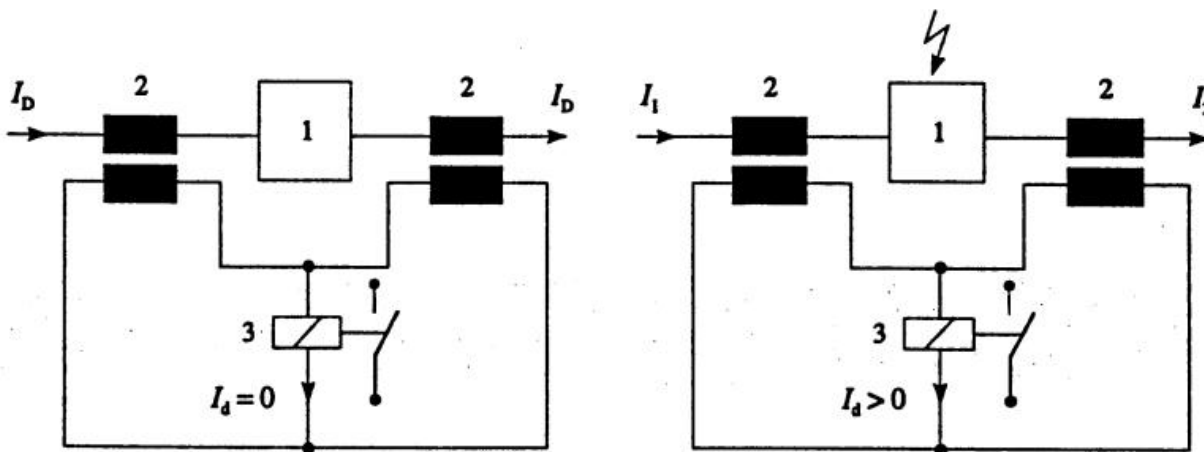

اگر رله جهت دار در فیدر یک ترانس یا خط قرار گیرد، "تریپ جهت دار" معمولاً به معنی توان راکتیو سلفی جاری شده در مدار است لذا رله باید جهت را بلاک کند.
 رله های جهت دار کفاز معمولاً به طور مکرر در شبکه های توزیع، در مکان های که نقطه ستاره به وسیله ی یک کوئل پترسون زمین شده است، استفاده می گردند. در سیستم هایی با خطای زمین خنثی شده از جریان باقیمانده ارت فالت (جریان اکتیو) برای تخمین محل خطا و در سیستم هایی با نقطه نول

شناور از جریان ارت فالت (جریان خازنی) استفاده می کنند. این رله های جهت دار براساس محاسبه ولتاژ مولفه صفر و جریان مولفه صفر کار می کنند. همچنین به منظور مانیتورینگ توان ماشین سنکرون نیز به کار می روند. در این مورد رله جهتی توان بررله حفاظتی توان معکوس برتری دارد و از عملکرد موتوری ژنراتور جلوگیری می کند. اگر بارها به صورت متقارن در شبکه توزیع شده باشند، از مدل تکفاز رله جهتی نیز استفاده می کنند.

3-2-4-1) مقایسه اندازه گیری دو کمیت الکتریکی:

در این قسمت از حفاظت دیفرانسیل بیشتر استفاده می شود. در حفاظت دیفرانسیلی ترانس، فاز و دامنه جریان توسط دو CT (قرار گرفته در دو طرف ترانس) اندازه گیری می شود. زمانی که مقادیر تلورانس افزایش یابد (نسبت خطای ترانس)، رله تریپ می دهد. همچنین مقادیر اندازه گیری جریان در رله های حفاظتی دیفرانسیل بسته به نوع اتصال می تواند سبب جریان چرخشی در فاز گردد که در عمل **matching trans** نامیده می شود. در عین حال جریان سوئیچینگ یا جریان هجومی (حاوی مولفه های هارمونیک - اغلب هارمونیک دوم) نیز ایجاد شده و موجب تریپ رله می شود. برای جلوگیری از تریپ اشتباه رله (malfunction = unwanted) از واحد "inrush secure" استفاده می شود.

چگونگی کارکرد رله دیفرانسیلی

سمت راست: خطا داخل ناحیه حفاظتی

سمت چپ: خطا خارج ناحیه حفاظتی یا free operation

I_d = differential current

I_D = through current

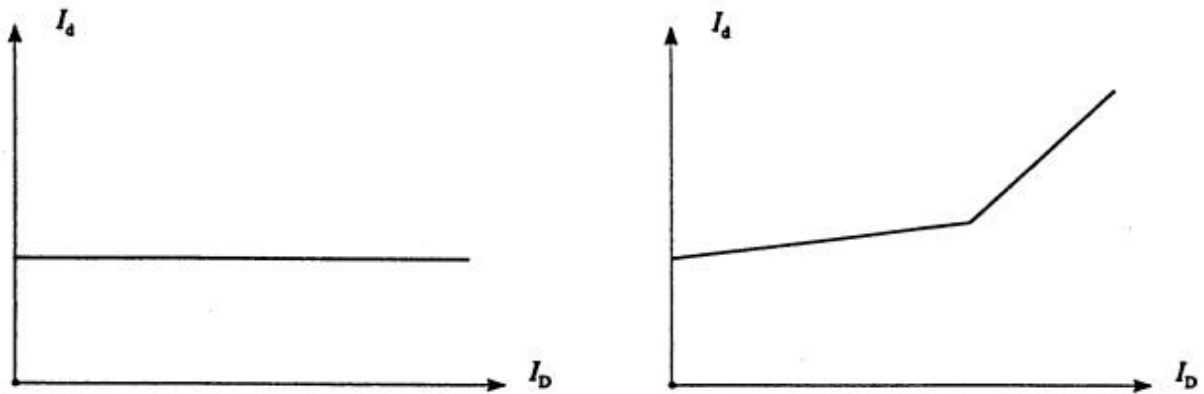
۱) رله حفاظتی

۲) ترانس جریان CT

۳) trigger relay

در شکل سمت راست، جریان دیفرانسیلی I_d خیلی کم (در حد صفر) بوده و جریان بی باری و نسبت

خطای ترانس توسط مولفه های حفاظتی جذب می گردد. این جریان توسط مهندسان حفاظت، جریان خطا نامیده و نباید سبب تریپ رله گردد. با این وجود اگر خطای ذکر شده در ناحیه حفاظتی رخ دهد، جهت جریان به داخل ترانس برگشته و سبب می شود جریان دیفرانسیلی به شدت افزایش یابد و تریپ رله، trigger گردد. پاسخ تریپ نیز به دامنه ID بستگی دارد.

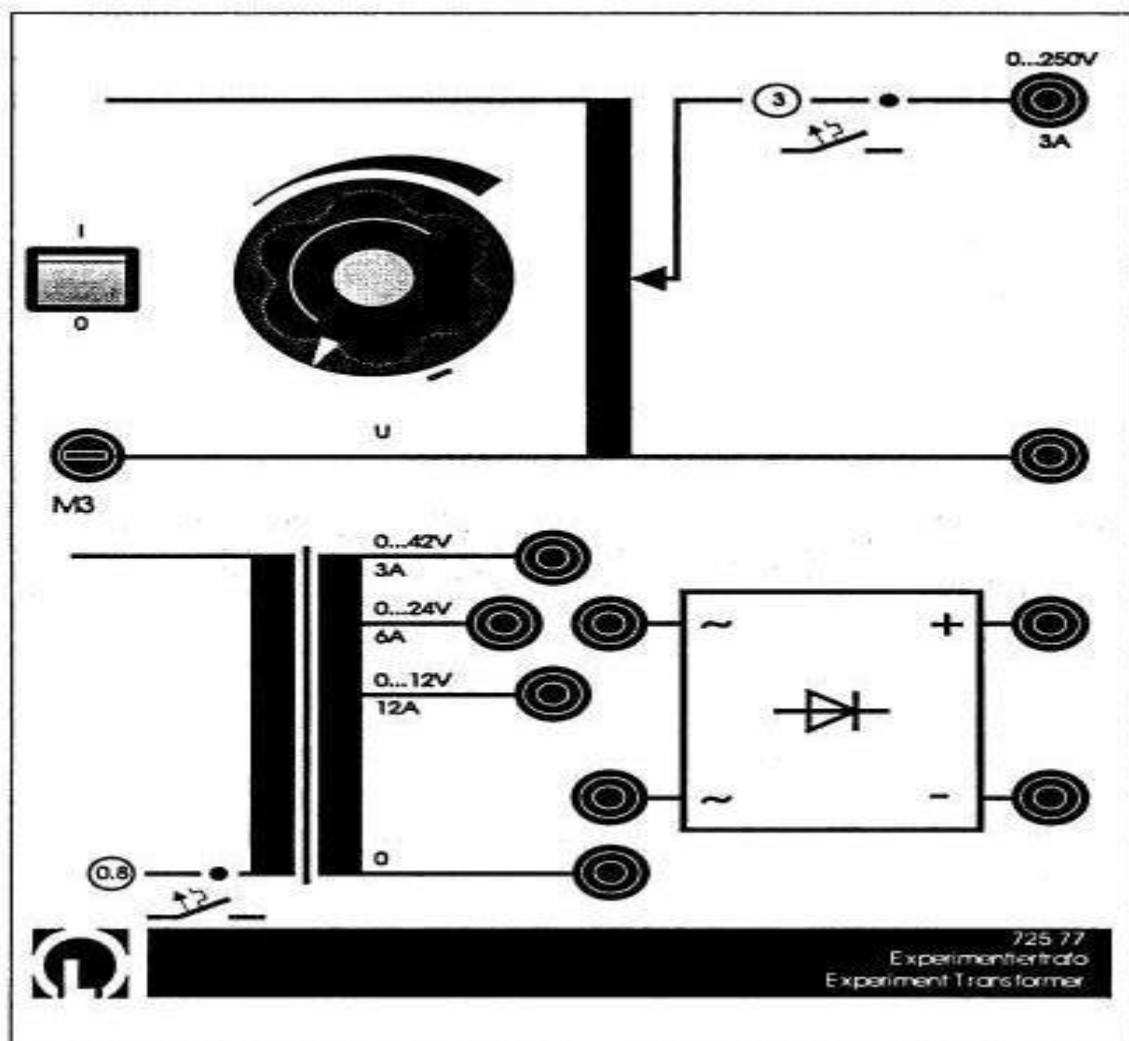
مشخصه تریپ جریان رله حفاظتی دیفرانسیل

سمت چپ: بدون بایاس

سمت راست: با بایاس

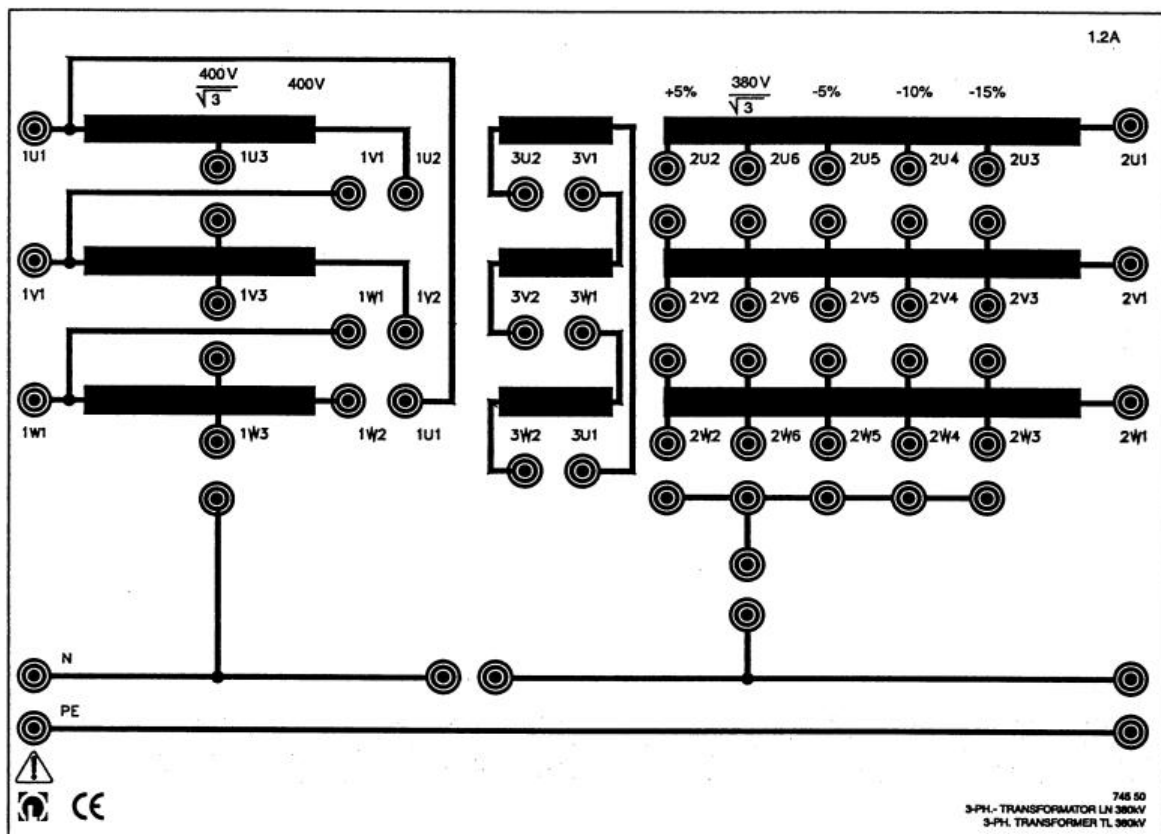
۲) تشریح تجهیزات:

۱) ترانسفورماتور تکفاز :

ترانسفورماتور تکفاز دارای دو سیم پیچ ثانویه ی مجزاست. یکی از آنها دارای تنظیم اتوماتیک بوده و یک ولتاژ متغیر AC (0 تا 250V) با جریان 3A را می تواند فراهم کند. سیم پیچ ثانویه ی دیگر از سیم پیچ اولیه عایق الکتریکی شده است و دارای 3 تپ در رنج های 0-42V (3A) و 0-24V (6A) و 0-12V (12A) می باشد. همچنین این دستگاه به یک پل یکسوساز 25A مجهز شده که می تواند به هریک از دو سیم پیچ ثانویه وصل شود.

ترانسفورماتور به وسیله ی فیوز مینیاتوری 3 آمپری حفاظت می شود و دو سیم پیچ ثانویه نیز به مدار شکن مغناطیسی - حرارتی با جریانهای 3A و 0.8A مجهز شده اند. این ترانسفورماتور در آزمایش هاهم به عنوان منبع تغذیه برای یک بار تکفاز وهم به عنوان یک منبع ولتاژ DC برای اتصال با رله ها ی حفاظتی دیستانس و رله ی کمکی به کار می رود.

این ترانسفورماتور شامل سه تا ترانسفورماتور تکفاز بوده که سیم پیچ های اولیه و ثانویه آن از هم عایق الکتریکی شده اند و یک سیم پیچ جبران کننده ثالثیه (دلتا) در مواقع لزوم می تواند وارد مدار شود.

ترمینال های اولیه با، $1U1-1U3$, $1V1-1V3$, $1W1-1W3$ نامگذاری شده است و برای ولتاژ های ۲۳۰ و ۴۰۰ ولت در دو نوع ستاره یا مثلث می توانند به کار گرفته شوند.

ترمینال های ثانویه با $2U1-2U6$, $2V1-2V6$, $2W1-2W6$ نامگذاری شده و دارای اتصال ستاره با نقطه ی صفر نیز می باشد و با استفاده از خروجی های متفاوت میتوان به ولتاژ های زیر دست یافت: $UN + 5\%$, $UN - 5\%$, $UN - 10\%$, $UN - 15\%$ (برای $UN=380kV$) با حداکثر جریان 2A). این ترانس می تواند ولتاژ بالای ناشی از اتصال کوتاه (تقریباً 12%) را در مدت کوتاهی تحمل کند.

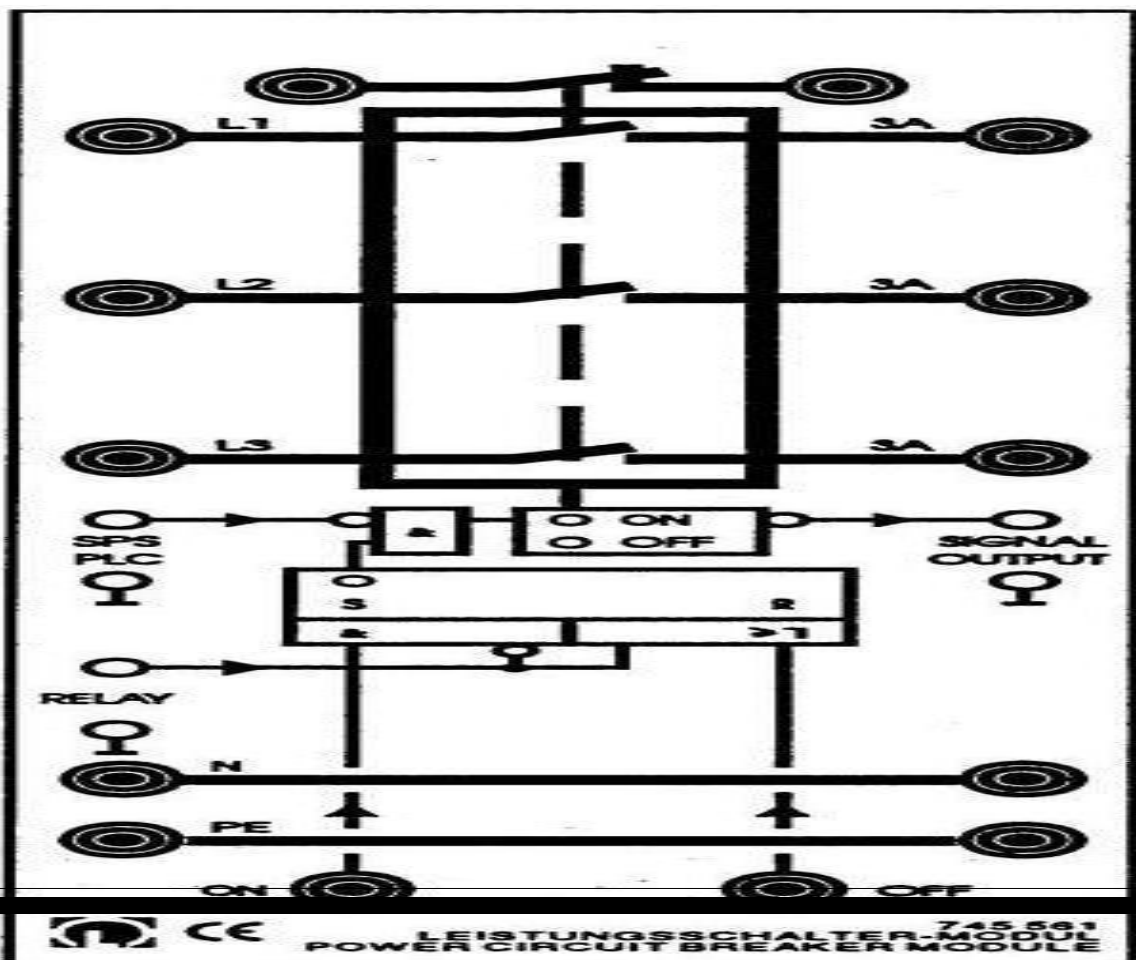
۳) ماژول مدار شکن قدرت (کلید قدرت) :

این ماژول شبیه یک مدار شکن قدرت استاندارد است که در مهندسی قدرت دیده می شود و برای قطع و وصل کردن بارها استفاده می شود. این وسیله با کمک دکمه های فشاری (PB) یاب به وسیله ی کنتاکت یک رله (در آزمایش سیستم حفاظتی قدرت) یا به وسیله ی یک کنترلر قابل برنامه ریزی (PLC) به کار می افتد .

در صورتیکه کنتاکت رله فقط بتواند یک فرمان خاموش کردن را از رله ی حفاظتی سیستم قدرت به مدار شکن بفرستد، عملکرد دستی بریکر همانند عملکرد آن در سیستم قدرت واقعی است. با استفاده از خروجی کنترلر قابل برنامه ریزی نیز می توان مدار شکن قدرت را به صورت دلخواه روشن یا خاموش کرد.

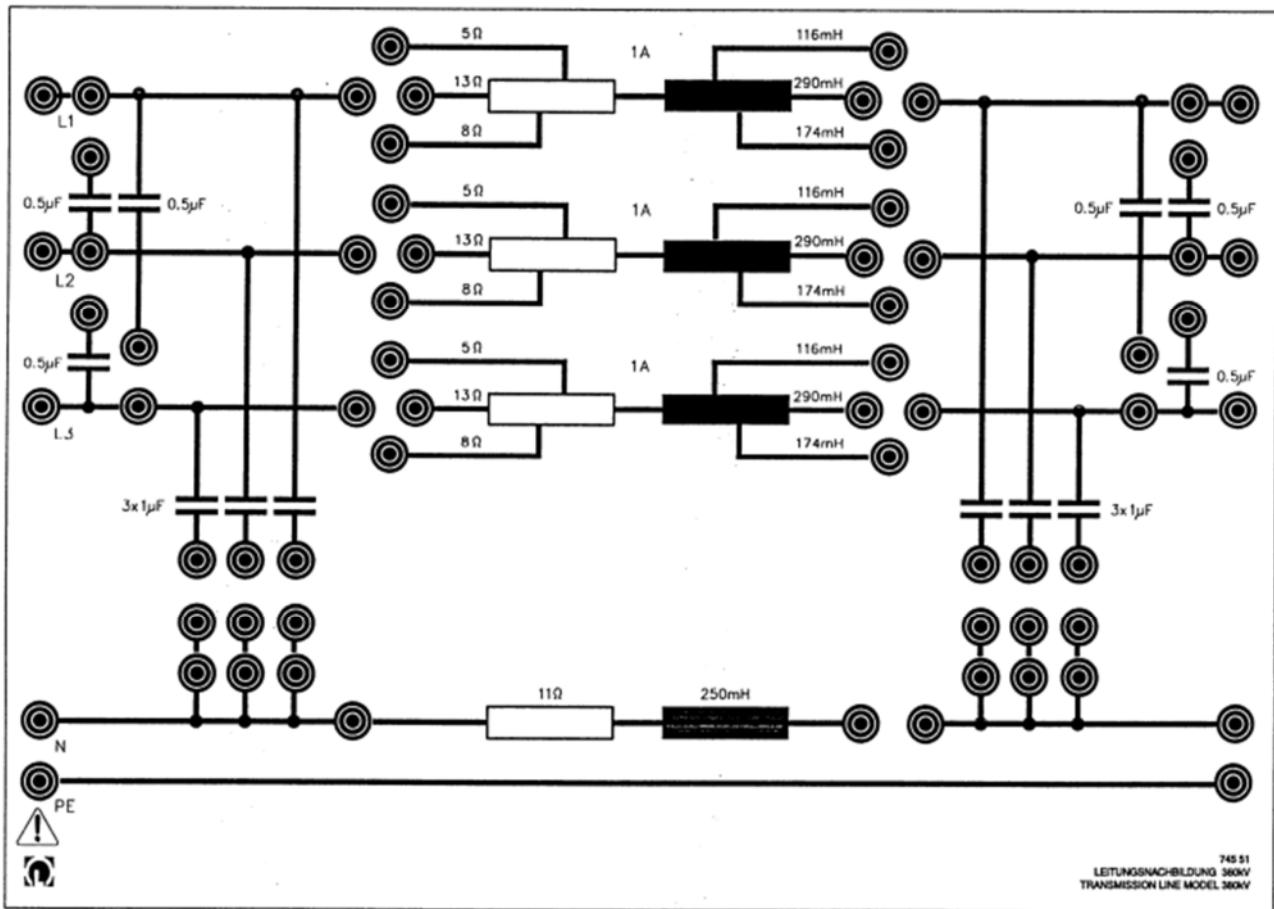
زمانی که ولتاژ منبع به ۲۳۰ ولت می رسد لامپ زرد روشن می شود که به معنی آماده به کار بودن بریکر است. وضعیت خاموش و روشن به کمک لامپ های سبز و قرمز مشخص می گردد. یک کنتاکت NC اضافی به عنوان کنتاکت کمکی یا برای استفاده PLC تعبیه شده است.

همچنین دارای یک خروجی TTL بوده که اگر کنتاکت اصلی باز باشد، منطق آن 1 و اگر کنتاکت اصلی بسته باشد منطق آن 0 میشود. خروجی TTL در حفاظت شبکه می تواند به وسیله ی دستگاه

زمان سنج به کارگرفته شود.

خط انتقال:

این خط انتقال به صورت مدل π و با سه طول مختلف مطابق با جدول زیر طراحی شده است:

Length in km:	360	216	144
Length in % :	100	60	40
R in Ω :	13	8	5
L in mH :	290	174	116
C_B in μF :	5	3	2

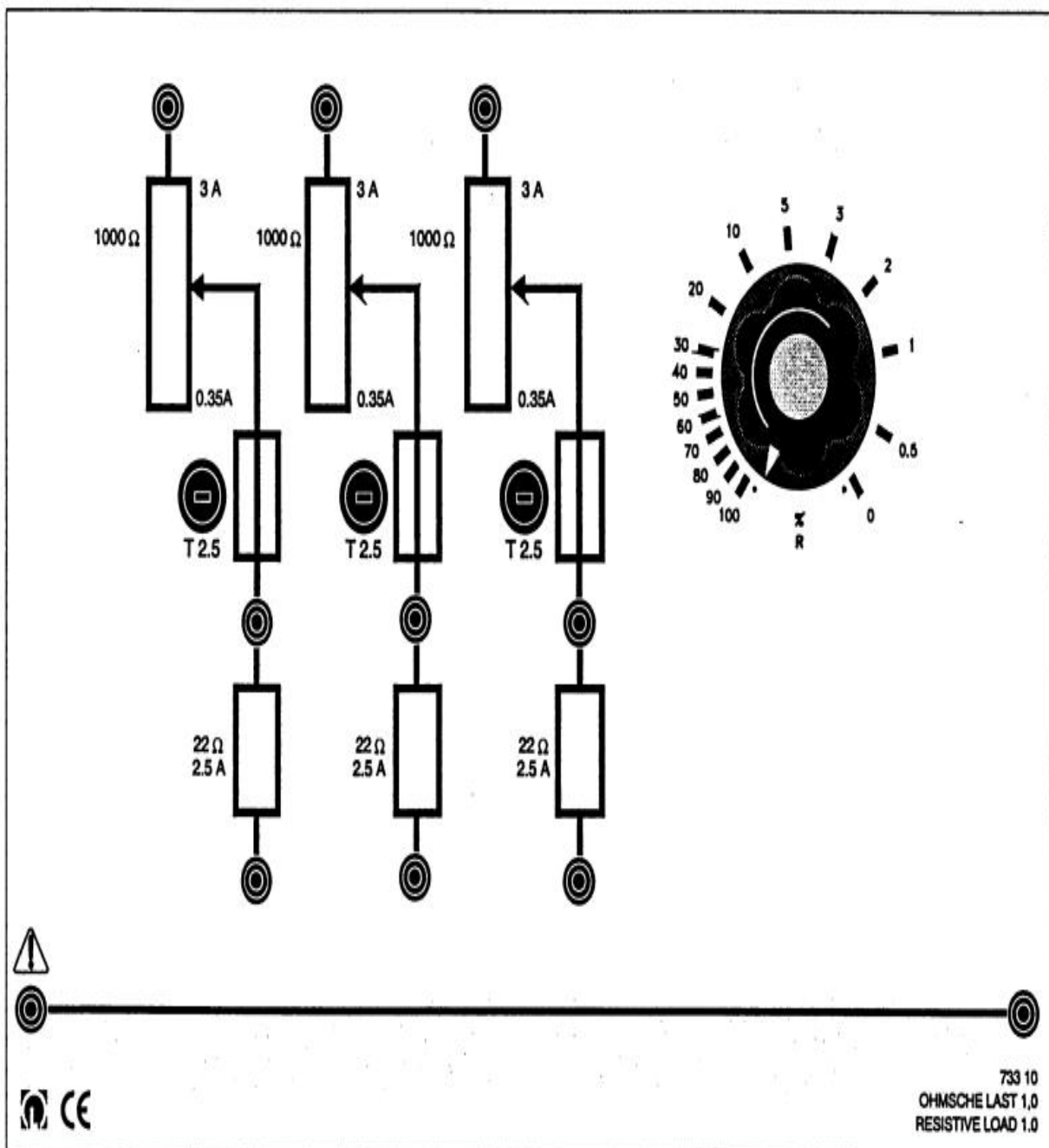
با استفاده از پلهای رابط امکان اضافه کردن مقاومت ها، کاپاسیتانس ها و اندوکتانس های مختلف به مدار وجود دارد.

امپدانس مسیر برگشت دارای مقاومت ۱۱ اهم و اندوکتانس ۲۵۰ میلی هانری می باشد (البته مربوط به خط بلند 380Km).

⊕ بار مقاومتی:

این بار برای سیستم سه فاز طراحی شده و شامل سه مقاومت اهمی متغیر $R=0-1000\ \Omega$ است هر کدام از این مقاومت ها با یک مقاومت $R=22\ \Omega$ سری شده است و می توانند تا $2.5\ A$ باردهی شود و از طریق فیوز حفاظت گردد.

میزان مقاومت بار به وضعیت پیچ کنترل بستگی دارد. در بیشترین حد سمت چپ، ماکزیمم جریان پیوسته $0.35A$ و در بیشترین حد سمت راست ماکزیمم جریان $2.5A$ امکان عبور دارد. این مقاومت ها می توانند با آرایش دلتا یا ستاره به هم متصل شوند. بار مقاومتی در آزمایش های مختلف رله برای تنظیم ولتاژ و نسبت های جریان تجهیزات تحت تست مورد استفاده قرار می گیرد.

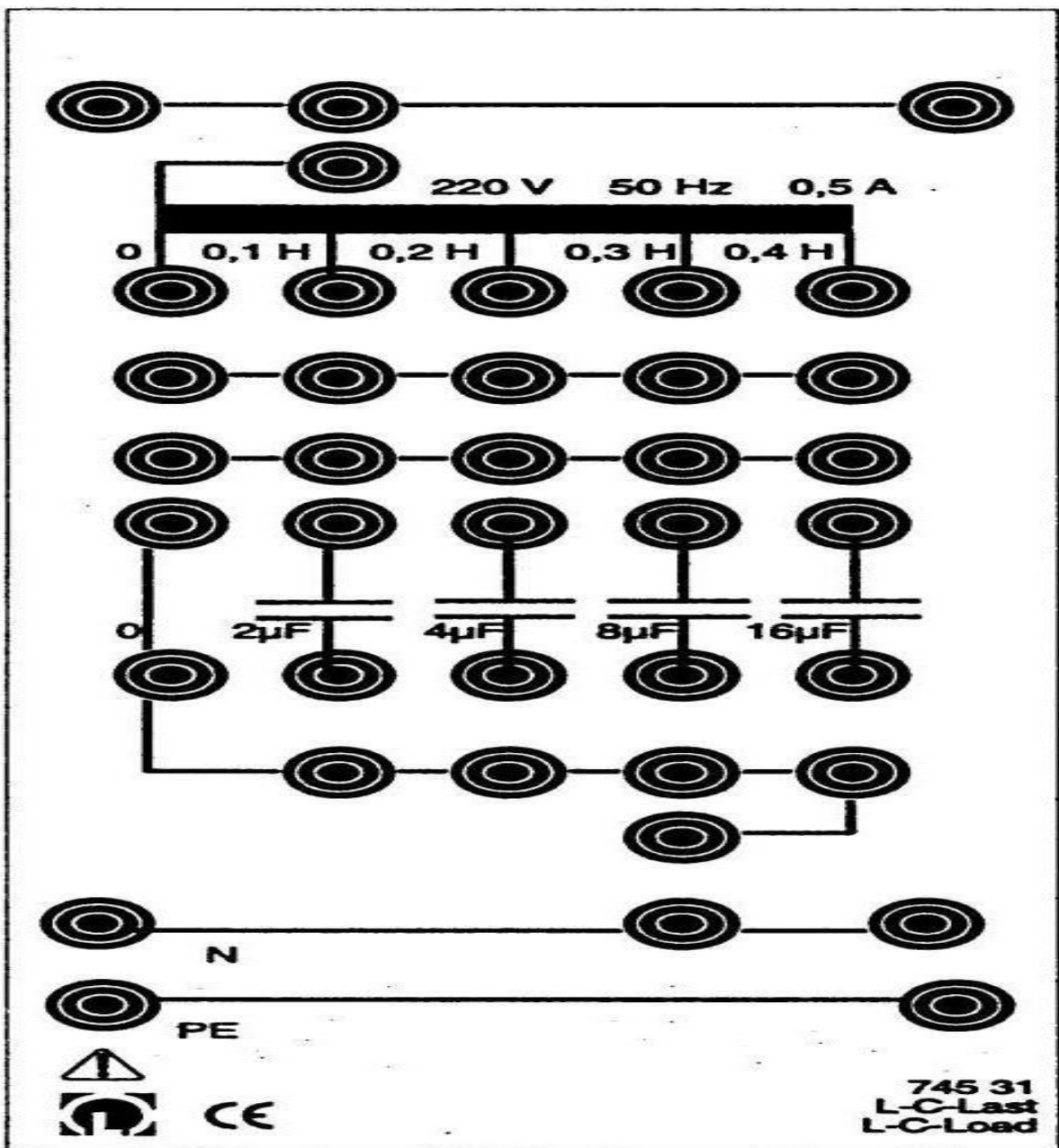

٦) بار L-C :

بارهای خازنی و سلفی، علاوه بر بارهای مقاومتی، برای آزمایش های رله جهت دار نیاز می شوند. اندوکتانس و خازن در این دستگاه دارای مقادیر زیر است:

$$C=2, 4, 8, 16 \mu\text{f} \text{ و } L=100, 200, 300, 400 \text{ mH}$$

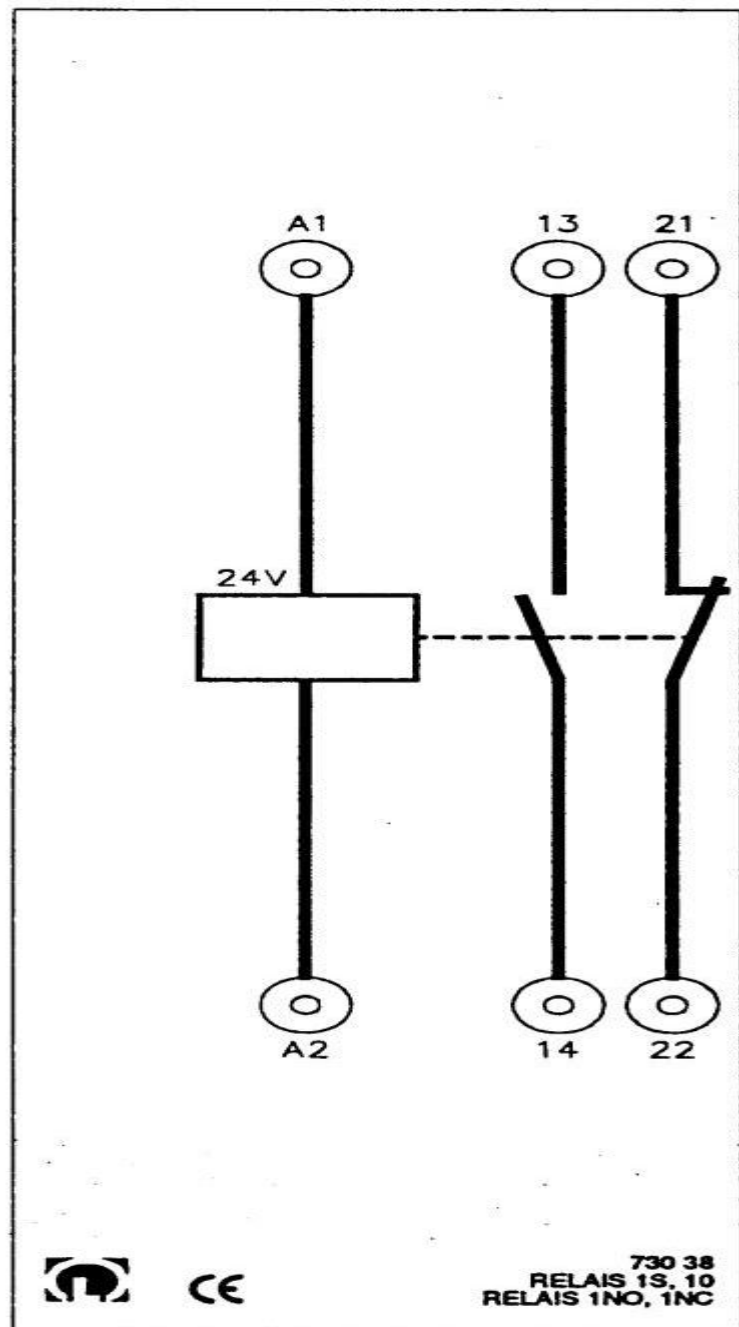
سلف ها برای یک جریان ماکزیمم 0.5A و خازن ها می توانند به یک ولتاژ ماکزیمم 400v وصل شوند. حفره های جلوی پنل طوری طراحی شده که خازن و سلف ها می توانند به صورت به سری

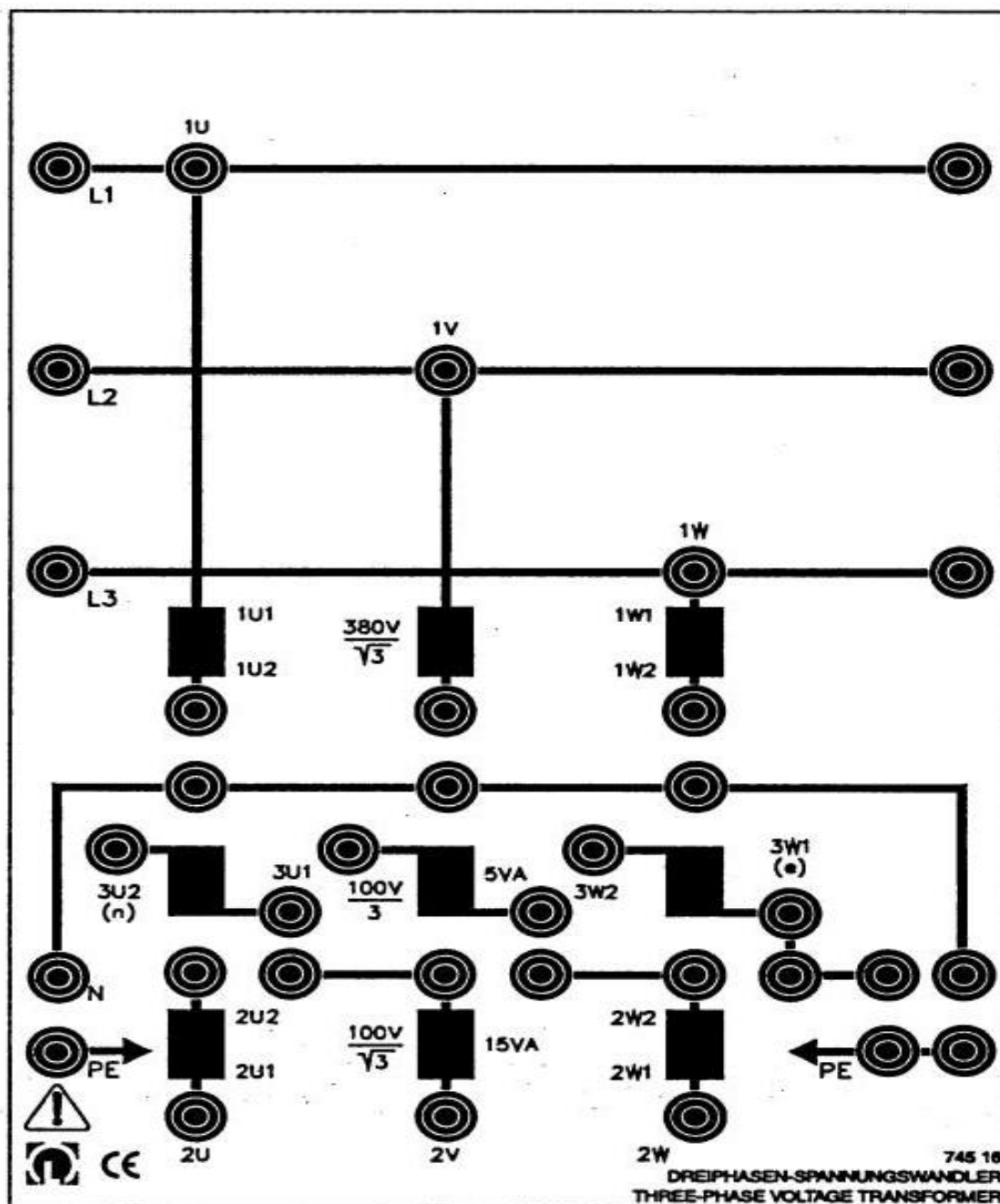
یا موازی قرار بگیرند.

۷) رله 24V 1NO 1NC :

این رله منحصرًا برای ارتباط با حفاظت دیستانس و برای معکوس کردن سیگنال خروجی به کار می‌رود. در رله ی حفاظتی دیستانس فرمان قطع به وسیله ی کنتاکت NO سوئیچ می‌شود. از آنجایی که ماژول مدارشکن قدرت استفاده شده در آزمایشگاه تنها جریان بار را قطع می‌کند ، اگر اتصال ورودی باز شود فرمان تریپ رله ی حفاظت دیستانس باید معکوس شود که این هدف اتصال NC در رله ی تشریح شده است. یک ولتاژ 24VDC به عنوان یک ولتاژ کمکی نیاز است که می‌توان از آن برای تغذیه ی دستگاه حفاظت دیستانس استفاده کرد.

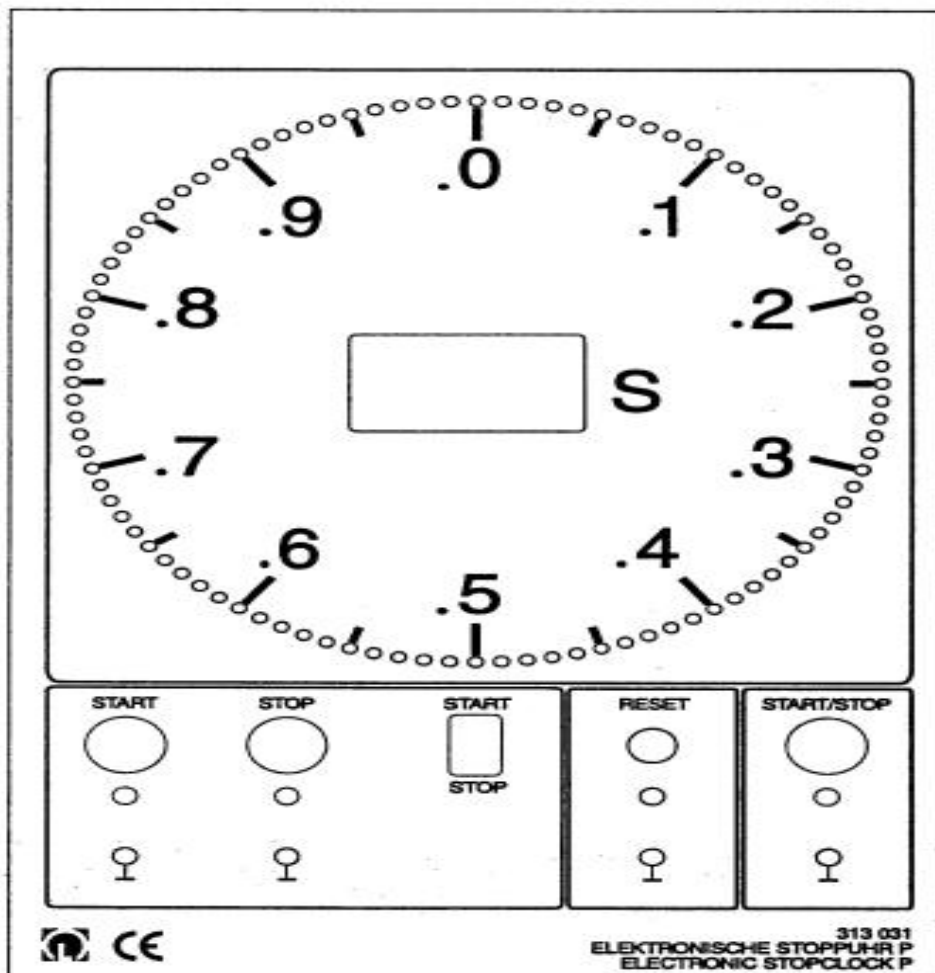
۸) ترانسفورماتور ولتاژ سه فاز (Three-phase voltage transformer):

ترانسفورماتور ولتاژ سه فاز از سه ترانس تکفاز تشکیل شده است. ترمینال های اولیه و ثانویه با حروف U, V, W نامگذاری شده اند (اولیه 1U, 1V, 1W و ثانویه 2U, 2V, 2W). این ترانس دارای نسبت تبدیل 380/100V بوده و برای حفاظت آن در برابر اضافه بار اولیه باید ستاره بسته شود. دو سیم پیچی ثانویه به کمک فیوزهای کندکار 500MA در مقابل خطاهای سیستم حفاظت می شوند.

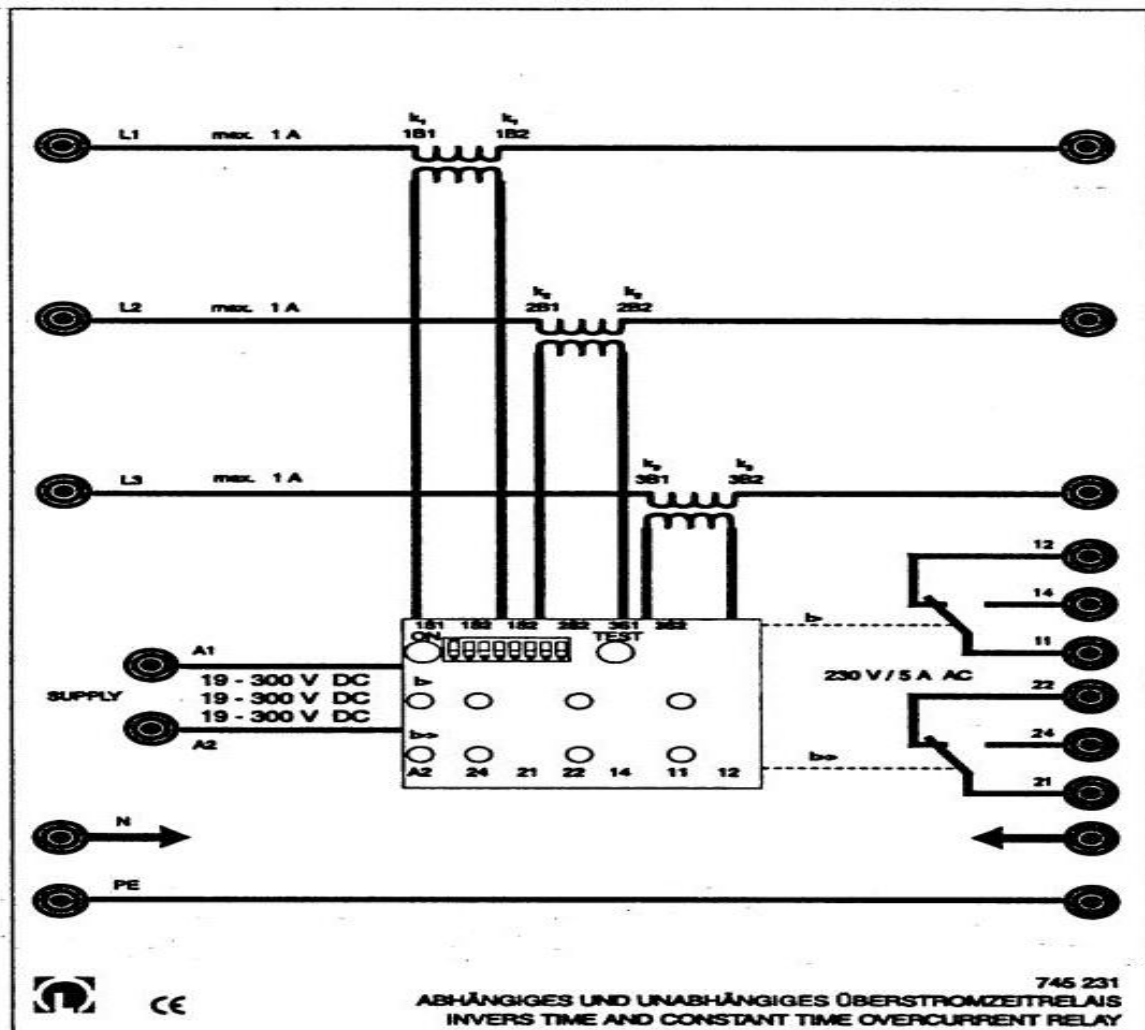
۹) ساعت متوقف کننده (Stop clock) الکترونیکی (تایمر):

یک **Stop clock** الکترونیکی برای مدیریت اندازه گیری زمان ها در آزمایش های مختلف رله استفاده می شود . این دستگاه یک کرنومتر کوتاه مدت (دارای یک صفحه نمایش شبه آنالوگ) بوده که صد عدد **LED** دور آن قرار گرفته اند در نتیجه امکان ایجاد یک صدم ثانیه را میسر می سازد. این ساعت دارای یک صفحه نمایش دیجیتالی نیز می باشد که ماکزیمم زمان سنجشی آن از ۰ تا ۹۹ ثانیه است. عملیات **Start** و **Stop** به وسیله ی سوئیچ دستی یا به وسیله ی پالس های الکتریکی یا سوئیچ های الکتریکی و مکانیکی خارجی انجام می شود . در آزمایش های ارائه شده ساعت به وسیله ی یک سیگنال **TTL** , ماژول مدار قطع شکن قدرت را راه اندازی می کند . سیگنال خروجی , باید به جفت سوکت **11 Stop clock** متصل گردد. اینکه اتصالات زمین **Stop clock** و مدار قطع شکن قدرت به یکدیگر وصل شده باشند مهم است. در ضمن ساعت مجهز به یک دکمه بوده که تایمر را برای استفاده مجدد ریست میکند. ولتاژ نامی این ساعت **230 AC** است.

10) رله اضافه جریان زمان معین و زمان معکوس - تکفاز:

(invers and definite time overcurrent relay)

رله اضافه جریان زمانی می تواند هم به عنوان رله حفاظتی اضافه جریان زمان معین و هم به عنوان زمان معکوس استفاده شود. این بدین معنی است که رنج کاربرد آن خیلی وسیع است. به عنوان مثال این دستگاه می تواند به عنوان یک وسیله ی حفاظت از اتصال کوتاه برای خطوط مصرف کننده ها و یا توسط یک بار، وابسته به مکانیزم روشن و خاموش کردن ژنراتور استفاده شود. در هر دو مد عملکرد (یعنی در عملکرد اضافه جریان زمان معین و زمان معکوس) این دستگاه مجهز به اضافه جریان ($I >$) و یک اضافه جریان آنی ($I >>$) شده است. جریان های پیک استاندارد که در موقع عملکرد ایجاد می گردند (مثلا در طی روشن شدن سوییچ) نباید باعث تریپ رله شوند. درحالیکه جریان های اتصال کوتاه که در اثر خاموش کردن سوییچ به وجود می آید دارای مقادیر بالا و مدت زمان پایداری طولانی تر و تاخیر زمانی کوتاه تری هستند. این دستگاه جریان های هر سه فاز یک سیستم را اندازه گیری می کند، اگر از مقدار تنظیم شده فراتر رود، رله با یک تاخیر زمانی تریپ می دهد. مقادیر عملکرد و تاخیر زمانی در یک رنج وسیعی قرار دارند و می توانند

توسط پتانسیومتر تنظیم شوند. در اینجا دو پتانسیومتر برای تنظیم دقیق مقادیر جریان وجود دارد (باگام های **fine & coarse**). باگام های **coarse** تنها می توان مقادیر خاص را تنظیم کرد در حالیکه مقادیر متوسط را می توان با گامهای **fine** تنظیم کرد .

برای واحد اضافه جریان و واحد اضافه جریان آنی، هر کدام یک پتانسیومتر وجود دارد که تاخیر زمانی مربوط به آن را تنظیم می کند. در مورد واحد اضافه جریان می توان توسط فاکتور زمانی **10** یا **100** رنج تاخیر زمانی را توسط دیپ سوئیچ بیشتر کرد.

نسبت راه اندازی مجدد (**resetting ratio**) تقریباً **97%** است. کمترین زمان عملکرد رله نیز **50ms** است.

ورودی های اندازه گیری که برای مشاهده ی جریان طراحی شده عبارتند از: **2S1-1S1-1S2**, **3S1-3S2, 2S2** . مقدار جریان نامی **1A** است که به موجب آن ممکن است که پیوسته اضافه بار تا **4A** هم بالا برود. مصرف توان ورودی های اندازه گیری (ظرفیت) خیلی کم بوده و در جریان نامی تقریباً **0.1 VA** است .

رله برای عملکرد خودش به یک ولتاژ کمکی نیاز دارد (ترمینال های **A1-A2**). رنج منبع توان برای این هدف یک ولتاژ **DC** بین **19** تا **390** ولت یا یک ولتاژ **AC** بین **36** تا **275** ولت (**40** تا **70Hz**) فراهم می شود.

در آزمایشگاه این رله با یک ولتاژ کمکی **230v** تغذیه شده و مصرف توان اش در حدود **4W** است.

آماده استفاده بودن از رله توسط یک **LED** سبز نشان داده می شود. یک **LED** قرمز برای هر سیگنال در موقع عملکرد واحد اضافه جریان یا واحد اضافه جریان آنی روشن می شود. در لحظه استارت، **LED** متناظر با آن شروع به چشمک زدن کرده و تا زمانی که تریپ موجود است به صورت پیوسته روشن می ماند.

فرمان خروجی به وسیله یک اتصال مبدل در لحظه تریپ اضافه جریان (ترمینال های **11, 12, 14**) و تریپ اضافه جریان آنی (ترمینال های **21, 22, 24**) استفاده می شود. اگر فرض شود که تریپ اضافه جریان و تریپ اضافه جریان آنی به مدار شکن قدرت متصل است، اتصال ها باید به صورت خارجی ترکیب شوند.

رله یک دکمه **Test** دارد که برای چک کردن عملکرد رله طراحی شده است. اگر این دکمه را ۵ ثانیه نگه داریم، یک نرم افزار داخلی **Test** هر دو تریپ رله را انجام داده و **LED** های نشان دهنده ی تریپ را روشن می کند.

شماره المان کنترلی در دستگاه به صورت زیر است :

(1): LED نشان دهنده ی عملکرد (سبز)

(2): بلوک دیپ سوئیچ

(3): کلید Test

(4): LED نشان دهنده ی اضافه جریان (قرمز)

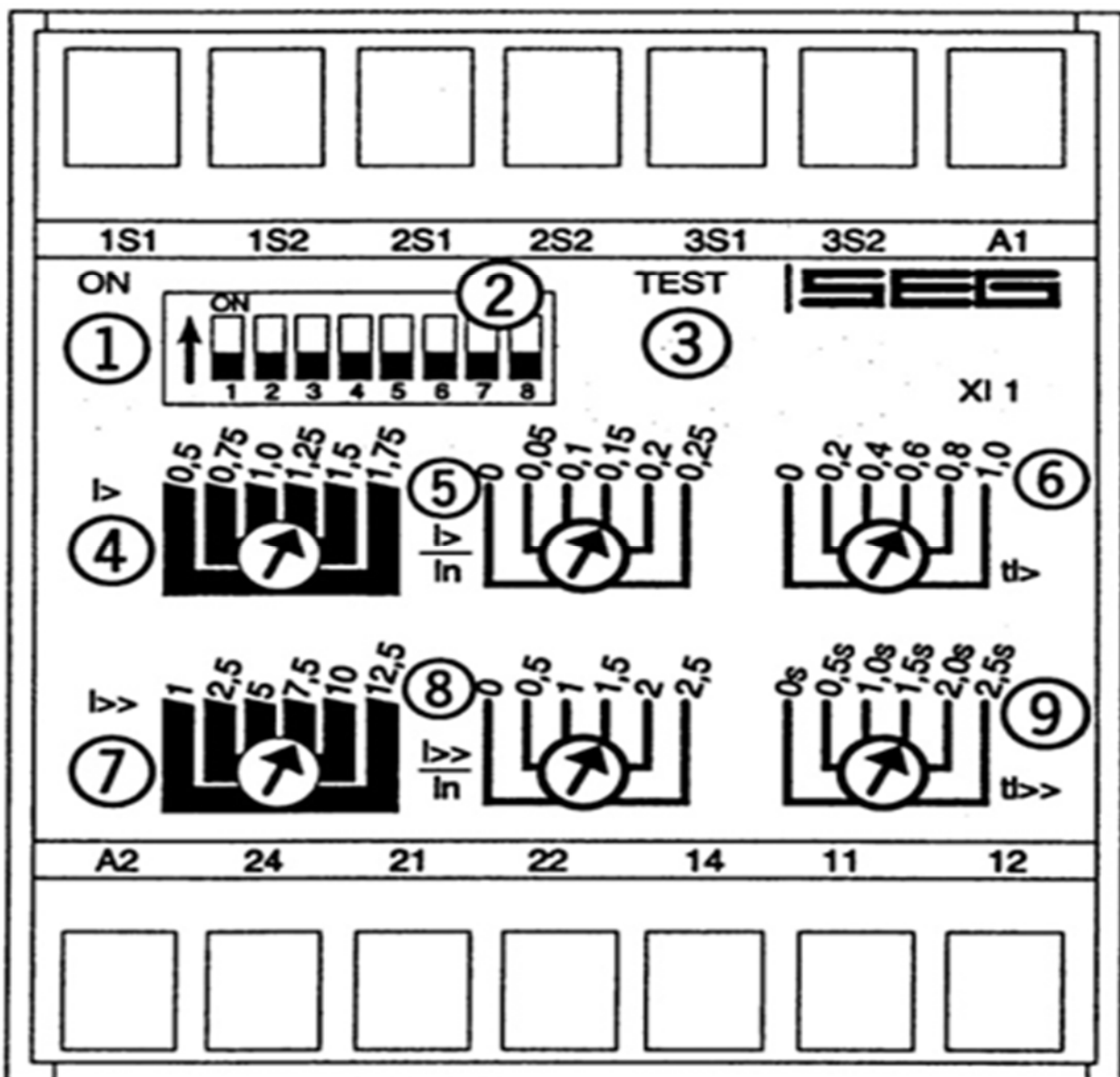
(5): تنظیم جریان برای اضافه جریان $I > I_N$, 2 تا پتانسیومتر

(6): تنظیم زمان برای اضافه جریان $T_I >$

(7): LED نشان دهنده ی اضافه جریان آنی (قرمز)

(8): تنظیم جریان برای اضافه جریان آنی $I >> I_N$ ابادو عدد پتانسیومتر

(9) : تنظیم زمان برای اضافه جریان فوری $T_I >>$

واحد Difinite time over current :

اگر از رله اضافه جریان زمان معین استفاده می کنید، باید دیپ سوئیچ ۱ تا ۳ روی "off" تنظیم شود. اگر بخواهیم فقط واحد >| کار کند (و واحد >>| عمل نکند یا بلاک شود) دیپ سوئیچ ۵ را "ON" می کنیم. اگر بخواهیم فقط واحد >>| کار کند (واحد >| عمل نکند) دیپ سوئیچ ۴ را "ON" می کنیم.

دیپ سوئیچ ۶ ----- "OFF" = فرکانس نامی 50HZ

دیپ سوئیچ ۷ ----- "ON" = فرکانس نامی 60HZ

دیپ سوئیچ ۸ ----- "ON" شود، تنظیمات پتانسیومتر >| به شکل مستقیم

دیپ سوئیچ ۹ ----- "ON" شود زمان با ضریب ۱۰

دیپ سوئیچ ۱۰ ----- "ON" شود، همانند دیپ سوئیچ ۷ عمل کرده ولی با ضریب ۱۰۰ محاسبه شود.

اگر زمان بین ۱۰ تا ۱۰۰ ثانیه باشد، دیپ سوئیچ ۷ باید "ON" شود.

اگر زمان بین ۱۰ تا ۱۰۰ ثانیه باشد، دیپ سوئیچ ۸ باید "ON" شود

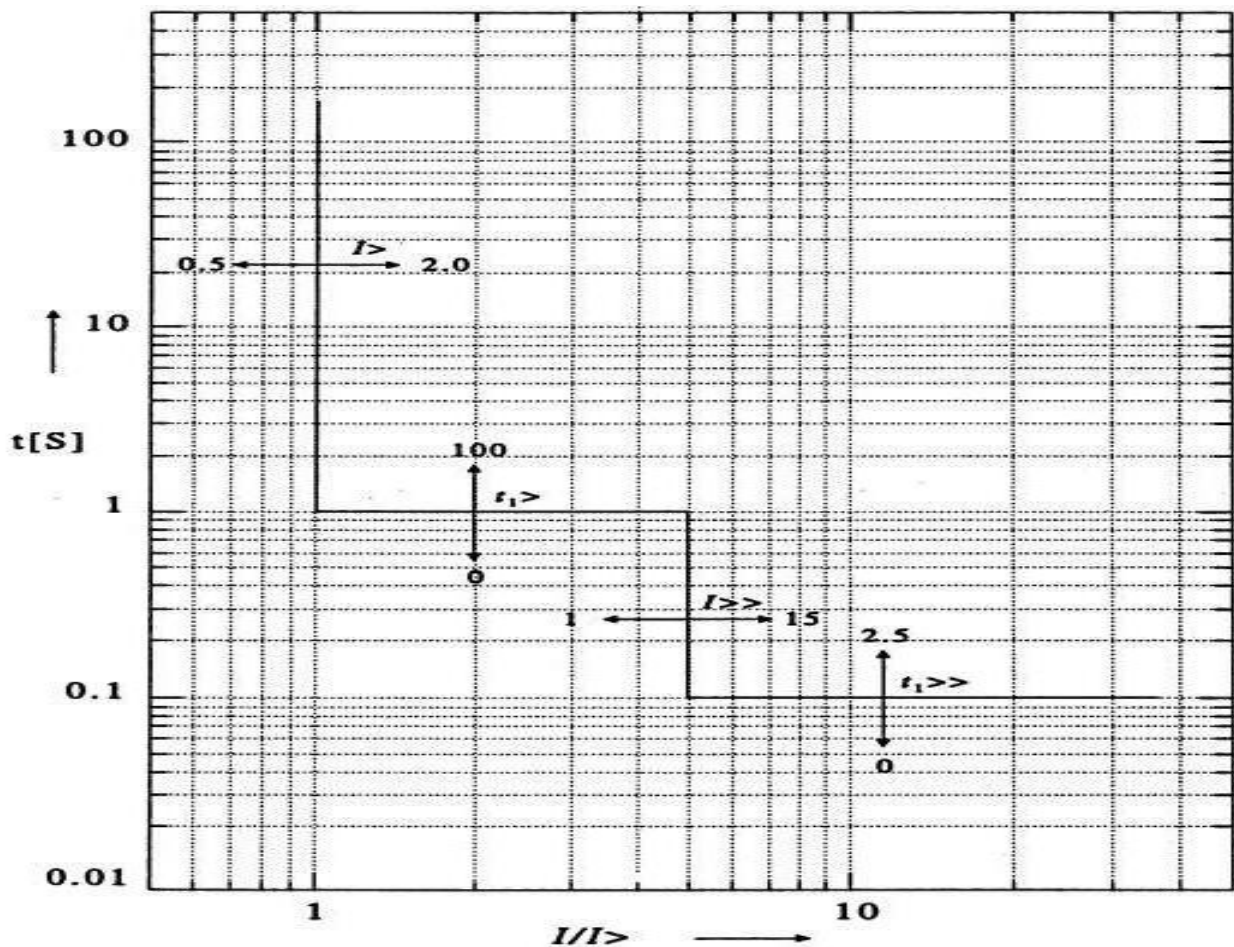
>|= ۰,۵ تا ۲ برابر جریان نامی

>t1= ۰ تا ۱۰ ثانیه

>>|= ۱ تا ۱۵ برابر جریان نامی

>>t1= ۰ تا ۲,۵ ثانیه

چون معمولاً خروجی CT یک آمپر است جریان نامی رایج گرفته و >|/IN عمل از ۰,۵ تا ۲ تغییر می کند.

واحد Invers time overcurrent :

برای فعال کردن رله اضافه جریان زمان معکوس ابتدا باید سوئیچ های ۱ تا ۳ "ON" شوند. طبق استاندارد 4-IEC255 یا BS142 رله موجود در آزمایشگاه دارای سه مشخصه معکوس نرمال (normal inverse)، معکوس شدید (severely inverse) و معکوس خیلی شدید (extremely inverse) می باشد.

بادیپ سوئیچ ۱ می توان normal inverse را تنظیم کرد.

بادیپ سوئیچ ۲ می توان severely inverse را تنظیم کرد.

بادیپ سوئیچ ۳ می توان extremely inverse را تنظیم کرد.

تذکر: فقط یکی از سه دیپ سوئیچ ۱ تا ۳ ممکن است همزمان فعال شوند.

در آزمایش مربوط به این رله از مشخصه معکوس نرمال استفاده شده است.

زمان تریپ در عملکرد زمان معکوس بر اساس تنظیمات IS صورت می گیرد (نه جریان نامی در

عملکرد زمان معین). IS می تواند ۰,۵ تا ۲,۵ برابر جریان نامی توسط دو پتانسیومتر محاسبه گردد.

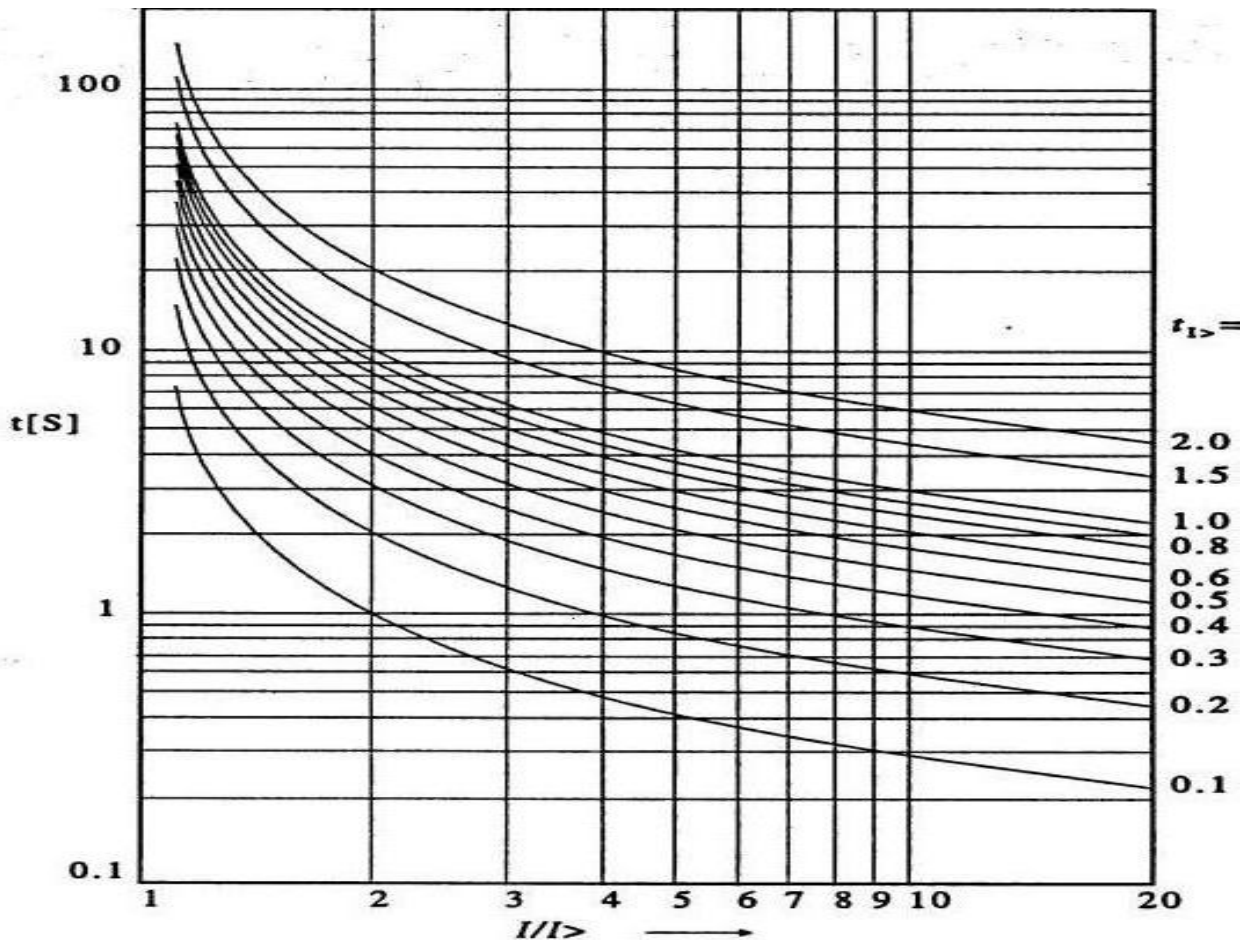
(جریان نامی همانند بخش قبل ۱ آمپر است)

رنج تنظیمات عملکرد زمان معین می تواند با ضریبی توسعه یابد که این توسعه با استفاده از دیپ

سوئیچ ۷ ("ON") امکان پذیر است. هنگامی که دیپ سوئیچ 7 "OFF" است، این ضریب روی مقدار

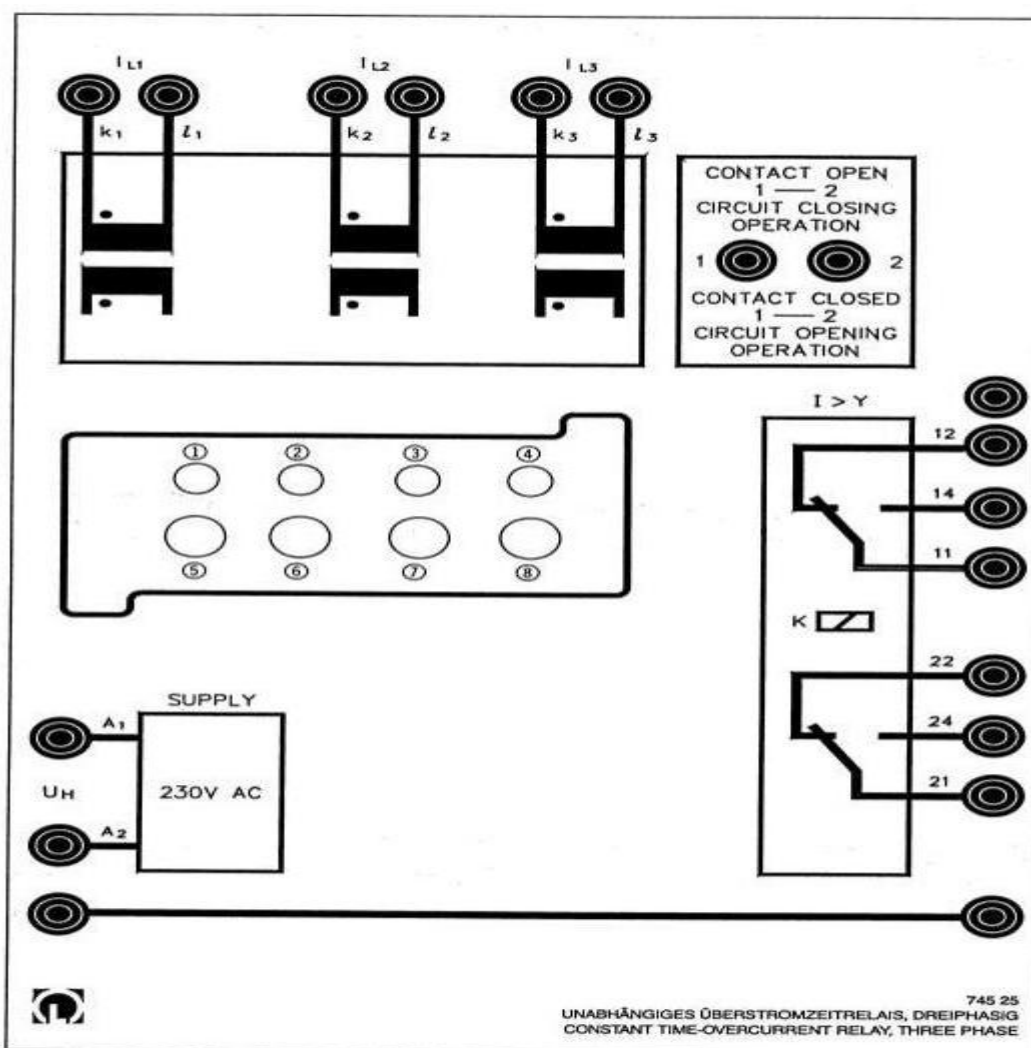
default قرار دارد (تنظیم دیپ سوئیچ ۸ در اینجایی اهمیت بوده لذا روی "OFF" تنظیم می شود.

افزایش زمان عملکرد می تواند بین ۰,۱ تا ۲ (t1w) تنظیم شود

(11) رله اضافه جریان زمان معین-سه فاز:

(Three-phase definite time over current relay)

در این مدل از رله های اضافه جریان، مقدار pickup برای اضافه جریان های سه فاز به صورت جدا گانه تنظیم می گردد. اگر در یک یا چند فاز، جریان از مقادیر تنظیم شده فراتر رود رله پس از تاخیر زمانی مشخصی عمل کرده و تریپ می دهد. هنگامی که بار نامتعادل باشد نیز رله عمل خواهد کرد. در واقع این رله از خط انتقال در برابر اتصال کوتاه های متقارن و نامتقارن و از بار در مقابل اضافه بار حفاظت می کند.

مقدار جریان تریپ و زمان عملکرد رله را می توان به کمک یک پتانسیومتر به طور پیوسته تنظیم نمود. این رنج قابل تنظیم بین 0.1-10sec و 0.5-5 آمپر می باشد.

ترمینال های ورودی برای جریان های سه فاز IL1, IL2, IL3 هر کدام با حروف K و علامت گذاری شده اند. همچنین رله برای عملکرد نیاز به یک ولتاژ کمکی ۲۳۰ ولت AC دارد که از طریق ترمینال های A1 و A2 تامین می گردد.

خروجی k رله دو کنتاکت مجزا دارد. یکی با نام های 11, 12, 14 و دیگری با نام های 21, 22, 24 این کنتاکت ها به کمک ترمینال های 1-2 راه اندازی می گردند که برای عمل بسته شدن پل، نباید وجود داشته باشد ولی برای عمل باز شدن، وجود پل الزامی است.

اعداد روی پنل کنترل به معانی زیر هستند:

۱) LED سبز برای نمایش وضعیت عملکرد

۲) LED نمایش دهنده جریان زیاد در فاز L1

۳) LED نمایش دهنده جریان زیاد در فاز L2

۴) LED نمایش دهنده جریان زیاد در فاز L3

۵) پتانسیومتر برای تنظیم کردن تاخیر زمانی

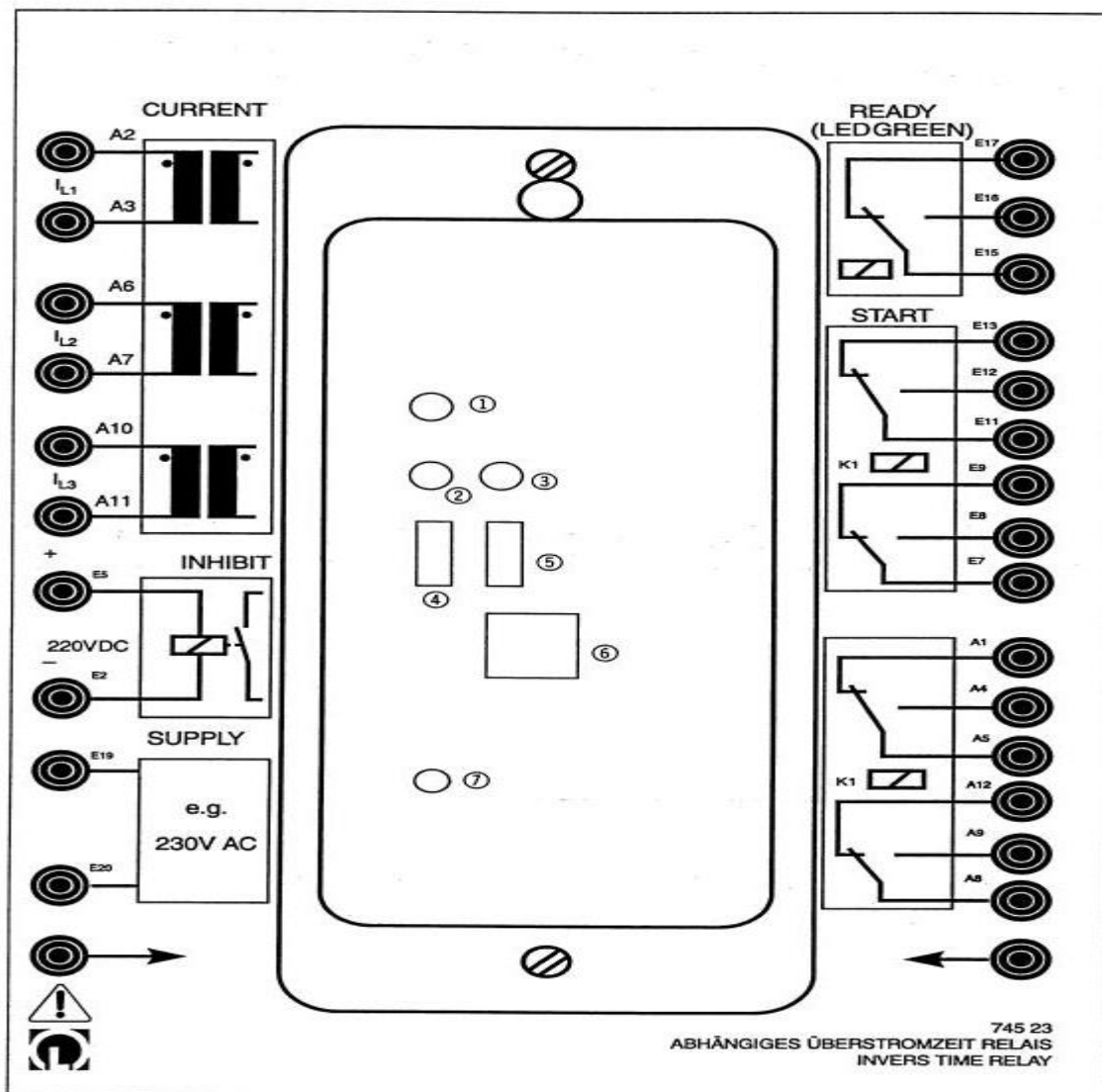
۶) پتانسیومتر برای تنظیم کردن میزان جریان در فاز L1

۷) پتانسیومتر برای تنظیم کردن میزان جریان در فاز L2

۸) پتانسیومتر برای تنظیم کردن میزان جریان در فاز L3

۱۲) رله اضافه جریان زمان معکوس-سه فاز:

(Three-phase inverse time over current relay)

از این رله در آزمایشگاه برای محافظت شبکه در برابر اتصال کوتاه استفاده می شود. این وسیله مجهز به یک واحد زمان ($I >$) با تاخیر زمانی و یک واحد آنی ($I >>$) می باشد. جریان پیک نمونه برداری

شده همانند جریان ایجادشده در عمل کلیدزنی است اما منجر به راه اندازی رله نمی شود. هنگامی که جریان اتصال کوتاه با مقدار وزمان پایداری زیاد رخ می دهد، رله بعد از یک زمان کوتاه مدار را قطع می کند. ترمینالهای ورودی برای نمایش جریان با پایه های A2-A3, A6-A7, A10-A11 مشخص شده اند. همچنین رله مقادیر پیک را اجرامی کند (به طور مثال اندازه گیری جریان خط به خط سه فاز ملاک نهایی برای سنجش رله است). مشخصه راه اندازی واحد زمان بر اساس جریان مبنا محاسبه می گردد (I B) که این جریان می تواند ۰,۴ تا ۳,۴ جریان نامی (با تغییر گام ۰,۲) بوده و برای کدگذاری سوییچ استفاده می گردد. مقدار جریان نامی 1A بوده که توسط CT اندازه گیری می شود. اگر بالاترین جریان خط اندازه گیری شده فراتر از ۱,۱ جریان نامی رود، رله تحریک می گردد. زمان عملکرد این رله از طریق فرمول زیر محاسبه می شود:

از آنجایی که مقدار k نمی تواند روی سوییچ کدگذاری شده (coding switch) قرار گیرد، می توان رنج آن را از ۰,۱ تا ۰,۸ (با گام ۰,۲) انتخاب کرد. هنگامی که k=0 باشد، رله کاملاً block شده و تابع غیرفعال شده است.

زمانی که جریان اندازه گیری شده از مقدار تنظیم شده >>|فراتر رود، رله بدون تاخیر و آنی تریپ می دهد. >>| می تواند در جریان مبنا در زمان ۲ تا ۲۰ ثانیه (با گام ۰,۲ ثانیه) تنظیم گردد. هنگامی که این جریان روی "0" تنظیم می گردد سوییچ کنترل به صورت آنی رله را بلاک می کند.

برای عملکرد رله نیاز به یک ولتاژ کمی ۲۳۰ ولت AC داریم (ترمینال های E19-E20 LED سبزرنگ حاکی از آماده بودن رله بوده و LED قرمز وضعیت راه اندازی با >>|یا >>| رانشان می دهد لذا فانکشن های آمادگی رله از طریق یک کنتاکت changeover (E17, E16, E15) میزان آماده بودن رله رانشان می دهند.

فرمان خروجی بوسیله ی رله ی k1 با دو کنتاکت changeover مجزا (ترمینال های A1, A4, A5 و A8, A9, A12) برای اهداف مانیتورینگ صادر می شود.

به وسیله ی رله K2 با دو کنتاکت changeover مجزا (ترمینال های E7, E8, E9 و E11, E12, E13) سیگنال تحریک فعال می گردد.

در جلوی رله یک دکمه reset برای راه اندازی مجدد طراحی شده و هیچ وقفه ای در ولتاژ کمی نباید روی این دکمه تاثیر بگذارد. لذا این رله به یک ورودی بلاک خارجی (external blocking input) نیاز دارد که می تواند واحد اندازه گیری >>| را به صورت (jointly یا individually) غیرفعال کند.

اگر رله فوق با رله جهتی ترکیب شود (به عنوان مثال حفاظت فیدر حلقوی یا حفاظت فیدر تغذیه شونده از دو طرف و یا حفاظت دو خط موازی) نیاز به مکانیزم بلاک شدن خارجی داریم. همچنین برای بلاک شدن ورودی نیاز به یک ولتاژ 220VDC است (ترمینال های E2(-) و E5(+)) شماره های روی رله به معانی زیر هستند:

۱) LED سبز برای نشان دادن عملکرد رله

۲) LED قرمز برای نشان دادن عملکرد آنی رله (>>|)

۳) LED قرمز برای نشان دادن عملکرد تاخیری رله (>|)

۴) کدگذاری کلید برای پاسخ

۵) کدگذاری کلید برای جریان

۶) کدگذاری کلید برای زمان

عملکرد لحظه ای

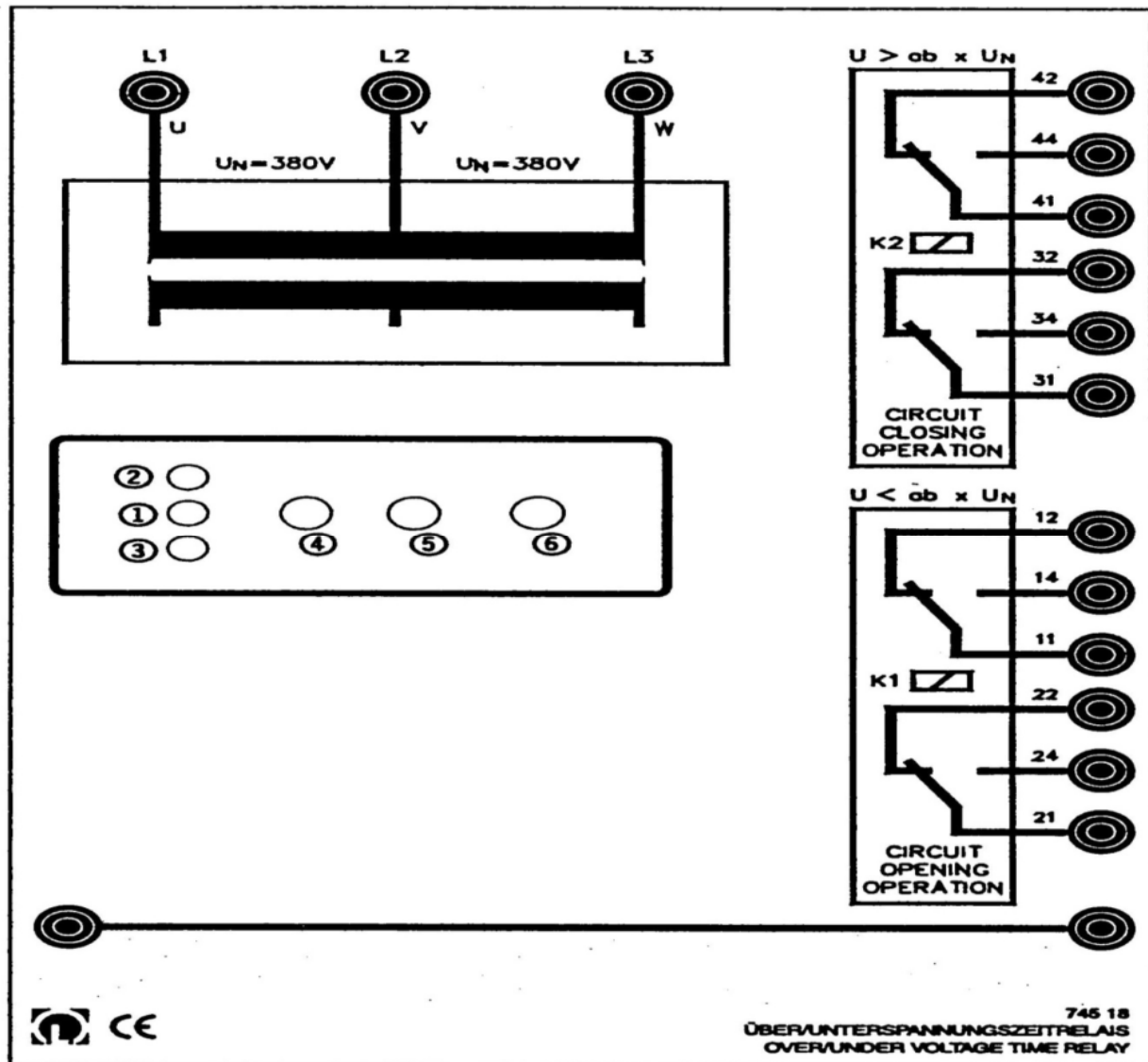
مبنا IB

مرجع K

$$t = \frac{k \cdot 0.14s}{(I/I_B)^{0.02} - 1}$$

۱۳) رله زمانی اضافه ولتاژ / زیر ولتاژ :

(overvoltage/undervoltage-time relay)

این رله به عنوان یک رله ی زمانی اضافه ولتاژ و کاهش ولتاژ برای مانیتورینگ یک شبکه 380v سه فاز طراحی شده است. در صورتی که رله به ترانس ولتاژ مناسب متصل شود می توان از آن در دیگر سطوح ولتاژها نیز استفاده نمود. از آنجایی که این رله نیازی به اتصال نقطه نول ندارد می تواند در شبکه های چهار سیمه همانند سه سیمه به کار گرفته شود و مقادیر عملکرد ولتاژ به طور پیوسته تنظیم می گردد. مقدار ولتاژ تریپ برای تشخیص زیر ولتاژ در رنج $0.7 - 0.95U_N$ و برای تشخیص اضافه ولتاژ در رنج $1.05 - 1.3U_N$ قرار دارد.

LED های سفید وقتی ولتاژ شبکه موجود باشد، روشن می شوند. حالت های اضافه ولتاژ و زیر ولتاژ به وسیله ی یک LED قرمز نمایش داده می شود. همچنین رله به یک تاخیر زمانی مجهز

شده که می تواند به صورت پیوسته در رنج 0.5-5s تنظیم گردد.

درضمن این رله دارای دو خروجی مجزابه شرح زیر می باشد:

خروجی عملکرد اضافه ولتاژ در عملکرد مدار بسته (خروجی K1, کنتاکت های 11, 12, 14 و 21 , 22, 24);

خروجی عملکرد زیر ولتاژ در عملکرد مدار باز (خروجی K2, اتصال های 31, 32, 34 و 41 , 42, 44). ماکزیمم توان مصرفی رله 6 VA است (در 1.3 UN).

اگر فقط یک فاز دچار خطا شود تاخیر زمانی به طور پیوسته فعال می ماند به عبارت دیگر برای اینکه رله عملکرد داشته باشد باید حداقل دو فاز دچار خطا شوند تا بعد از گذشت تاخیر زمانی مشخص فرمان تریپ داده شود. شماره های روی دستگاه بیانگر معانی زیر هستند:

(1): LED برای نشان دادن اضافه ولتاژ (قرمز)

(2): LED برای نشان دادن عملکرد یا وضعیت عادی (سفید)

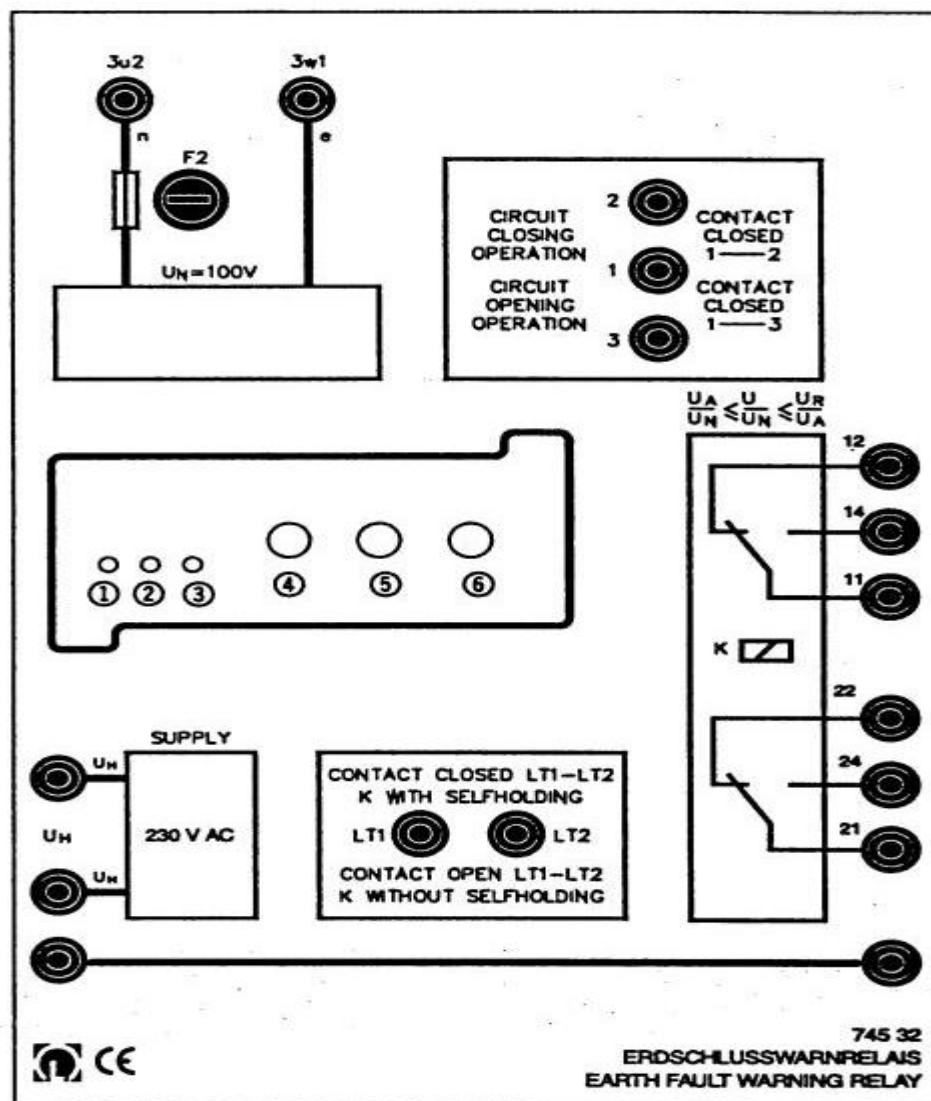
(3): LED برای نشان دادن کاهش ولتاژ (قرمز)

(4): پتانسیومتر برای تنظیم کردن تاخیر زمانی

(5): پتانسیومتر برای تنظیم کردن مقدار کاهش ولتاژ

(6): پتانسیومتر برای تنظیم کردن مقدار اضافه ولتاژ

⚡ رله هشدار خطای زمین (Earth-fault warning relay):

این رله خطای زمین رادر ولتاژهای متوسط و بالا (MV&HV) رانشان می دهد و تنهائی تواند بروز خطا را تشخیص دهد ولی محل بروز خطا را مشخص نمی کند. این رله روی سیم پیچ کمکی ترانس ولتاژ (ترمینال e-n) با ولتاژ نامی ۱۰۰ ولت در ثانویه که به صورت مثلث باز طراحی شده است، متصل می شود. همچنین ورودی دستگاه اندازه گیری به کمک یک فیوز مینیاتوری در مقابل اضافه ولتاژ حفاظت می گردد. مقدار ولتاژ تریپ (operating value) به صورت پیوسته از ۰,۳ تا ۰,۷UN و مقدار درجه آزادی (release value) در رنج ۰,۵ تا ۰,۹۹ زمان مقدار تریپ به صورت پیوسته قابل

تنظیم هستند. همچنین این رله دارای یک مکانیزم تاخیر زمانی است که می تواند از ۰,۵ تا ۵ ثانیه به صورت پیوسته تنظیم شود. اگر قبل از اینکه زمان تاخیر رله به پایان برسد، خطای زمین بر طرف گردد (خطای زمین گذرا) هیچ پاسخی از جانب رله صادر نمی شود. این رله برای عملکرد (زمانی که تقریباً ۵ وات توان مصرف می کند) نیاز به یک ولتاژ کمکی 230VAC دارد که به ترمینال UH متصل میشود. بعد از اینکه خطا بر طرف گردید، رله آزادی می شود. با این وجود اگر بین ترمینال های LT1 و LT2

وصل باشد، سیگنال خطای زمین درحافظه رله ذخیره می گردد (این رله از نوع استاتیکی است). برای خروج از این وضعیت (بعد از پایان خطا) دکمه **integrated cancelling** را فشار داده یا اینکه اتصال پل قطع گردد.

خروجی **K1** رله دوکنتاکت مجزا دارد. یکی با نامهای ۱۱، ۱۲، ۱۴ و دیگری با نامهای **21, 22, 24**. این کنتاکت هامی توانند به کمک پل ها بین ترمینال های **2-1** و **3-1** راه اندازی شوند. بدین صورت که در حالت مدار بسته پل بین **2-1** و در حالت مدار باز پل بین **3-1** قرارگیرد که در آزمایش چهارم، از آرایش مدار بسته استفاده می کنیم.

اعداد روی پنل کنترل به معانی زیر می باشند:

(۱) **LED** سبز برای نمایش وضعیت عملکرد

(۲) **LED** قرمز برای مشخص کردن رخ دادن خطا

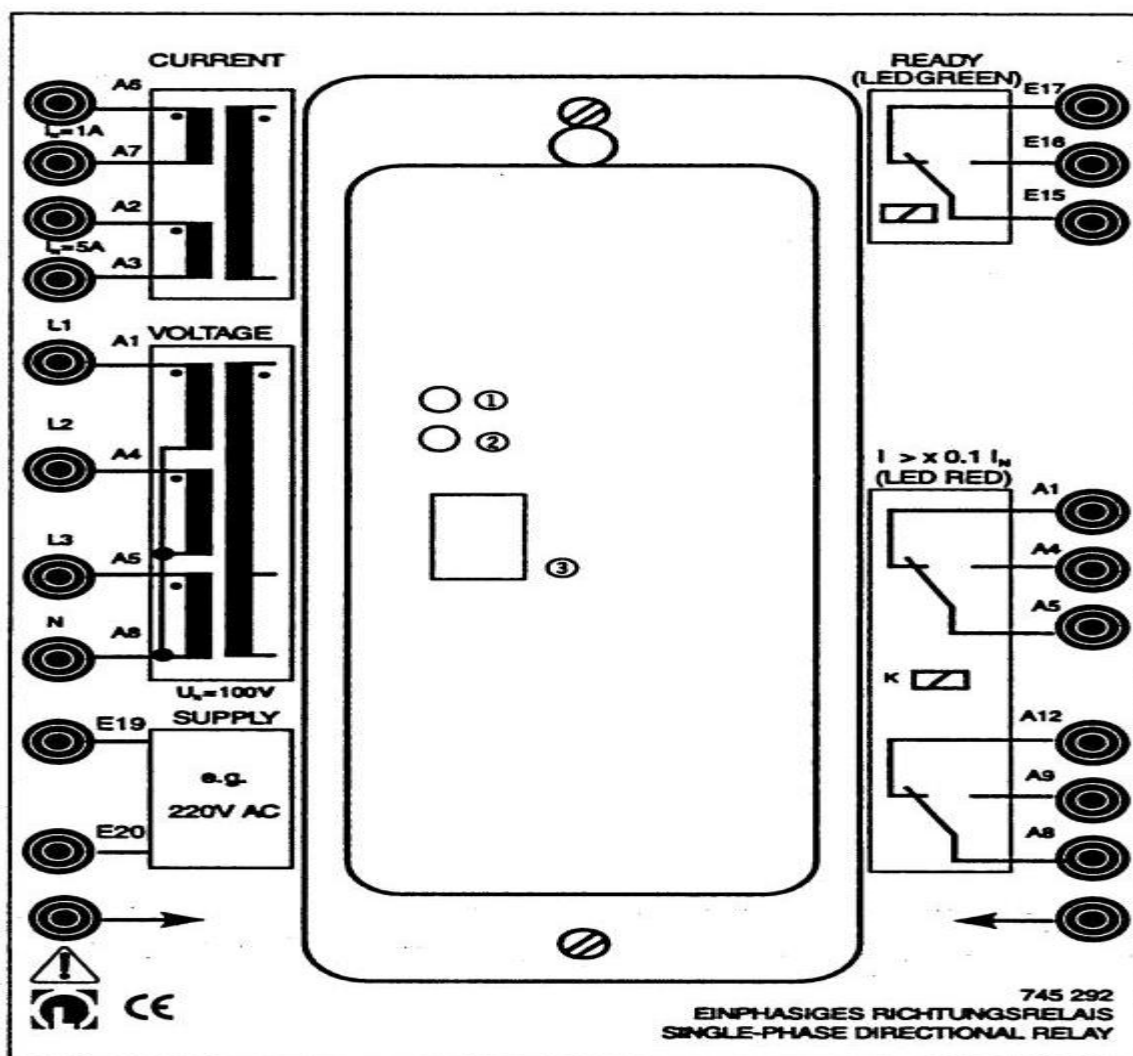
(۳) دکمه خاموش کردن

(۴) پتانسیومتر برای تنظیم تاخیر زمانی

(۵) پتانسیومتر برای تنظیم مقدار تریپ (**operating value**)

(۶) پتانسیومتر برای تنظیم مقدار درجه آزادی (**release value**)

۱۵) رله جهت دار تکفاز (Single phase directional relay):

این رله به طور ویژه برای آشکارسازی جهت در خط‌های تکفاز (در شبکه‌هایی با یک ارتینگ نقطه نول فعال یا نقطه نول ایزوله) به کار می‌رود و به یک رله اضافه جریان زمان معین یا یک رله اضافه جریان زمان معکوس متصل می‌شود. این مجموعه نیاز به یک ورودی بلاک شدن خارجی (exter nal blocking input) دارد. حالت عادی عملکرد رله جهت دار هنگامی است که خط در طرف **direct generator-line side** رخ داده باشد و پاسخ رله جهت دار، بلاک کردن رله اضافه جریان زمان معین یا زمان معکوس است. لذا برای خط‌هایی که به اطراف خط یا ترانس کشیده می‌شود رله جهت دار عمل نکرده و باید رله حفاظتی مناسبی با تنظیم زمان تاخیری بتواند منجر به تریپ شود. با توجه به این اتصالات (حتی در جایی که رله جهت دار عمل نمی‌کند)، رله اضافه جریان باید تریپ دهد (مثلاً در مواقعی که ولتاژ توالی فاز صفر خیلی کم است یا زمانی که یک خط در خود رله جهت دار

رخ داده است).

پس رله جهت دار نیاز به محاسبه جریان و ولتاژ توالی فاز صفر دارد. دو ورودی $IN=1A$ (ترمینال A7-A8) و $IN=5A$ (ترمینال A2-A3) از طریق CT این جریان توالی فاز صفر را فراهم می کنند. ولتاژ توالی فاز منفی نیز از طریق ترانس ولتاژ (VT) سه فاز معمولی یا VT با اتصال مثلث باز فراهم می گردد. VT نیز به ترمینال های A1, A4, A5, A8 وصل می شود. مقادیر ورودی اندازه گیری (بار) تقریباً توان زیر را مصرف می کنند:

ورودی جریان در $IN=1A$ ----- $0.07VA$

در $IN=5A$ ----- $0.5VA$

ورودی ولتاژ در $UN=0.3VA$

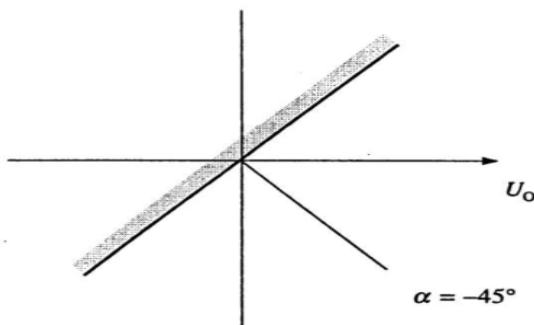
رله مقادیر اندازه گیری جهت دار را طبق روشی برای ارتینگ شبکه در توان راکتیو خازنی یا توان واقعی تنظیم می کند. زاویه مشخصه (زاویه فاز اندازه گیری α), زاویه ولتاژ توالی صفر را اندازه می گیرد. زاویه مثبت در جهت عقربه های ساعت و زاویه منفی در خلاف جهت عقربه های ساعت

قرار داد شده است. همچنین α از رنج -90 تا $+90$ (باگام

15 درجه) روی کلید کدگذاری شده است.

دریک رله جهت دار خط محدوده تریپ بر خط

مستقیم α , عمود است.

>> نمایش (representation)

زاویه مشخصه و محدود تریپ <<

(۱) اگر جریان

گیری شده توسط

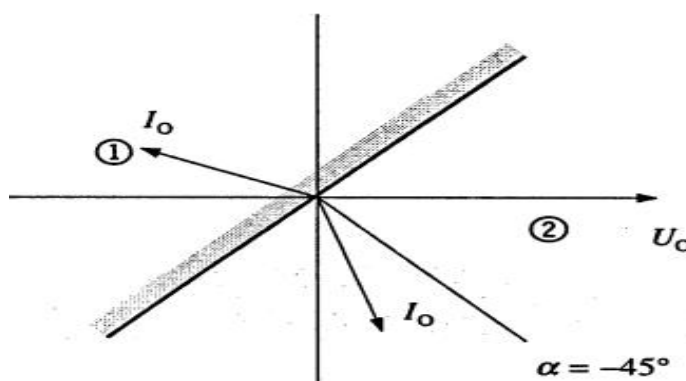
تریپ

نخواهد کرد.

فاز صفر اندازه

جهتی خارج

قرار گیرد, رله

توالی فاز صفر اندازه

رله جهتی در محدوده

قرار گیرد, رله عمل

(2) اگر جریان توالی

گیری شده توسط رله

از محدوده تریپ

عمل می کند

اگر $\alpha=90$ باشد، شبکه دارای نقطه نول ایزوله می باشد (جریان خطای زمین خازنی) و اگر $\alpha=0$ باشد، رله جریان باقیمانده موثر را جبران می کند.

این تجهیز نیاز به ولتاژ کمکی 230VAC (ترمینال E19-E20) برای عملکرد دارد و مصرف توان تقریباً ۵ وات در هر تحریک (de-energized) می باشد. LED سبز بیانگر آماده بودن رله است که می تواند با یک کنتاکت changeover (ترمینال های E15-E16-E17) برای اهداف مانیتورینگ به کار رود. فرمان خروجی به وسیله خروجی رله k با دو کنتاکت changover مجزا E7-E8 (E9)

و (E11-E12-E13) تحقق می یابد و با LED زرد رنگ نشان داده می شود.

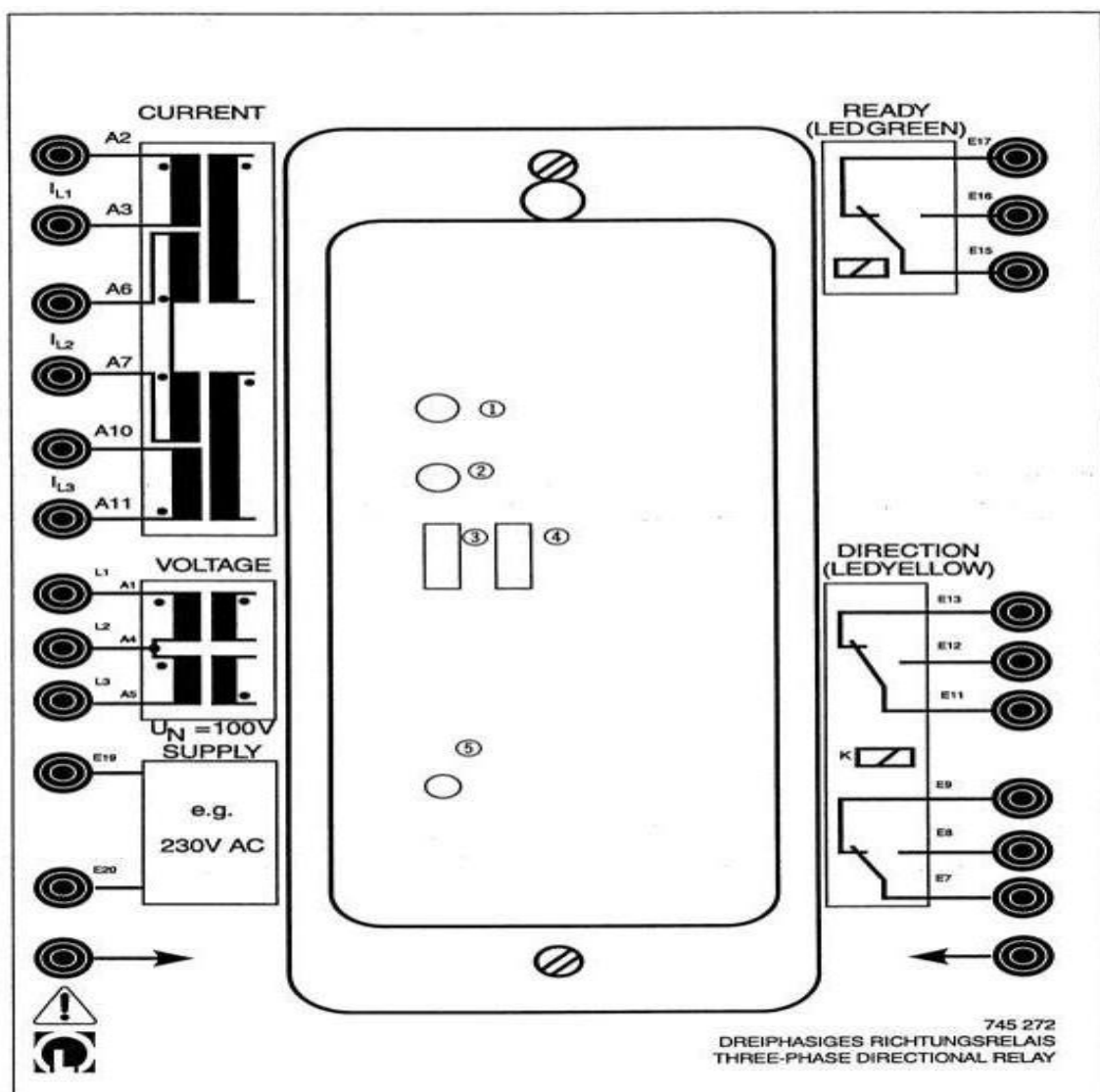
شماره های جلوی رله به معانی زیر هستند:

(۱) LED برای نمایش عملکرد رله (سبز)

(۲) LED برای نمایش جهت دار بودن رله (زرد)

(۳) تنظیمات زاویه مشخصه (α)

(۱۶) رله جهتدار سه فاز (Three-phase directional relay):

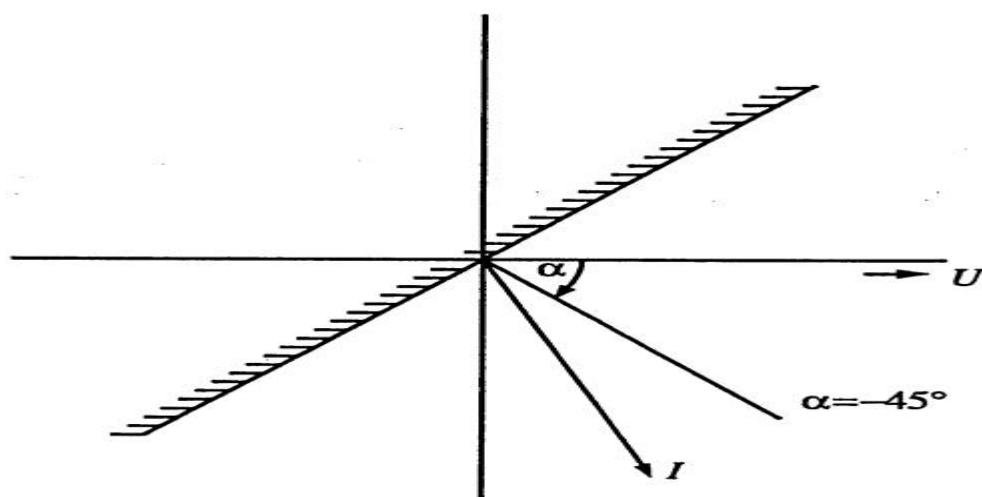
این رله به عنوان یک المان جهت دار در اتصال به رله ی اضافه جریان زمان معین و یا زمان معکوس مورد استفاده قرار می گیرد و باید به یک ورودی بلاک شدن خارجی مجهز باشد. این امر شناسایی تمام انواع خطاها را در صورتی که جریان از مقدار جریان عملکرد سیستم بیشتر شود، ممکن می سازد. در واقع رله جهت دار برای خطاهایی که در سمت باسبار رخ می دهند تریپ داده و برای آن خطاهایی که خارج از فیدر رخ می دهند، رله عمل نخواهد کرد.

برای تخمین جهت رله نیاز به اندازه گیری جریان و ولتاژ سه فاز در طرف خط یا ترانس داریم. جریان ورودی به ترمینال های A2-A3, A6-A7, A10-A11 و ولتاژ ورودی به A1, A4, A5 وصل می شود. طبق مقادیر استاندارد CT & VT جریان نامی آمپر و ولتاژ نامی ۱۰۰ ولت است. در آزمایش مربوط به این رله تنها از VT استفاده می کنیم و از استفاده CT یا رله اضافه جریان صرف نظر شده است.

برای اطمینان از عملکرد رله باید توالی فاز در هر ورودی جریان یا ولتاژ رعایت شود. بسته به اتصال نقطه خنثی شبکه، رله بر اساس تنظیم جهت توان اکتیو و راکتیو سلفی یا خازنی از شبکه

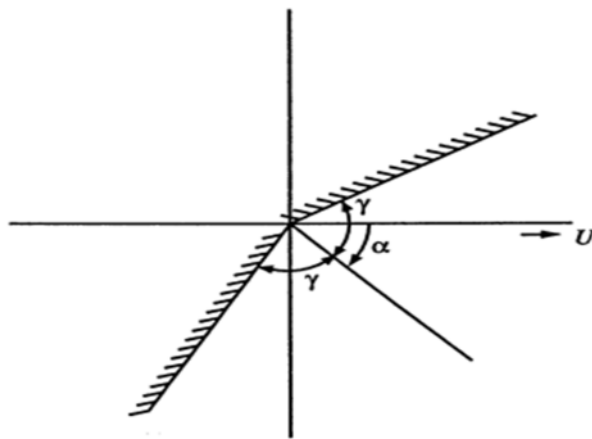
حفاظت می کند. زاویه مشخصه α در اینجا به عنوان مبنا در نظر گرفته شده و ولتاژ توالی مثبت بر اساس آن محاسبه می شود (زاویه مثبت در جهت خلاف عقربه های ساعت و زاویه منفی در جهت عقربه های ساعت). مقدار α بین -90 تا $+90$ با گام 5 درجه به کمک کلید کدگذاری شده تنظیم می گردد.

فازوری که با α تعیین می گردد محدوده تریپ نامیده می شود و با کشیدن خطی عمود بر فازور زاویه α بدست می آید.

اگر جریان اندازه گیری توسط رله جهت دار در ناحیه هاشور نخورده و محدوده تریپ نباشد، رله تریپ نمی دهد.

علاوه بر زاویه مشخصه α یک زاویه دیگری به نام γ (sector with) تعریف می شود. لذا محدوده تریپ به کمک دو خط راست با زاویه γ نمایان می شود که در آن α نیمی از γ است.

اگر مقادیر γ کمتر از ۹۰ درجه برای ژنراتور انتخاب شود، محدوده ی تریپ کم می شود. برای شناسایی خطاهایی که غالباً سلفی اند، بهتر است $\alpha=45$ و $\gamma=90$ درجه انتخاب شوند (در اتصال کوتاه سه فاز) همچنین رله برای عملکرد نیاز به یک ولتاژ کمکی 230VAC دارد.

LED سبز رنگ بیانگر آماده به کار بودن رله است و می تواند با یک کنتاکت changeover (ترمینالهای E15-E16-E17) برای اهداف مانیتورینگ به کار رود.

فرمان خروجی از طریق خروجی رله k با دو کنتاکت changeover مجزا (ترمینالهای E7-E8-E9 و E11-E12-E13) صورت می گیرد.

شماره های جلوی رله به معانی زیر هستند:

۱) LED برای نشان دادن عملکرد رله (سبز)

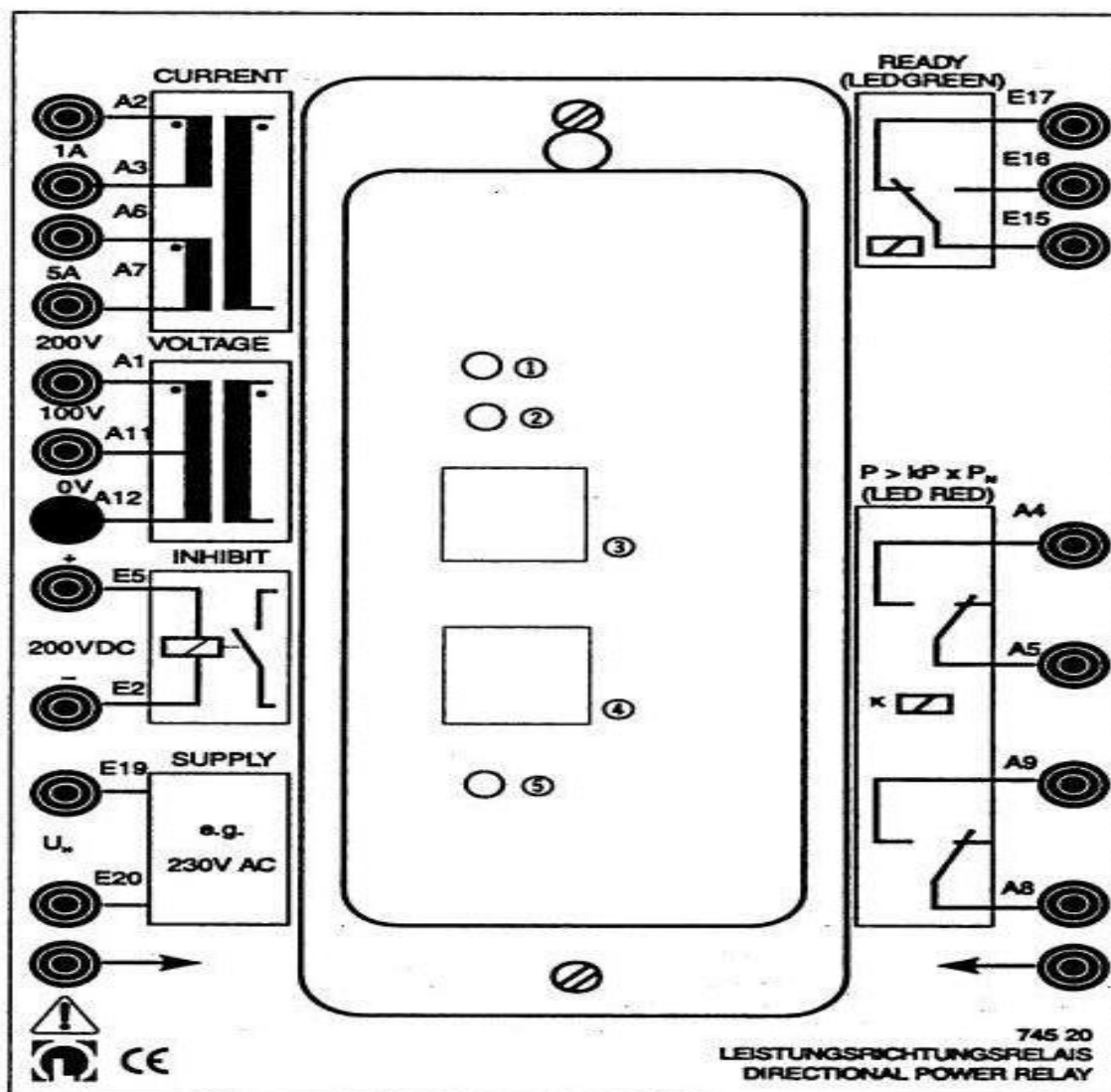
۲) LED برای نشان دادن جهت جریان با هدف تست (زرد)

۳) کلید کد گذاری شده برای تنظیم α

۴) کلید کد گذاری شده برای تنظیم γ

۵) دکمه تست برای نشان دادن جهت جریان

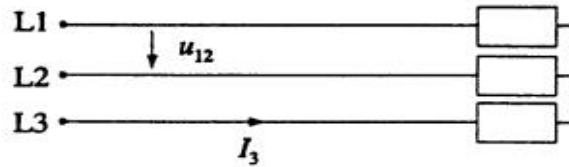
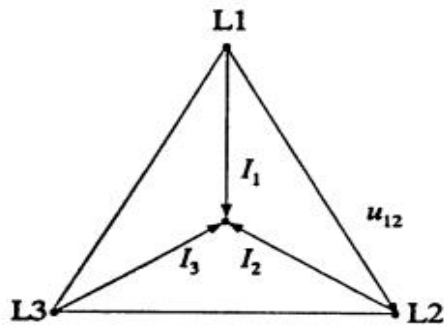
۷) رله توان جهتی (Directional power relay)

این رله نیاز به جریان و ولتاژ برای حفاظت از موتور یا ژنراتور دارد و می تواند فقط از توان متقارن سه فاز استفاده کند.

دوزاویه مشخصه ۰ و ۹۰ درجه می توانند با یک جامپر دوشاخه در تجهیزات داخلی رله تنظیم شوند. توان اکتیو (موثر) در زاویه ۰ و توان راکتیو در زاویه ۹۰ درجه اندازه گیری شوند.

اگر مقدار توان اندازه گیری شده از مقدار آستانه تنظیمی تریپ فراتر رود، خروجی بعد از یک زمان تاخیری قابل تنظیم، تریپ میدهد. اندازه گیری توان اکتیو سه فاز در شبکه سه فاز باید به طور جداگانه محاسبه گردد (هر فاز جدا). در ضمن ولتاژ بین هر دو فاز و جریان فاز سوم به عنوان مبنای عملکرد رله در نظر گرفته شده است.

مقدار آستانه این رله جهت دار بین ۰,۵ تا ۱,۰ توان نامی (باگام ۰,۵) در جلوی رله توسط کلید کد گذاری شده است. خود توان نامی نیز از طریق اندازه گیری جریان و ولتاژ تامین می شود. همچنین زمان تاخیری می تواند بین مقادیر ۰ تا ۹,۹ ثانیه توسط کلید کدگذاری شده تنظیم گردد.

ورودی های جریان (A2-A3-----IN=1A و A6-A7-----IN=5A) با توان 0.25VA همانند دو ورودی ولتاژ (UN=100V و UN=200V با IN=1A) (ترمینال های A1-A11-A12) محاسبه می شود (به عنوان مثال در UN=100V و IN=1A توان خازنی رله برابر PN=100VAR می شود). به عبارتی ورودی های اندازه گیری (بارها) توان زیر را مصرف می کنند:

ورودی جریان (1A&5A): 0.25VA

ورودی ولتاژ (100v&200v): 017VA

بلاک شدن خارجی زمانی که یک مقدار مصنوعی در جریان باقیمانده موثر (تحت عنوان "تقویت کننده جریان باقیمانده اهمی") تولید می گردد، در موقع رخ دادن خطای زمین مورد نیاز است. لذا بلاک شدن ورودی نیاز به یک ولتاژ 220VDC (از طریق ترمینال های E2(-)&E5(+)) دارد.

همچنین خود رله نیاز به یک ولتاژ کمکی 230VAC (ترمینال E19-E20) دارد و تقریباً توان مصرفی رله حدود ۷ وات در حالت تحریک (de-energize) است.

LED سبزرنگ نشان دهنده آماده بودن رله برای عملکرد است و می تواند برای اهداف مانیتورینگ از طریق یک کنتاکت changeover (ترمینال های E15-E16-E17) تامین گردد. فرمان خروجی نیز به وسیله ی خروجی رله K با دو کنتاکت NO جداگانه (ترمینال A4-A5 و A8-A9) تحقق می یابد.

شماره های جلوی رله به معانی زیر هستند:

(۱) LED برای نمایش دادن وضعیت عملکرد رله (سبز)

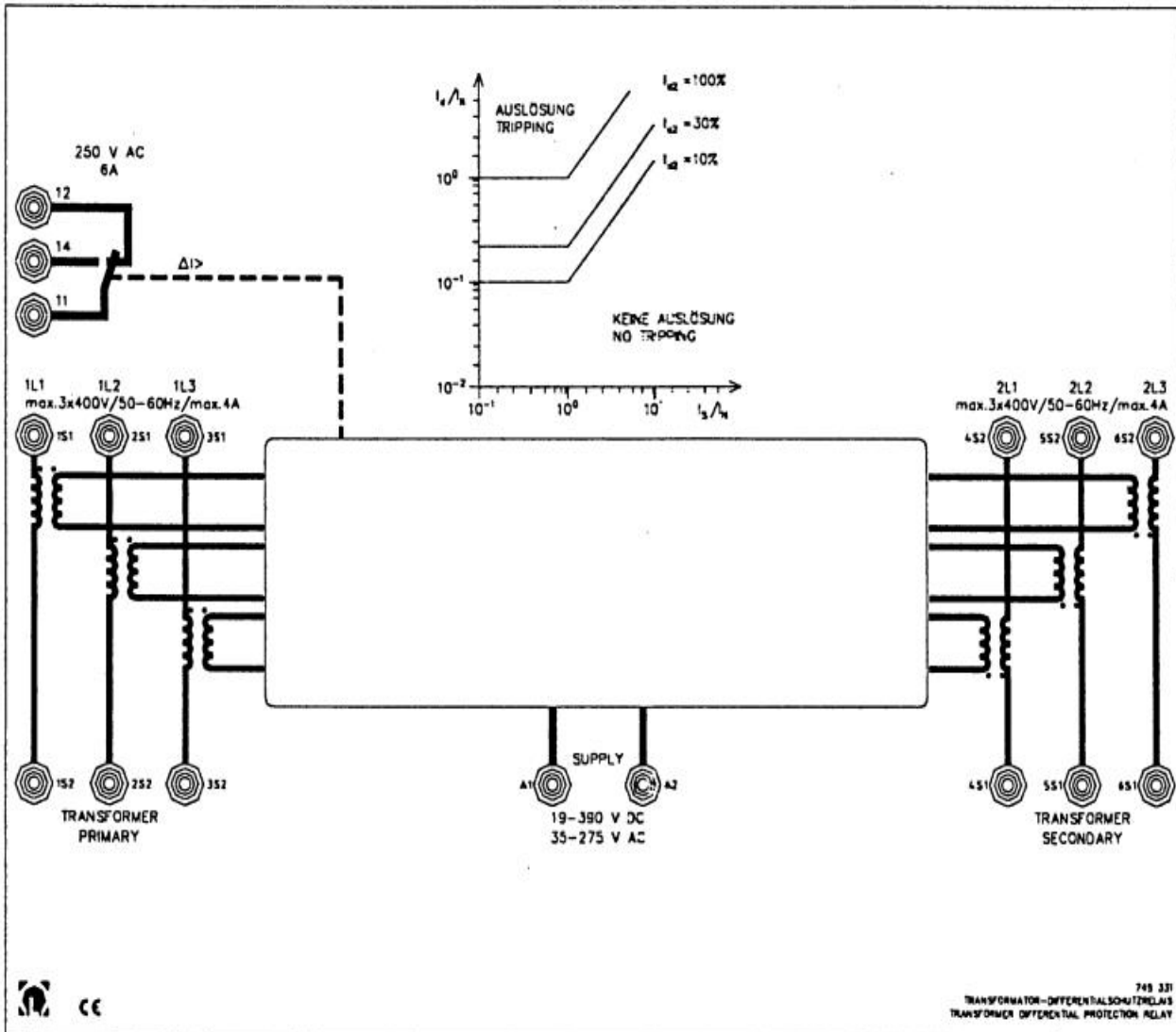
(۲) LED برای نمایش دادن تریپ (قرمز)

(۳) تنظیمات مقادیر توان

(۴) تنظیمات زمان تاخیری

(۵) دکمه reset

(Transformer differential protection relay)

از این رله برای حفاظت ترانسفورماتورهای دوسیم پیچه استفاده می شود. این رله می تواند اتصال کوتاه بین سیم پیچ های ترانس، اتصال کوتاه بین سیم پیچ اولیه و ثانویه، و خطای اتصال به زمین را در درون تانک (محفظه) ترانسفورماتور تشخیص دهد. وقوع خطا بیرون از محدوده ی حفاظتی (یعنی خطای خارجی ترانسفورماتور) باعث تریپ این رله نمی شود.

در سیستم های قدرت واقعی این رله مقادیر اندازه گیری شده را توسط یک ترانس جریان CT در هر طرف سیم پیچ اولیه و ثانویه ترانسفورماتور تحت حفاظت دریافت مینماید. بنابراین کلیه فرایندهای رخ داده در ترانس در محدوده ی حفاظتی قرار خواهد داشت. در آزمایش ششم می توان از ترانس جریان استفاده نکرد چرا که جریان مورد نیاز رله در این آزمایش حدود ۱ آمپر می باشد و می تواند مستقیماً توسط منبع به رله داده شود. جریان های اندازه گیری شده ورودی این رله از سمت اولیه

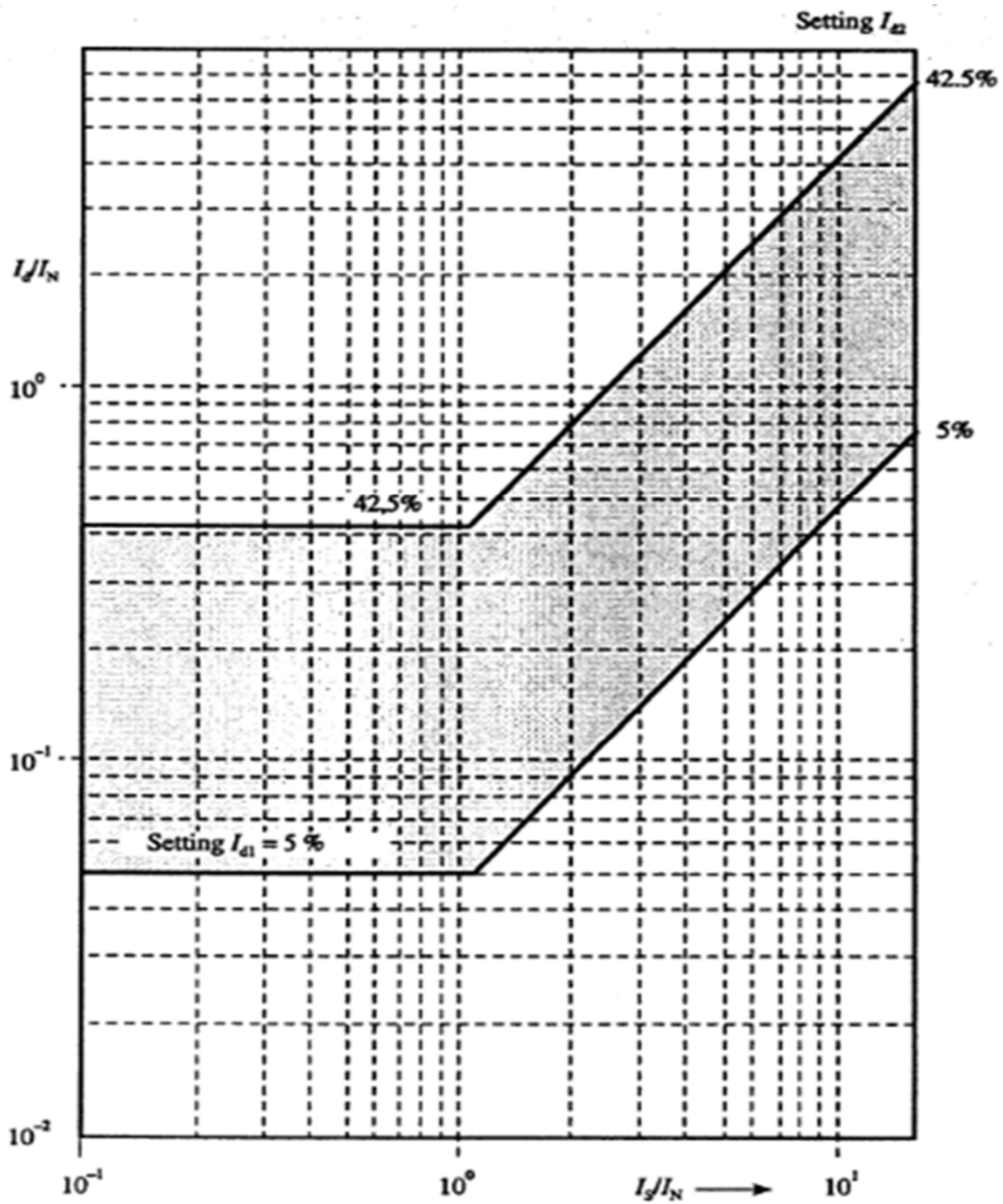
ترانسفورماتور (عموماً طرف ولتاژ بالای ترانس) به $1S1, 1S2, 2S1, 2S2, 3S1, 3S2$ وصل می‌شوند و ورودی‌های جریان‌های اندازه‌گیری شده از طرف ثانویه ترانسفورماتور (عموماً طرف ولتاژ پایین ترانس) به $4S1, 4S2, 5S1, 5S2, 6S1, 6S2$ باید متصل شوند. مقدار نامی جریان در دو طرف ۱ آمپر می‌باشد و در عین حال اعمال اضافه بار پیوسته ۴ آمپرنیز به رله امکان پذیر است. برای این که رله دیفرانسیل عملکرد خوبی داشته باشد، توالی فاز ولتاژها باید ساعتگرد باشد. نکته‌ی دیگری که باید بدان توجه داشت این است که به طورپیش فرض و توسط شرکت سازنده اتصال ستاره-ستاره برای حفاظت ترانسفورماتوردراین رله قرارداده شده است. مصرف توان داخلی این رله برای جریان‌های نامی کمتر از ۰,۱ ولت آمپر است. این رله می‌تواند برای محدوده‌ی فرکانسی ۵۰ تا ۶۰ هرتز مورد استفاده قرار گیرد.

برای عملکرد رله به یک ولتاژ اضافی نیاز است (پایانه $A1 - A2$). همچنین یک ولتاژ DC بین ۱۹ تا ۳۹۰ ولت و یا ۳۵ تا ۲۷۵ ولت AC (۵۰ تا ۶۰ هرتز) برای تغذیه رله مورد نیاز است. آمادگی رله برای عملکرد توسط یک LED سبز رنگ نشان داده می‌شود. LED دیگر با نام $D2$ (همراه با علامت ترانس) برای نشان دادن پایداری رله در برابر مغناطیس شدگی $inrush$ تعبیه شده است. این LED زمانی روشن می‌شود که رله در زمان سوئیچینگ و به منظور جلوگیری از تریپ اشتباه به صورت لحظه‌ای قفل ($block$) شده باشد. همچنین رله دارای دکمه‌ی $reset$ نیز می‌باشد. برای تنظیم مشخصات تریپ رله دو سوئیچ پله‌ای در محدوده‌ی ۵ تا ۴۲,۵ درصد (باگام ۱۶ پله)، روی پنل جلوی رله تعبیه شده است.

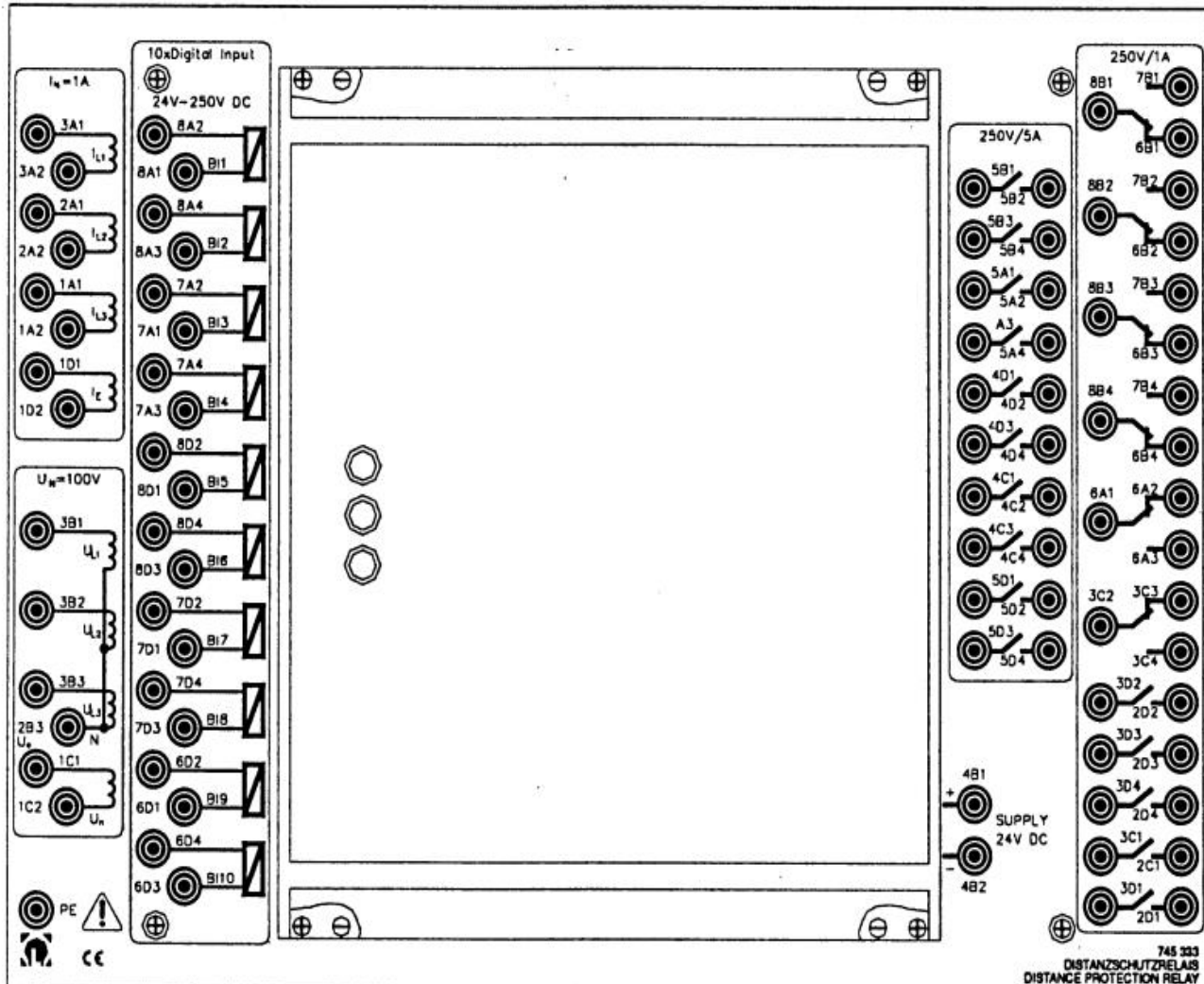
برای مقدار جریان I_d کمتر از جریان نامی (۱ آمپر) بوده و تریپ رله توسط اندازه‌گیری جریان صورت می‌گیرد. مقدار عملکرد رله به سوئیچ تنظیم I_{d1} بستگی دارد که مقادیر آن متناسب با جریان نامی هستند.

مشخصات و ویژگی‌ها برای جریان‌های بزرگتر از جریان نامی I_d متفاوت هستند. سوئیچ تنظیم I_{d2} برای این جریان به کار می‌رود و "جریان‌های پایدارسازی I_s " نامیده می‌شوند لذا این جریان دقیقاً همانند جریان‌های عبوری بالاتر از مقداری نامی است.

شکل زیر تنظیمات ممکن برای I_{d1} و I_{d2} و محدوده‌ی تریپ رله مربوط به این دو را نشان می‌دهد. توجه داشته باشید که شکل نشان داده شده در مبنای لگاریتمی است.

رله حفاظتی دیستانس (Distance protection): (۱۹)

رله هایی که عملکرد دیجیتالی دارند، همه فانکشن هایی را که معمولاً برای حفاظت خط به کار می رود، را شامل می شوند. فانکشن اصلی این رله، تعیین کردن فاصله (Distance) اتصال کوتاه است. این رله می تواند مطابق با یکی از معیارهای "اضافه جریان" یا "کاهش امپدانس (Under impedance)" کار کند. این رله به 5 ناحیه دیستانس و 7 مرحله زمانی مجهز شده است. برای تشخیص جریان خطا به صورت مستقیم از جریان تریپ (ناشی از اتصال کوتاه) استفاده می شود. بعلاوه از این دستگاه می توان به عنوان رله پشتیبان زمانی برای حفاظت دیفرانسیلی در خطوط، ترانسفورماتورها، ژنراتورها، موتورها و باس بارها استفاده کرد. اگر در طی یک اختلال، دستگاه هیچ مقادیر اندازه گیری شده را از ترانسفورماتور ولتاژ متصل شده دریافت نکند، رله به عملکرد آلام رجوع کرده و در مرحله ی دوم به عنوان یک رله حفاظتی اضافه جریان زمان مستقل عمل می

کند.

این رله حرارت ناشی از اضافه بار تجهیزات را مانیتور کرده و اجازه دارد با توجه به تنظیمات سریعاً تریپ دهد و به صورت دستی به اتصال کوتاه موجود پاسخ دهد. در طی یک خطا در سیستم، همه پاسخ های ولتاژ و جریان حداکثر برای یک پریود 5s ذخیره می شود به طوری که می توان خطا را بعداً آنالیز کرد. برای انجام این کار یک برنامه کامپیوتری خاص توسط سازنده نیاز است. رله موجود در آزمایشگاه به یک واتمتر حساس مجهز شده که خطای زمین را آشکار می کند و دارای بازبست خودکاری باشد. لذا می توان با کنترل وضعیت سنکرون و بازبست خودکار سه فاز به سیستم متصل شود.

از ورودی های باینری نیز می توان برای راه انداختن یا متوقف کردن فانکشن های خاص استفاده کرد. این رله 10 عدد ورودی باینری دارد که سوکت های آن عبارتند از:

8A1-8A4 (ورودی های باینری 1 و 2) , 7A1-7A4 (ورودی های باینری 3 و 4) ,
8D1-8D4 (ورودی های باینری 5 و 6) , 7D1-7D4 (ورودی های باینری 7 و 8) و
نیز 6D1-6D4 (ورودی های باینری 9 و 10).

11 عدد رله ی اخطار و 14 عدد LED برای خروجی های خاص و نمایش دادن پیغام های آنها وجود دارد. رله های اخطار با اتصال های مبدل عبارتند از:

8B1 , 7B1 , 6B1 (رله اخطار 1) , 8B2 , 7B2 , 6B2 (رله ی اخطار 2) ,
8B3 , 7B3 , 6B3 (رله ی اخطار 3) , 8B4 , 7B4 , 6B4 (رله ی اخطار 4) ,
6A3 , 6A2 , 6A1 (رله ی اخطار 5) و 3C4 , 3C3 , 3C2 (رله ی اخطار 6).

همچنین اتصالات کنتاکت باز (NO) عبارتند از:

2D2-3D2 (رله ی اخطار 7) , 2D3-3D3 (رله ی اخطار 8) , 2D4-3D4 (رله ی اخطار 9) ,
2C1-3C1 (رله ی اخطار 10) و نیز 2D1-3D1 (رله ی اخطار 11)

بعلاوه این دستگاه یک LED برای نشان دادن وضعیت عملکرد و یک LED هم برای اخطار دادن عملکرد اشتباه و 5 رله ی کمکی برای دستورات خروجی دارد (هر رله دو کنتاکت نرمالی باز دارد) که عبارتند از:

5B1 , 5B2 , 5B3 , 5B4 (رله ی فرمان 1) , 5A1 - 5A2 - 5A3 - 5A4 (رله ی فرمان 2) ,
4D1 - 4D2 - 4D3 - 4D4 (رله ی فرمان 3) , 4C1 - 4C2 - 4C3 - 4C4 (رله ی فرمان 4) ,
و 5D1 - 5D2 - 5D3 - 5D4 (رله ی فرمان 5).

وقتی که بریکر یک کنتاکت بسته را باز می کند ، سیگنال خروجی دستگاه حفاظت دیستانس باید معکوس شود. لذا این کار به وسیله رله 1NO-1NC (24v) انجام می شود)

تنظیم کردن همه فانکشن ها و پارامترهای خط توسط نرم افزار مربوطه انجام می شود همچنین این دستگاه شامل یک کیبورد کوچک و یک نمایشگر دیجیتالی است.

ورودی های جریان این دستگاه برای جریان نامی 1A طراحی شده است. سوکت های مربوطه فاز عبارتند از : 3A2-3A1 (فاز L1) , 2A2-2A1 (فاز L2) , 1A2-1A1 (فاز L3) و نیز 1D2-1D1 (ترانسفورماتور زمین جریان نشستی)

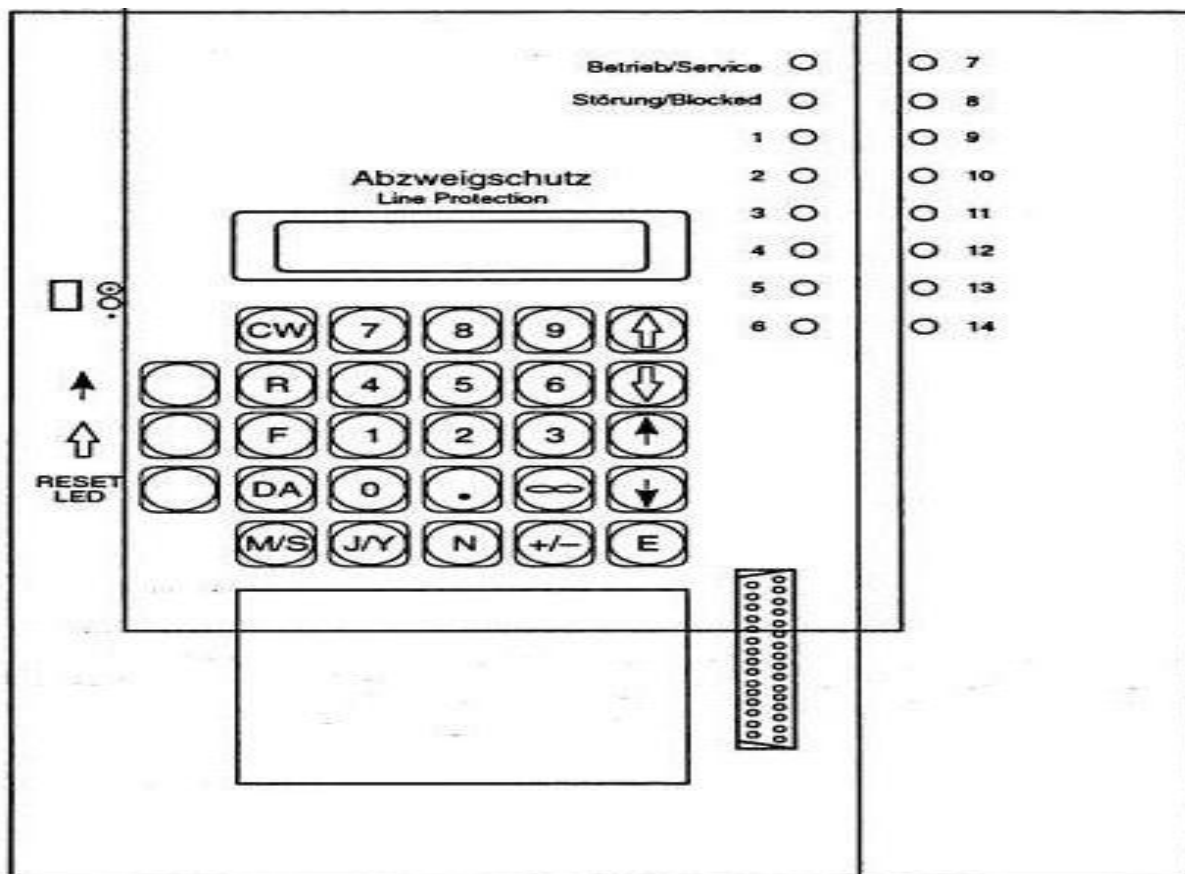
پارامترهای ورودی ولتاژ در رنج 80-125v تنظیم می شوند. سوکت های آن عبارتند از : 3B1 (فاز L1) , 3B2 (فاز L2) , 3B3 (فاز L3) و نیز 2B3 (نقطه صفر اتصال ستاره) . همچنین سیم پیچ e-n یک ترانسفورماتور ولتاژ به سوکت های 1C2-1C1 متصل می شود.

در این رله، مصرف توان در مدارهای جریان تقریباً 0.05 VA، در مدارهای ولتاژ کمتر از 0.5 VA است. مدارهای جریان می تواند تا 4 A اضافه بار را تحمل کنند در حالی که مدارهای ولتاژ می توانند به طور پیوسته در معرض ولتاژ ماکزیمم 140v قرار گیرند.

همچنین این رله به یک ولتاژ کمکی 24v DC (سوکت های 4B2-4B1) نیاز دارد , که به وسیله آن مصرف توان در هنگام عملکرد تقریباً 16W و در حالت راه اندازی تقریباً 26W است.

آماده بودن فانکشن های رله توسط یک LED سبز (که بلافاصله بعد از اینکه ولتاژ کمکی تغذیه می شود) روشن می شود در حالی که در همین زمان اگر میکرو پروسور عملکرد صحیح نداشته باشد , LED قرمز (عملکرد اشتباه) باید بعد از 7s خاموش شود.

برای سوییچ کردن دستگاه باید چهار پیچ کاور شیشه ای رله را برداشت. برای جلوگیری از نفوذ گرد و خاک به داخل دستگاه , توصیه می شود که کاور آن دوباره بسته شود.

رله موجود در آزمایشگاه به شماره **7SA5111-2CA73-1AF0** ساخت شرکت زیمنس بوده و دکمه های روی رله عبارتند از:

(Ja/Yes) = J/Y

(NO) = N

این چهار کلید جهت دار برای حرکت در بلوک های آدرس = $\uparrow \downarrow \uparrow\downarrow$.

E (enter) = برای تایید یک ورودی یا یک پیغام

CW = برای وارد کردن کلمه رمز.

R = برای برگشتن به عقب

F = برای وارد کردن توابع مخصوص.

DA = آدرس دهی مستقیم.

M/S (پیغام/خطا) = برای اخذ داده های عملکرد درست یا عملکرد اشتباه

وقتی کاور محافظه بسته است تنها دو کلید جهت دار و دکمه reset برای صفحه نمایش LCD فعال است.

برای اطلاعات بیشتری توان به منوال **7SA511(Distance protection)** و سایت شرکت زیمنس مراجعه کرد.

برای دسترسی به بلوک های آدرس و تنظیم پارامترها و محدود کردن مقادیر این دستگاه دارای

کلمه رمز می باشد(فعلا ۰۰۰۰۰۰) ولی دسترسی به پیام ها,تنظیمات,نمایش عملکرد درست یا اشتباه بدون دانستن کلمه رمز نیز امکان پذیر است.

آزمایش اول

Definite and invers time overcurrent time relay

رله ی اضافه جریان زمان معین و زمان معکوس
اهداف آزمایش :

بررسی پاسخ رله برای تنظیمات مختلف و مشخص کردن نسبت بازنشانی (Reset).
اندازه گیری زمان های عملکرد رله با توجه به توان مصرفی
ثبت مشخصات رله.

الف) استفاده از رله به عنوان رله اضافه جریان زمان معین

شماره کاتالوگ ۷۷ ۷۲۵
شماره کاتالوگ ۵۶۱ ۷۴۵
شماره کاتالوگ ۱۰ ۷۳۳
شماره کاتالوگ ۰۳۱ ۳۱۳
شماره کاتالوگ ۲۳۱ ۷۴۵

ترانسفورماتور قدرت
ماژول کلید قدرت
بار مقاومتی
تایمر الکتریکی
رله زمان معین و زمان معکوس

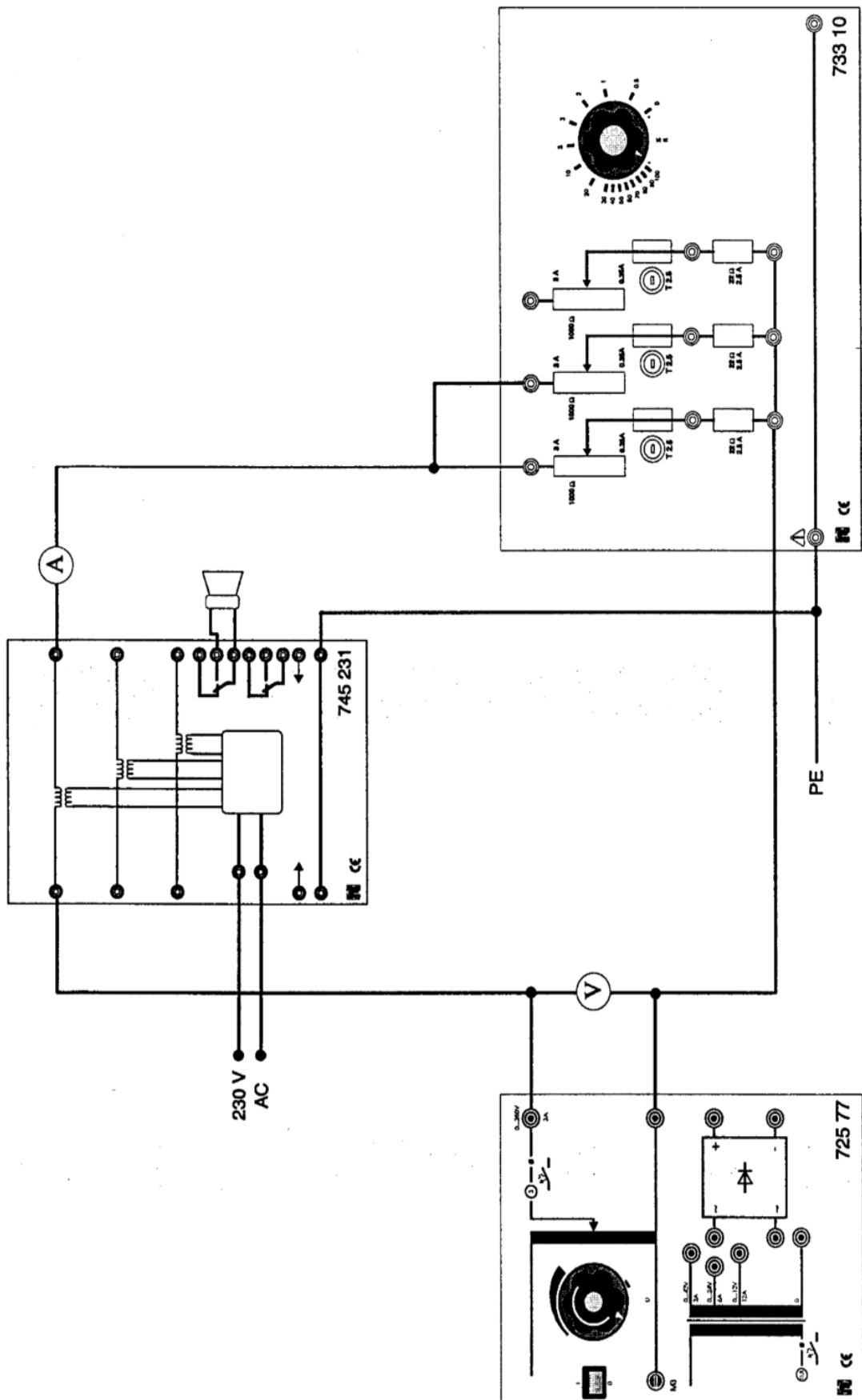
ترتیب قرار گیری تجهیزات روی ریل های میزکار آزمایشگاه:

U	313 031		I	745 231	
725 77	745 561	733 10			

شرح آزمایش :

مدار شکل زیر را ببندید

اندازه گیری جریان مدار سه فاز دقیقاً مشابه اندازه گیری مدار تکفاز است و طبق یک دستورالعمل صورت می گیرد. به همین دلیل یک منبع تغذیه تک فاز برای تعیین پاسخ و عملکرد این رله کفایت می کند. در بخش آخر نیز مدار سه فاز بررسی می گردد.

ابتدا دیپ سوئیچ (Dip Switch) شماره ۵ روی رله باید "ON" شود و بقیه ی سوئیچ ها نیز روی "OFF" تنظیم گردد. باین کار حالت اضافه جریان آنی را غیر فعال میشود. زمان تاخیری را روی مقدار صفر تنظیم کنید. زمان عملکرد واحد اضافه جریان $I > I_N$ را از ۰,۵ تا ۲,۰ (باتغییرگام ۰,۲۵) تنظیم کنید (جریان نامی ورودی اندازه گیری ۱ آمپر می باشد). دراین آزمایش برای اینکه بار مقاومتی اهمی بیش از حد بارگذاری نشود (Overload)، از دو مقاومت تکی جداگانه و به صورت موازی با بار استفاده می کنیم. پتانسیومتر را روی ۱۰ درصد مقدار خود تنظیم کنید در این صورت مقاومت کل تقریبا برابر با ۵۰ اهم خواهد بود. (مجموع دو مقاومت موازی ۱۱۵ اهم است که با ضریب ۰,۱ تقریبا ۱۵ اهم می شود).

ولتاژ منبع ترانس تک فاز را تا زمانی که رله تریپ دهد ، افزایش دهید (افزایش ولتاژ باید از صفر شروع شود). سپس ولتاژ را کم کنید تا رله دوباره باز یابی گردد. در این جا باید بسیار دقت کنید تا از بار گذاری بیش از حد یا Overload هر دو تجهیز ترانسفورماتور و بار مقاومتی جلوگیری شود. مقادیر اندازه گیری شده جریان عملکرد و جریان باز نشانی، ولتاژ مورد نیاز برای عملکرد را در جدول زیر وارد نموده و با استفاده از این مقتدیر نسبت باز نشانی رله اضافه جریان حساب کنید:

$$\text{resetting ratio} = \text{release value(A)} / \text{operating value(A)}$$

Set operating value $I > I_N$:	0.5	0.75	1.00	1.25	1.50	2.00
Operating value measured (A):	—	—	—	—	—	—
Voltage required for operation (V):	—	—	—	—	—	—
Released value measured (A):	—	—	—	—	—	—
Resetting ratio:	—	—	—	—	—	—

سپس مقادیر اندازه گیری شده را با مقادیر تنظیمی رله مقایسه کنید. نتیجه : مقادیر اندازه گیری شده با دقت بسیار خوبی با مشخصات و تنظیمات رله مطابقت دارد. میانگین نسبت باز یابی ۰,۹۸ است که نتیجه بسیار خوبی است

برای اندازه گیری توان مصرفی رله مدار زیر را ببندید :

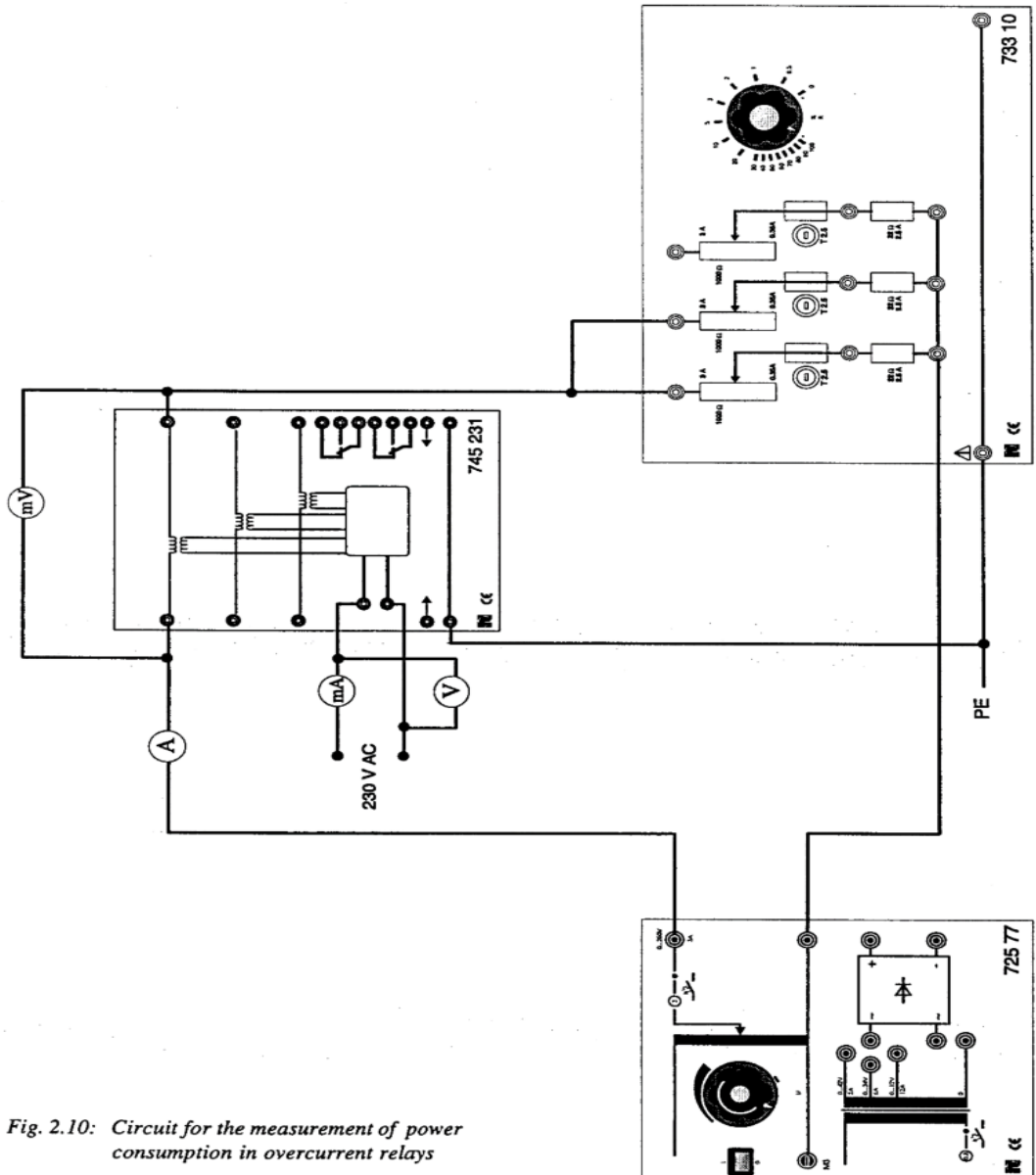

Fig. 2.10: Circuit for the measurement of power consumption in overcurrent relays

توان ظاهری کشیده شده توسط رله را با اندازه گیری ولتاژ و جریان در مدار ولتاژ کمکی بدست آورید:

$$U = \underline{\hspace{2cm}} \text{ V}, \quad I = \underline{\hspace{2cm}} \text{ mA}, \quad S = \underline{\hspace{2cm}} \text{ VA}$$

توانی که از طریق اندازه گیری در مدار بالا بدست آمد به دامنه جریان جاری شده در مدار وابسته است. این بار توان ظاهری را با اندازه گیری ولتاژ و جریان رله در حالیکه مقدار جریان ۱ آمپر است محاسبه نمایید (تنظیماتی که قبلا روی رله انجام شده اند نقش موثری در مقادیر اندازه گیری تان نخواهند داشت).

$$I = \underline{\hspace{2cm}} \text{ A}, \quad U = \underline{\hspace{2cm}} \text{ mV}, \quad S = \underline{\hspace{2cm}} \text{ VA}$$

مدار زیر برای ثبت مشخصه ها و عملکرد زمانی رله اضافه جریان ببندید :

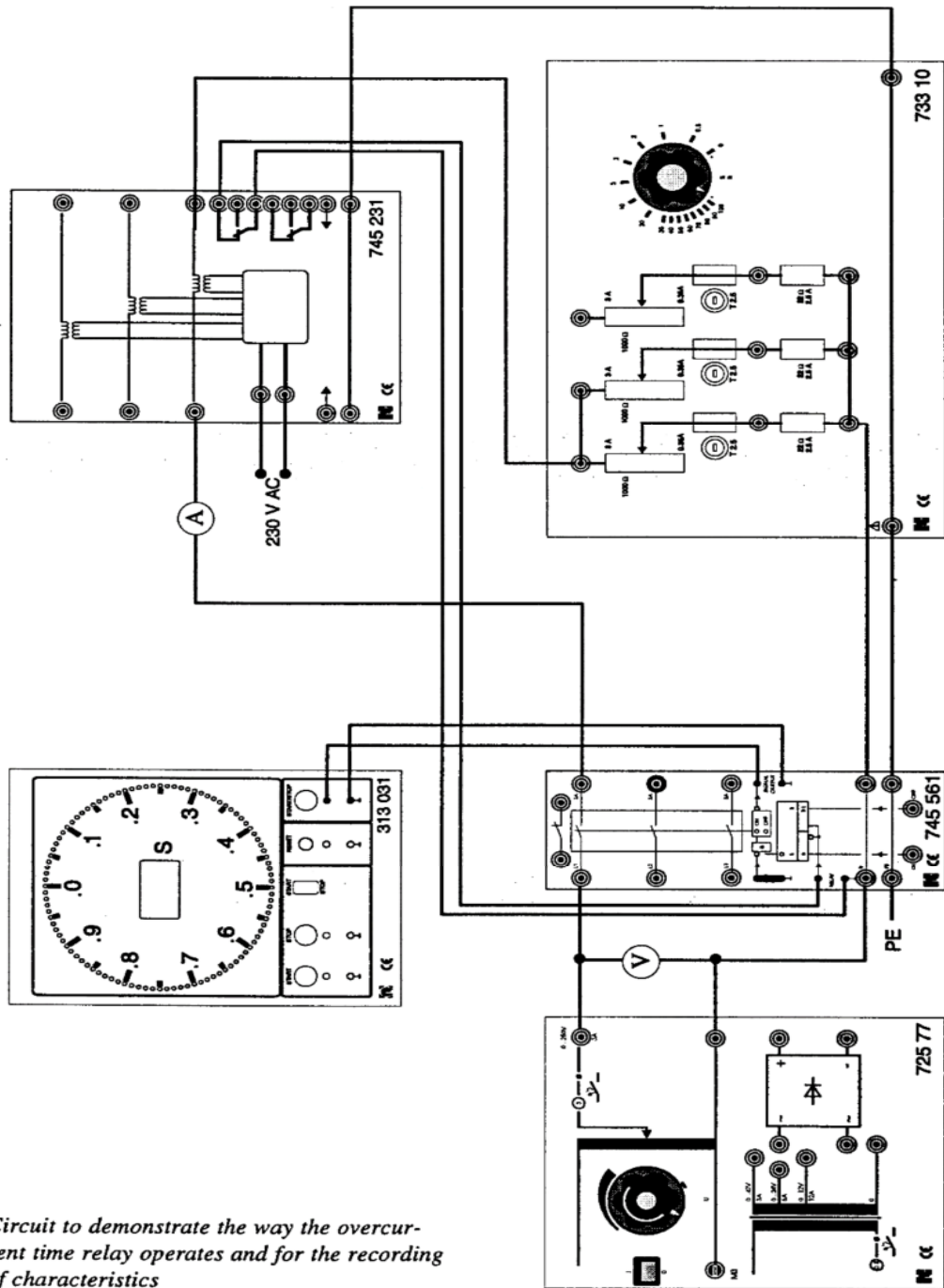

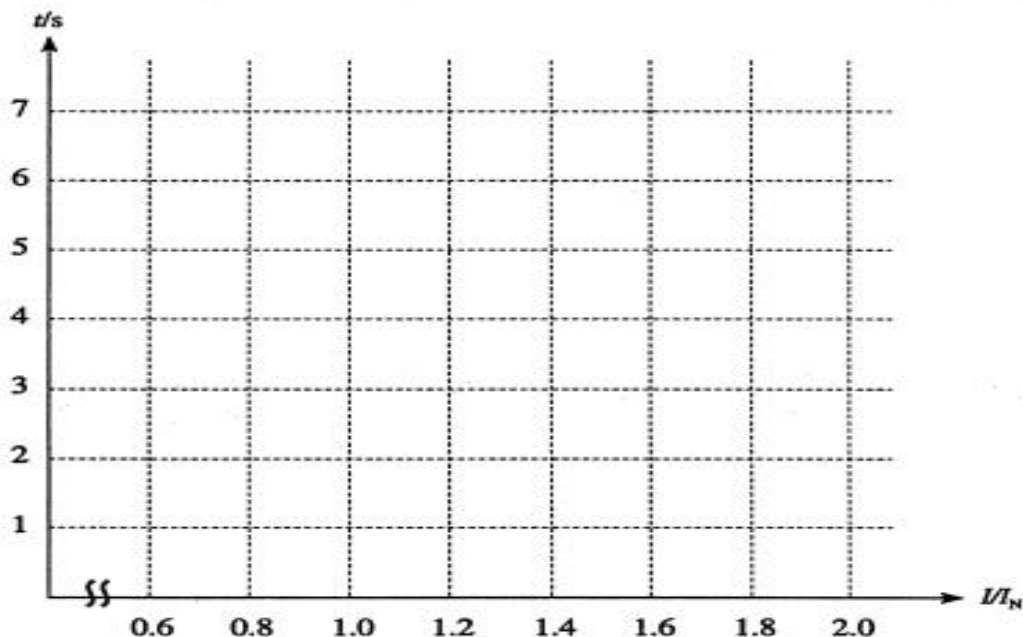
Fig. 2.11: Circuit to demonstrate the way the overcurrent time relay operates and for the recording of characteristics

ابتدا مقدار I_N را روی ۲ قرار دهید. برای اینکه اندازه گیری زمان به درستی انجام شود بسیار مهم است که ولتاژ ترانسفورماتور به صورت تک فاز اعمال شده و بار مقاومتی برای شروع آزمایش مقداری دقیقاً برابر با مقدار قبلی را داشته باشد در این صورت رله به صورت کاملاً مطمئن و قابل اعتماد استارت می شود. زمانی که بریکر روشن شود، تایمر زمانی شروع به کار کرده و با باز شدن کلید (ناشی از عملکرد رله زمان معین) تایمر متوقف می گردد. با کلید **Reset** پس از هر بار اندازه گیری، تایمر را **Reset** نمایید.

تنظیمات زمان رله را طبق مقادیر جدول زیر انجام داده و سپس زمان اندازه گیری را با زمان تنظیم شده مقایسه نمایید. برای تنظیم زمان تریپ رله بین ۱ تا ۱۰ ثانیه، دیپ سوئیچ ۷ باید "ON" باشد و برای تنظیم زمان تریپ رله بین ۱۰ تا ۱۰۰ ثانیه دیپ سوئیچ ۸ باید "ON" باشد.

t set (s):	0.0	0.2	0.4	0.6	0.8	1.0	2	5	10	20	50	100
t measured (s):	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—

به طور تصادفی اندازه گیری ها را برای مقادیر جریان تنظیم شده ی دیگر انجام داده و مقادیر مطلوب و اندازه گیری شده را با هم مقایسه نمایید. حال مشخصه عملکرد رله را رسم نمایید.

ب) استفاده از رله به عنوان رله اضافه جریان زمان معکوس:

اهداف آزمایش :

تحقیق پاسخ رله در تنظیمات مختلف.

ثبت مشخصات رله

شرح آزمایش :

ابتدا رله را طبق مقادیر زیر تنظیم کنید:

دییپ سوئیچ ۱ و ۵ را روی حالت "ON" و بقیه را روی حالت "OFF" قرار دهید. مشخصه رله را روی "معکوس نرمال (SI)" قرار دهید در نتیجه حالت اضافه جریان آنی غیر فعال خواهد شد. دو مقاومت تکی موازی شده با بار که در آزمایش قبل وجود داشت را بدون تغییر بگذارید. رله را روی مقدار $I > I_N = 0.5$ قرار داده (مقدار جریان جاری شده در رله به این تنظیم بستگی دارد) و مقدار تاخیر زمانی رله t_D را نیز ابتدا روی ۰٫۲ ثانیه تنظیم نمایید.

ولتاژ ترانس تک فاز هم باید طوری تنظیم شود تا جریان های مشخص شده در جدول زیر را در رله داشته باشیم. ابتدا کنتاکت NC ۱۱-۱۲ رله را توسط پل اتصال کوتاه کنید تا امکان تنظیم جریان مطلوب بدون نیاز به قطع کردن رله وجود داشته باشد. سپس به صورت دستی به جریان بریکر یک وقفه اعمال کنید و زمان اندازه گیری شده را با قطع کردن پل ۱۱-۱۲ اعمال کرده و کلید قدرت را دوباره وصل کنید. این روند را برای دیگر جریان ها هم تکرار کرده و نتیجه به دست آمده را در جدول زیر وارد نمایید (ریست کردن تایمر را فراموش نکنید).

برای جریان های بیش از ۲ آمپر اندازه گیری ها باید به سرعت انجام شود تا از آسیب رسیدن به بار مقاومتی و همچنین سوختن فیوز جلوگیری شود.

Set current (A):	0.5	1.0	1.5	2.0	2.5	3.0
with respect to setting value:	1	2	3	4	5	6
t measured (s):	—	—	—	—	—	—
t from diagram (s):	—	—	—	—	—	—

باتثابت نگه داشتن مقدار اضافه جریان و تنظیم زمان تریپ طبق جداول زیر اندازه گیری ها را تکرار نمایید.

$t_{D} = 0.4$ s:

Set current (A):	0.5	1.0	1.5	2.0	2.5	3.0
with respect to setting value:	1	2	3	4	5	6
t measured (s):	—	—	—	—	—	—
t from diagram (s):	—	—	—	—	—	—

$t_{D} = 1$ s:

Set current (A):	0.5	1.0	1.5	2.0	2.5	3.0
with respect to setting value:	1	2	3	4	5	6
t measured (s):	—	—	—	—	—	—
t from diagram (s):	—	—	—	—	—	—

$t_{D} = 2$ s (for this the numerical value 1 is set on the potentiometer and DIP switch 7 is set to "ON"):

Set current (A):	0.5	1.0	1.5	2.0	2.5	3.0
with respect to setting value:	1	2	3	4	5	6
t measured (s):	—	—	—	—	—	—
t from diagram (s):	—	—	—	—	—	—

$I > / I_N = 1$ and $t_{I>} = 0.2$ s:

Set current (A):	1.0	1.5	2.0	2.5	3.0
with respect to setting value:	1	1.5	2.0	2.5	3.0
t measured (s):	—	—	—	—	—
t from diagram (s):	—	—	—	—	—

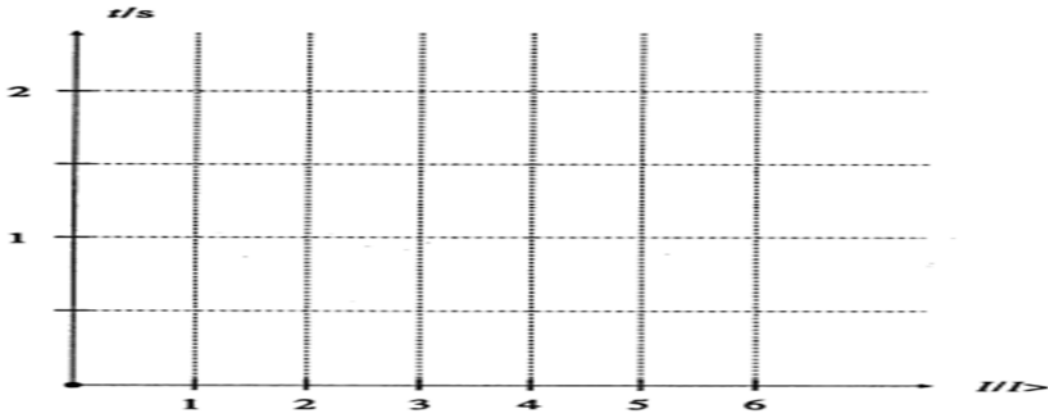
$I > / I_N = 1$ and $t_{I>} = 1$ s:

Set current (A):	1.0	1.5	2.0	2.5	3.0
with respect to setting value:	1	1.5	2.0	2.5	3.0
t measured (s):	—	—	—	—	—
t from diagram (s):	—	—	—	—	—

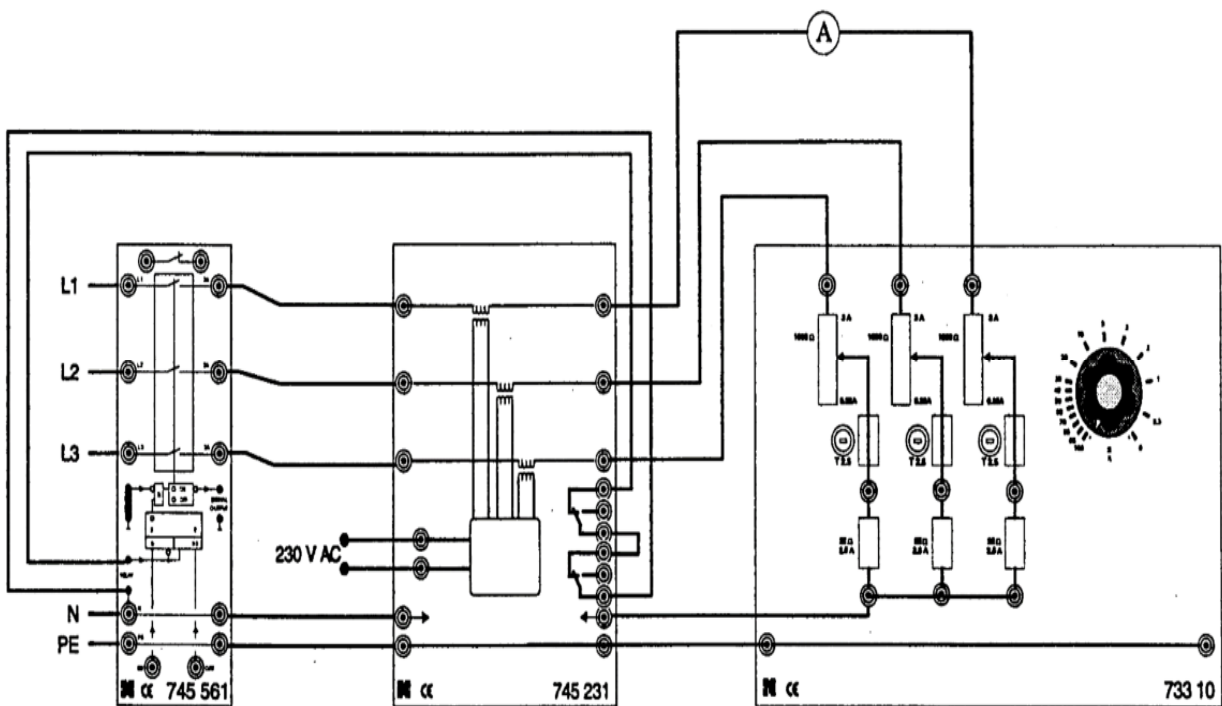
برای توصیف وضعیت "نرمال معکوس" رابطه تقریبی زیر زمان تریپ را برحسب اضافه جریان نمایش می دهد:

$$t = \frac{0.14}{\left(\frac{I}{I >}\right)^{0.02} - 1} \cdot t_{I >}$$

با استفاده این رابطه و به صورت تصادفی چند زمان تریپ مشخص را محاسبه نموده و با زمان های اندازه گیری شده مقایسه نمایید.
مشخصات رله را بر اساس زمان های تریپ اندازه گیری شده در سری آزمایش اول بر روی نمودار زیر رسم نمایید.

برای مشخص کردن زمان تریپ رله در یک مدار سه فاز، مدار شکل زیر را ببندید:

در این آزمایش کلید قدرت مستقیماً به منبع تغذیه سه فاز متصل شده است. برای محدود کردن جریان نیز می توان یک ترانسفورماتور سه فاز کمکی استفاده کرد.
در این آزمایش رله می تواند به عنوان یک رله اضافه جریان زمان معین یا زمان معکوس متصل شود. حالت اضافه جریان آنی باز هم با قرار دادن دیپ سوئیچ ۵ روی حالت "ON" غیر فعال شده است. دو کنتاکت NC برای مکانیزم تریپ اضافه جریان تاخیری و تریپ اضافه جریان آنی به صورت سری به هم متصل شده اند. این کار به کلید قدرت اجازه می دهد تا مرتباً در حالتی که زودتر تریپ می دهد، تغییر وضعیت بدهد.
تنظیمات زیر را بر روی رله پیاده کنید :

$$I > / I_N = 1, I >> / I_N = 10, t_{I>} = 3 s$$

قبل از آغاز آزمایش بار مقاومتی را روی ۱۰۰ درصد تنظیم نمایید. اکنون اگر کلید قدرت روشن شود، یک جریان کم جاری می شود که باعث عملکرد رله نمی شود. آرام آرام مقدار بار مقاومتی را کم کنید و پاسخ رله را مشاهده نمایید.
نتیجه :

برای نشان دادن تریپ اضافه جریان آنی (در حالی که کلید قدرت خاموش است) مقدار بار اهمی را در حدود ۲۰ درصد قرار دهید در این صورت جریان بیشتری می تواند جاری شود.
با "OFF" کردن دیپ سوئیچ ۵ ، رله را در حالت اضافه جریان آنی قرار دهید و تنظیمات زیر را انجام دهید:

$$I_{>>} / I_N = 2, \quad I_{>} / I_N = 1 \text{ (remains)}, \quad t_{I_{>>}} = 0.5 \text{ s.}$$

پاسخ نشان داده شده توسط رله پس از روشن کردن کلید قدرت را شرح دهید.

آزمایش دوم

Overvoltage and undervoltage time relay

هدف آزمایش:

ارتباط رله در شبکه سه فاز و بررسی عملکرد اضافه ولتاژ و کاهش ولتاژ برای تنظیمات مختلف رله و تعیین نسبت بازیابی تنظیمات رله
اندازه گیری تاخیر زمانی ، تنظیم زمان عملکرد و مصرف توان رله
توصیف قطع رله

تجهیزات مورد نیاز:

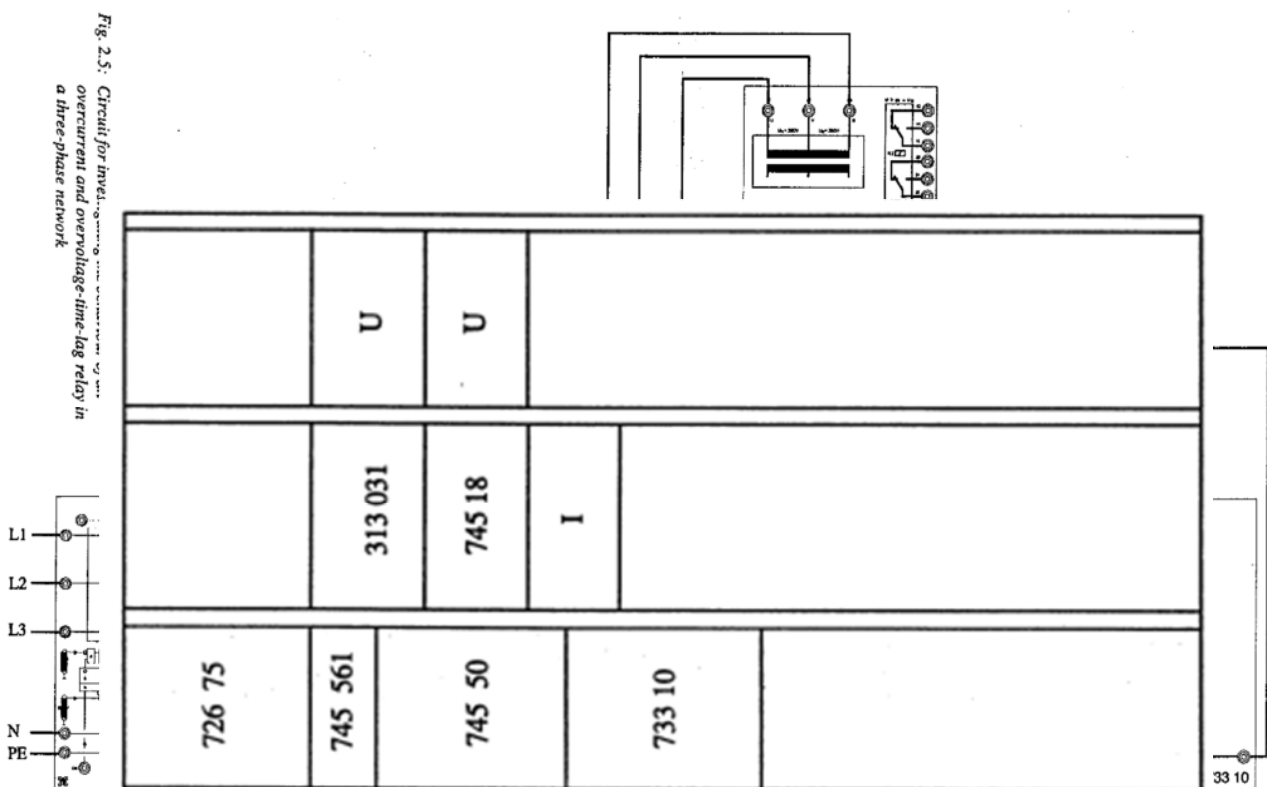
شماره کاتالوگ ۷۲۶۷۵	منبع تغذیه سه فاز
شماره کاتالوگ ۷۴۵۵۶۱	مدار شکن قدرت
شماره کاتالوگ ۷۴۵۵۰	ترانسفورماتور سه فاز
شماره کاتالوگ ۷۳۳۱۰	بار مقاومتی
شماره کاتالوگ ۳۱۳۰۳۱	تایمر الکترونیکی
شماره کاتالوگ ۷۴۵۱۸	رله اضافه/کاهش ولتاژ

بازر (هشدار دهنده)

طرز قرارگیری تجهیزات روی میز آزمایشگاه:

شرح آزمایش:

مدار شکل زیر را ببندید.

رله را روی تنظیمات اولیه زیر قرار دهید:

تاخیر زمانی (Time Delay) : ۰,۵ ثانیه

کاهش ولتاژ : ۰,۹۵

اضافه ولتاژ : ۱,۰۵

بازر را به منظور نشانگر قطع رله به ترمینال های ۱۱ و ۱۲ رله متصل کنید. سپس ولتاژ ثانویه ترانسفورماتور را روی $U_n - 0.5\%$ تنظیم کنید. بار مقاومتی باید در ابتدا روی ۱۰۰٪ تنظیم شود، بنابراین پس از سوییچ کردن کلید قدرت جریان بسیار کمی در سیستم جاری می شود.

الف) عملکرد **undervoltage**:

زمانی که مقاومت کاهش می یابد ولتاژ مصرف کننده افت کرده و خروجی رله به عنوان کاهش ولتاژ عمل می کند. در هنگام آزمایش باید مراقب باشید که جریان از ۲,۵ آمپر (به مدت طولانی) تجاوز نکند و یا آنکه ترانسفورماتور دارای اضافه بار نشود. حال با کاهش مقاومت به آرامی جریان را افزایش دهید تا زمانی که رله کاهش ولتاژ عمل کند، سپس به آرامی جریان را کاهش دهید تا زمانی که رله بازیابی گردد. (تغییر جریان را باید به آرامی انجام داد زیرا رله دارای تاخیر زمانی ۰,۵ ثانیه می باشد)

نتایج را ثبت کرده و مقادیر ولتاژ ها را بدست آورید و از آنها برای محاسبه نسبت بازیابی رله کاهش ولتاژ استفاده کنید:

مقدار عملکرد تنظیم شده (رله کاهش ولتاژ): -----

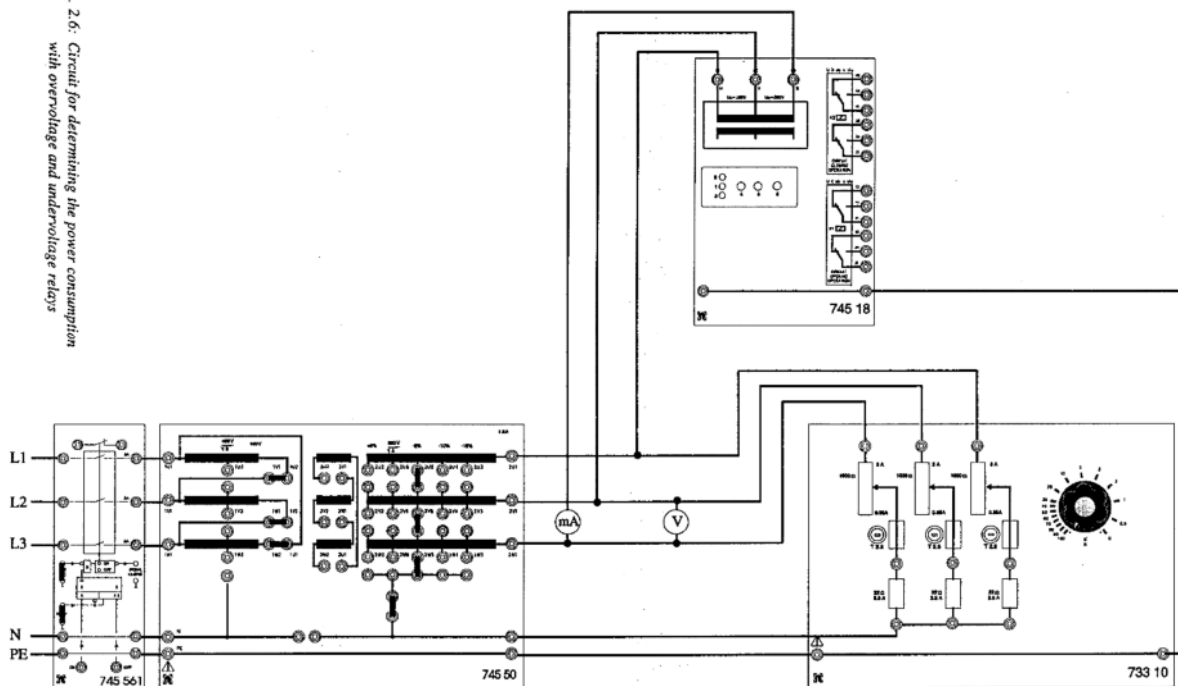
مقدار عملکرد اندازه گیری شده (V): -----

مقدار بازیابی اندازه گیری شده (V): -----

نسبت بازیابی رله : -----

حال مقادیر عملکرد رله کاهش ولتاژ را در حدود ۰,۹۲۵ تنظیم کرده و آزمایش را دوباره تکرار کنید. (اگر لازم بود ولتاژ ثانویه ترانسفورماتور نیز تنظیم گردد)

Fig. 2-6: Circuit for determining the power consumption with overvoltage and undervoltage relays

مقدار عملکرد تنظیم شده (رله کاهش ولتاژ): -----

مقدار عملکرد اندازه گیری شده (V): -----

مقدار بازیابی اندازه گیری شده (V): -----

نسبت بازیابی رله : -----

ب) عملکرد **overvoltage**:

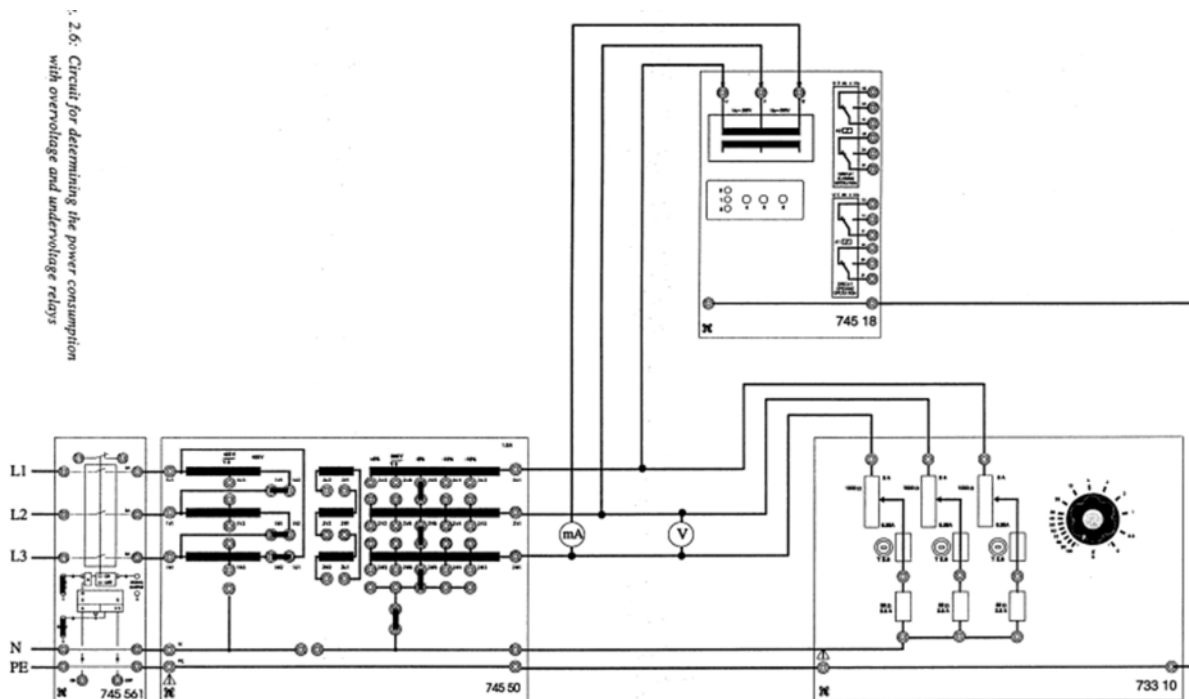
حال بازر را به ترمینال های ۳۱ و ۳۴ برای شنیدن سیگنال صوتی قطع متصل کنید . برای شروع به آرامی جریان را کاهش دهید تا زمانی که رله اضافه ولتاژ عمل کند ، سپس مجدداً به آرامی جریان را افزایش دهید تا رله بازیابی گردد.
مقادیر ولتاژ عملکرد و بازیابی رله را بدست آورید و از آنها برای محاسبه نسبت بازیابی رله اضافه ولتاژ استفاده کنید .

- مقدار عملکرد تنظیم شده (رله اضافه ولتاژ) : -----
 مقدار عملکرد اندازه گیری شده (V) : -----
 مقدار بازیابی اندازه گیری شده (V) : -----
 نسبت بازیابی رله : -----

حال مقادیر عملکرد رله اضافه ولتاژ را در حدود ۱,۰۷۵ تنظیم کرده و آزمایش را دوباره تکرار کنید . (اگر لازم بود ولتاژ ثانویه ترانسفورماتور نیز تنظیم گردد)

- مقدار عملکرد تنظیم شده (رله اضافه ولتاژ) : -----
 مقدار عملکرد اندازه گیری شده (V) : -----
 مقدار بازیابی اندازه گیری شده (V) : -----
 نسبت بازیابی : -----

برای اندازه گیری توان مصرفی رله شکل زیر را ببندید:

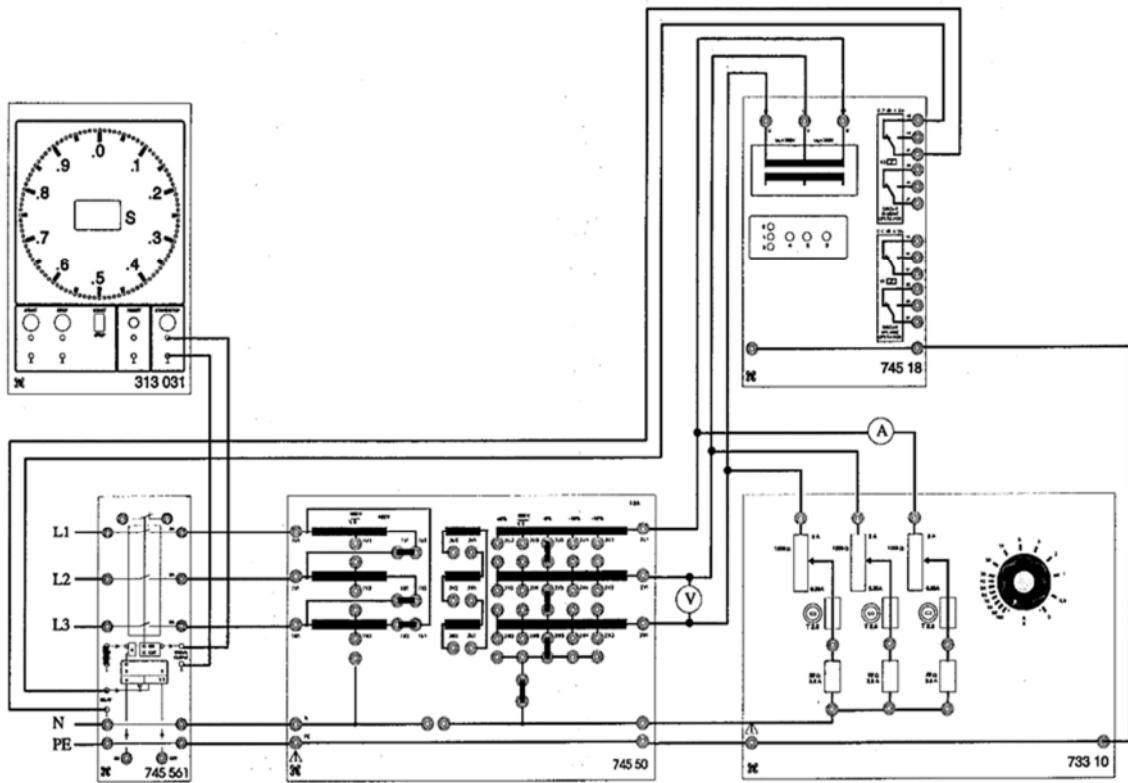

توان ظاهری کشیده شده به وسیله رله را توسط اندازه گیری ولتاژ و جریان آن بدست آورید. توجه داشته باشید که ولتاژ روی مقدار نامی تنظیم شده باشد

$$U = \text{-----} \text{ V,} \quad I = \text{-----} \text{ mA,} \quad S = \text{-----} \text{ VA}$$

برای اندازه گیری زمان عملکرد قابل تنظیم رله مدار زیر را ببندید:

Fig. 2.7 Circuit for measuring the adjustable operating times (overvoltage and undervoltage time-lag relay)

برای اینکه بتوان مقدار زمان را بدرستی اندازه گرفت باید مقاومت مصرف کننده را قبل از انجام آزمایش تنظیم کنید. در این صورت رله به عنوان رله اضافه ولتاژ عمل خواهد کرد. (نتایج آزمایش شکل اول را نگاه کنید).

زمانی که مدار شکن وصل شود تایمر شروع به کار خواهد کرد، بعد از عملکرد رله به خاطر اضافه ولتاژ کنتاکت ها باز شده و تایمر متوقف می گردد.

فراموش نکنید که تایمر را بعد از اتمام هر آزمایش ریست کنید
تنظیمات رله را بر اساس زمان های زیر اعمال و زمان های قطع متناظر هر کدام را اندازه گیری و با یکدیگر مقایسه کنید

t set (s):	0.5	1	2	3	4	5
t measured (s):	_____	_____	_____	_____	_____	_____

آزمایش سوم

Earth-fault warning relay

اهداف آزمایش:

بررسی تنظیمات رله آلام خطای زمین

تخمین توان مصرفی رله

نمایش یک آلام خطای زمین در شبکه سه فاز و عکس العمل رله (خطای زمین گذرا)

تجهیزات مورد نیاز:

شماره کاتالوگ ۷۲۵۷۷

ترانس تکفاز

شماره کاتالوگ ۳۱۳۰۳۱

تایمر الکتریکی

شماره کاتالوگ ۷۴۵۵۶۱

بریکر

شماره کاتالوگ ۷۴۵۵۰

ترانس سه فاز

شماره کاتالوگ ۷۴۵۳۲

رله آلام خطای زمین

شماره کاتالوگ ۷۴۵۱۶

VT سه فاز

شماره کاتالوگ ۷۳۳۱۰

خط انتقال

نحوه قرارگیری تجهیزات روی میز آزمایشگاه:

	313 031	745 32	U		
726 75	745 561	745 50	745 16	733 10	

مدار شکل زیر را ببندید:

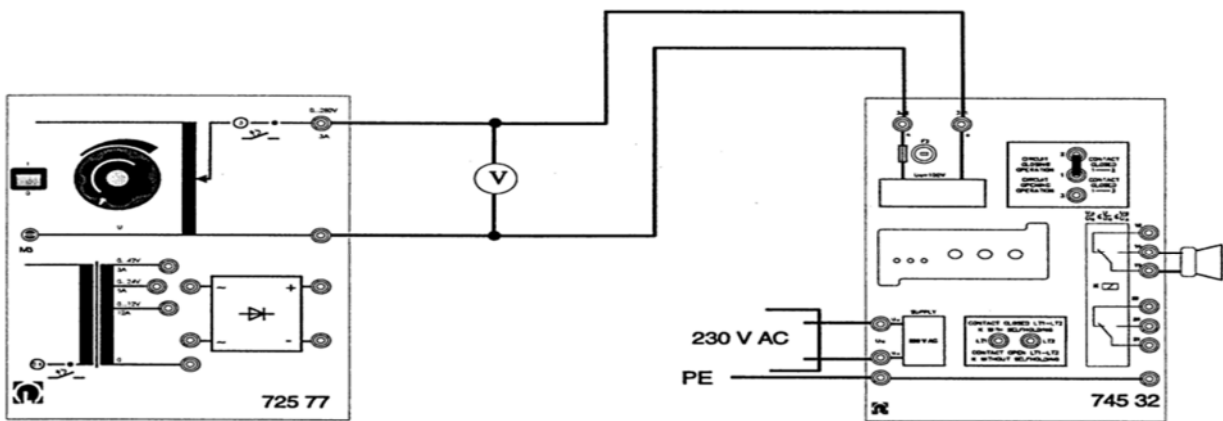

Fig. 2.14: Basic circuit for investigating the behaviour of an earth-fault alarm relay

ابتدارله را روی تنظیمات زیر قرار دهید:

زمان تاخیری: ۰,۵ ثانیه

نسبت بازنشانی U_B/U_A : ۰,۵ (resetting ratio)

ارتباط پل 1-2 برقرار (بقیه پل ها مدار باز)

مقدار U_A/U_N (مقدار عملکرد رله) را از ۰,۳ تا ۰,۷ با گام ۰,۱ تغییر دهید. مقدار ولتاژ نامی ورودی رله برابر ۱۰۰ ولت می باشد. حال به آرامی ولتاژ را تغییر داده (ابتدا ولتاژ روی صفر قرار دارد) و زمانی که رله عمل کرد ولتاژ را بخوانید. (Operating value measured). سپس ولتاژ را به آرامی کاهش داده و زمانی که رله آزاد می شود ولتاژ را بخوانید و جدول زیر را پر کنید:
چون زمان تاخیری رله را ۰,۵ ثانیه تنظیم کرده ایم, باید ولتاژ را به آرامی تغییر دهید

$$U_B / U_A = 0.5:$$

Set operating value U_A/U_N :	0.3	0.4	0.5	0.6	0.7
Operating value measured (V):	—	—	—	—	—
Release value measured (V):	—	—	—	—	—

$$U_B / U_A = 0.9:$$

Set operating value U_A/U_N :	0.3	0.4	0.5	0.6	0.7
Operating value measured (V):	—	—	—	—	—
Release value measured (V):	—	—	—	—	—

$$U_B / U_A = 0.99:$$

Set operating value U_A/U_N :	0.3	0.4	0.5	0.6	0.7
Operating value measured (V):	___	___	___	___	___
Release value measured (V):	___	___	___	___	___

حال با اندازه گیری جریان و ولتاژ در مدار ولتاژ کمکی توان جذب شده توسط المان های الکترونیکی را تخمین بزنید.

$$U = \text{_____ V}, \quad I = \text{_____ mA}, \quad S = \text{_____ VA}$$

توان مصرف شده به وسیله ی مدارهای اندازه گیری وابسته به دامنه ولتاژ مورد نظر می باشد لذا با تغییر ولتاژ از ۲۰ تا ۱۰۰ ولت و محاسبه جریان اندازه گیری شده توان ظاهری را تخمین بزنید.

U (V):	___	___	___	___	___
I (mA):	___	___	___	___	___
S (VA):	___	___	___	___	___

برای آلامر خطای زمین و تنظیم زمان تاخیری نیاز به یک VT سه فاز داریم. لذا از VT مثلث باز برای مانیتور کردن ولتاژ باقیمانده (هنگامیکه یک خطای زمین در یک شبکه بانقطه نول شناور floating رخ می دهد) استفاده می کنیم. زمانی که یک خطا رخ می دهد، در این مدار ماکزیمم ولتاژ ۱۰۰ ولت ایجاد می شود. به همین دلیل باید دقت شود اتصالات بین نقطه نول ترانس در طرف ثانویه و ترمینال نول در VT برقرار نباشد. همچنین یک اتصال کوتاه در زمین می تواند موجب اضافه بار در ترانس نیز گردد. ابتدا تنظیمات رله را روی مقادیر زیر قرار دهید:

$$U_A/U_N = \quad \quad \quad U_B/U_A = \quad \quad \quad t = \quad \text{s}$$

مدار شکل صفحه بعد را ببندید. تایمر الکترونیکی را بوسیله ی ماژول بریکر راه اندازی کنید (زمانیکه بریکر باز شود، تایمر متوقف می شود. زمان رله را از ۰.۵ تا ۵ تنظیم کنید و با اندازه گیری زمان جدول زیر را تکمیل کنید:

t set (s) :	0.5	1	2	3	4	5
t measured (s) :	___	___	___	___	___	___

در این آزمایش می توان به جای مقاومت ۱۰۰ اهم از ماژول L-C ($L=300\text{mh}$) استفاده کرد.

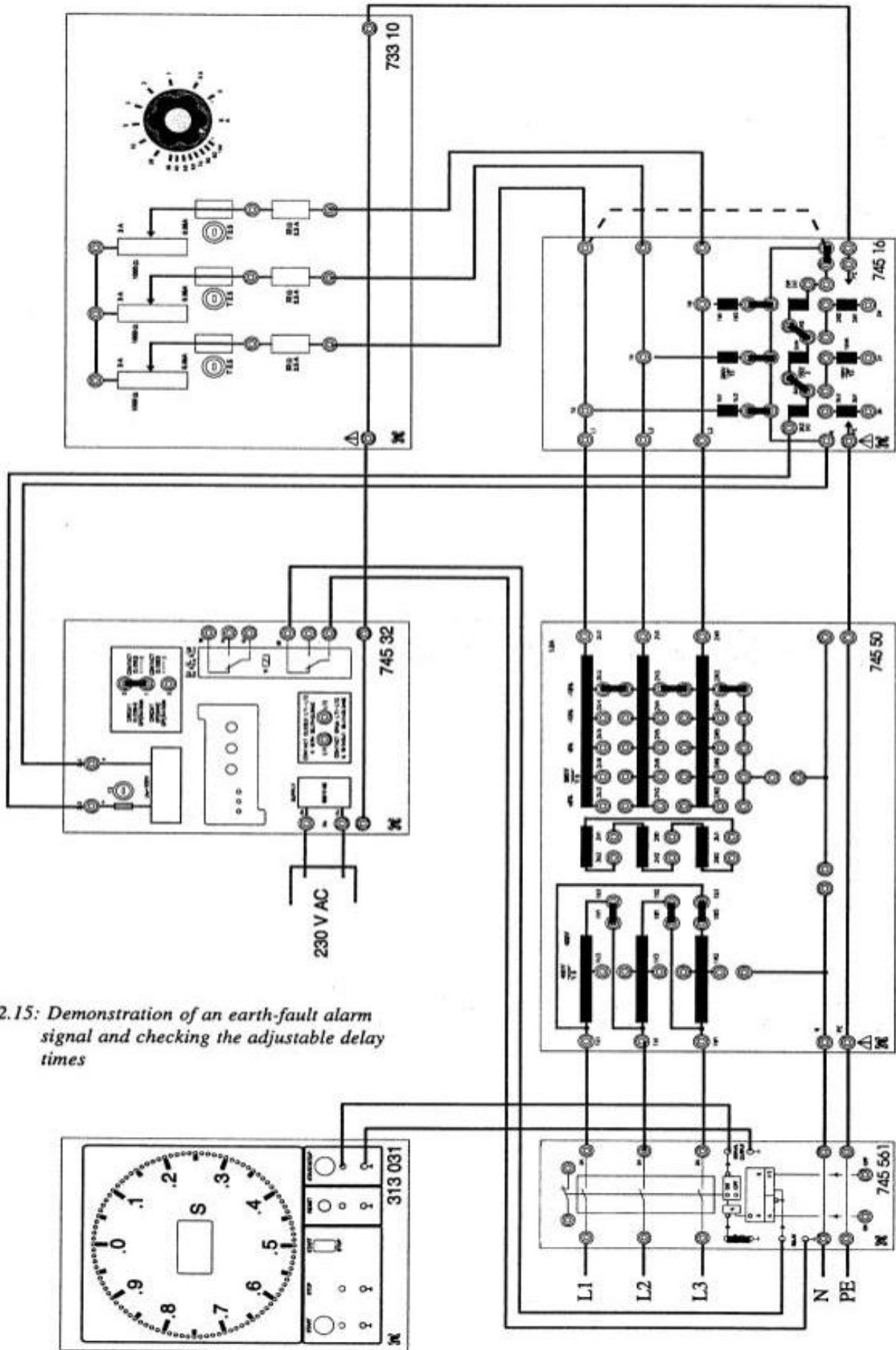

Fig. 2.15: Demonstration of an earth-fault alarm signal and checking the adjustable delay times

آزمایش چهارم

Single-phase directional (directional earth fault) relay

رله جهتی تکفاز:

اهداف آزمایش :

تحقیق در مورد رفتار رله در مقابل جریان موثر و جریان اندوکیتو و کاپاسیتیو با مقادیر مختلف

اندازه گیری مصرف توان

لیست تجهیزات مورد نیاز :

ترانس تکفاز شماره کاتالوگ ۷۲۵۷۷

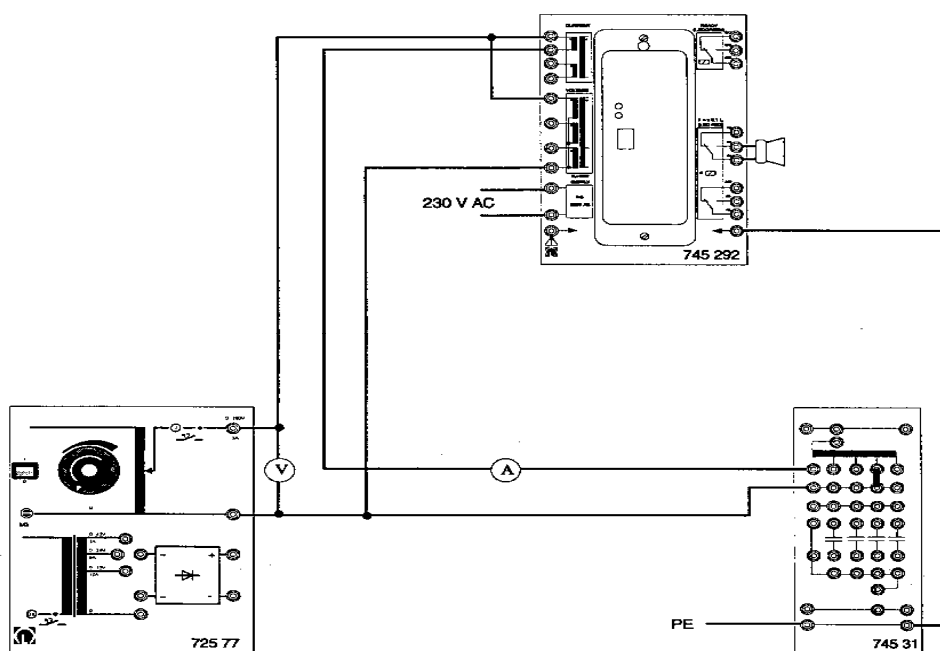
بار L-C شماره کاتالوگ ۷۴۵۳۱

رله جهتی تکفاز شماره کاتالوگ ۷۴۵۲۹۲

تجهیزات مطابق با شکل زیر روی میز کار قرار دهید.

	U	I	
725 77	733 10	745 31	

مدار شکل صفحه ی بعد را برای اندازه گیری رله جهت دار تکفاز ببندید:

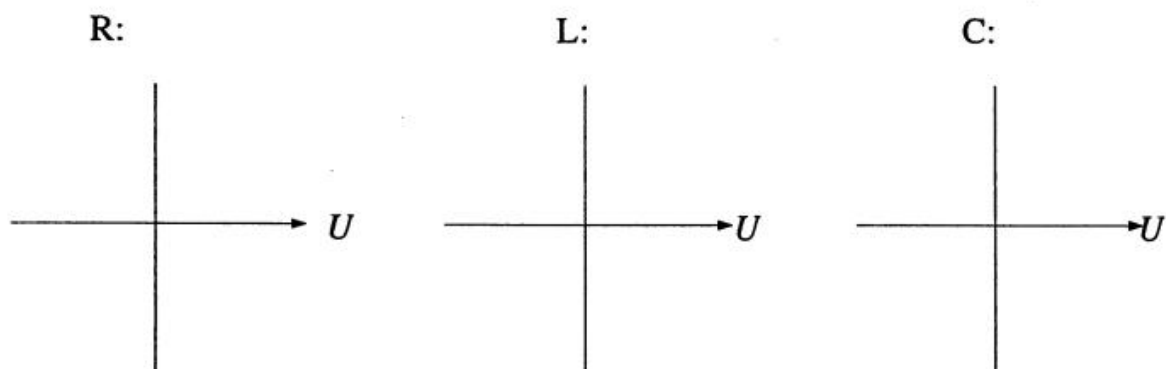
در مدار شکل بالا یک بار $L-C$ قرار داده شده است. اتصال بار مقاومتی نیز مانند همین شکل در مدار جایگزین می شود. توجه داشته باشد که پلاریته جریان و ولتاژ در رله درست وصل شده باشد. ولتاژ ترانس تکفاز را روی مقدار تقریبی ۰.۵ ولت تنظیم کنید. تحقیق کنید که در انواع مختلف بارها (مقاومتی ، سلفی ، خازنی) رله در چه زاویه ای α (زاویه فاز اندازه گیری شده) تریپ می دهد. تذکر: قبل از اینکه مقدار جدیدی را برای α تنظیم کنید ولتاژ ترانس تکفاز را تا صفر ولت کاهش دهید. آزمایش را برای بار مقاومتی $R = 100\Omega$ و بار خازنی $C = 30\mu F$ و بار سلفی $300mH$ انجام دهید

$\alpha =$ مقدار اندازه گیری شده برای بار مقاومتی

$\alpha =$ مقدار اندازه گیری شده برای بار سلفی

$\alpha =$ مقدار اندازه گیری شده برای بار خازنی

زاویه فاز اندازه گیری شده برای رله را در دیاگرام فاز بر حسب ولتاژ برای سه نوع بار مقاومتی سلفی و خازنی روی نمودار رسم کنید:

توان مصرفی رله (باردن) را مانند بقیه رله ها اندازه گیری کنید.

توان ظاهری کشیده شده توسط اجزای الکترونیکی با اندازه گیری ولتاژ و جریان مدار کمکی بدست آورید.

$$U = \text{_____ V}, \quad I = \text{_____ mA}, \quad S = \text{_____ VA}$$

توان ظاهری کشیده شده توسط مدار اندازه گیری را در شرایط ولتاژ $100V$ و جریان 1 آمپر با کمک بار مقاومتی تعیین کنید .

در مدار اندازه گیری برای ولتاژ:

$$U = \text{_____ V}, \quad I = \text{_____ mA}, \quad S = \text{_____ VA}$$

در مدار اندازه گیری برای جریان :

$$U = \text{_____ mV}, \quad I = \text{_____ A}, \quad S = \text{_____ VA}$$

آزمایش پنجم

Directional power relay

رله توان جهتی

اهداف آزمایش:

۱) بررسی رفتار رله در بارهای سلفی و خازنی باتوجه تغییر تنظیم زاویه فاز اندازه گیری شده

۲) کاربرد این رله در شبکه های تک فاز و سه فاز

۳) اندازه گیری توان مصرفی رله (Burden)

تجهیزات مورد نیاز:

منبع تغذیه سه فاز

مدار شکن قدرت

ترانسفورماتور سه فاز

بار مقاومتی

بار سلفی خازنی

تایمر/کلاک

رله توان جهت دار

بازر

شرح آزمایش:

مدار شکل زیر را برای توسیف رفتار رله در شبکه تکفاز ببندید.

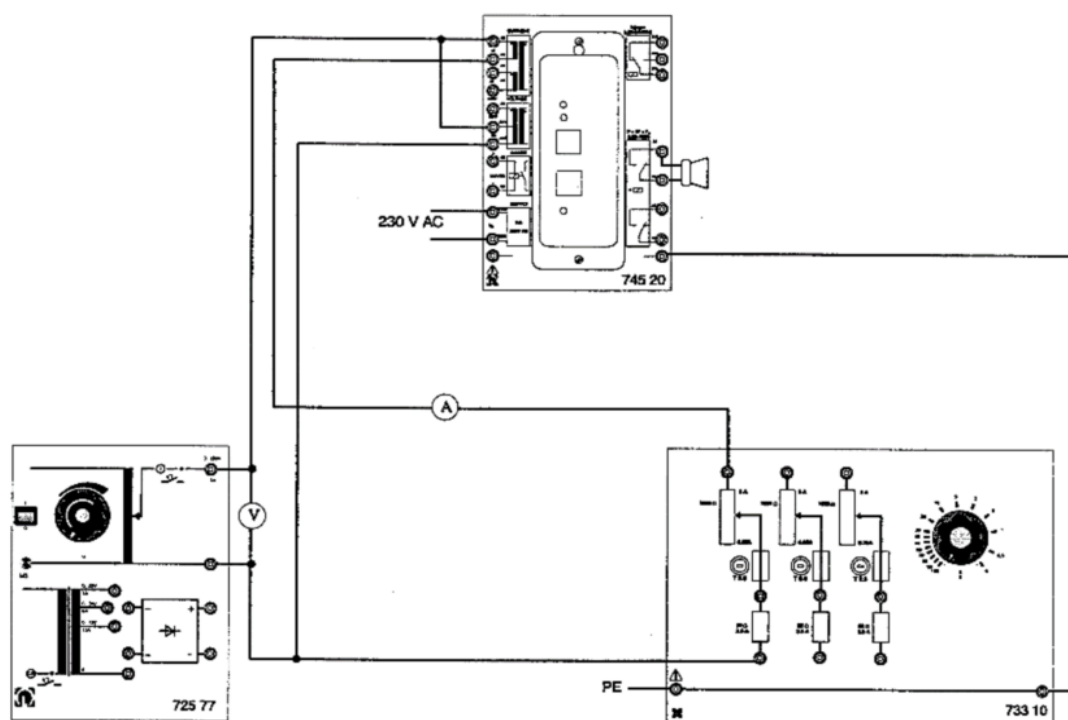

Fig. 2.23: Circuit for investigating the behavior of a directional power relay in a single-phase network

ابتدا زاویه مشخصه (زاویه فاز اندازه گیری شده) را معادل 0° برای رله انتخاب کنید (مقدار پیش فرض توسط سازنده هم ۰ درجه است). اندازه گیری ها را با بار مقاومتی شروع می کنیم دقت شود که ولتاژ و جریان ورودی با پلاریته درست به رله متصل شده باشد. بار مقاومتی نیز فعلاً تقریباً روی ۱۰۰ اهم تنظیم گردد. زمان تاخیری رله را حدود ۰,۱ ثانیه قرار دهید. مقدار تحریک (pick-up) توان را از ۱۰ W تا ۱۰۰ W مطابق جدول زیر تنظیم کنید. ولتاژ ترانس تکفاز از مقدار ۰ ولت افزایش دهید تا زمانی که رله عمل کند. مقادیر ولتاژ و جریان را اندازه گیری نموده و از روی آن توان اکتیو کشیده شده توسط بار مقاومتی را تعیین کنید و این مقادیر را با مقادیر تنظیم شده روی رله مقایسه کنید.

P set (W):	10	20	40	60	80	100
U (V):	—	—	—	—	—	—
I (A):	—	—	—	—	—	—
P measured (W):	—	—	—	—	—	—

جهت توان را با تغییر اتصال جریان ورودی به رله تغییر داده و بعضی از مقادیر بالا را به عنوان نمونه انتخاب و در حالی که ولتاژ تا حداکثر $100V$ افزایش یابد مقادیر را دوباره تکرار کنید. ممکن است در این حالت رله در وضعیت عملکرد نباشد.

بار مقاومتی را با یک خازن $30 \mu F$ جایگزین کنید و بعضی از اندازه گیری های بالا را تکرار کنید (توجه داشته باشید که ولتاژ از $100V$ نباید تجاوز کند). در این مرحله ممکن است حتی زمانی که پلاریته جریان ورودی رله جابه جا شود نیز رله عمل نکند. حال خازن را با یک سلف $0,4H$ عوض کنید و بعضی از مقادیر بالا را تکرار کنید. توجه داشته باشید که ولتاژ از $60V$ نباید برای مدت طولانی تجاوز کند.

چرا رله در سطح های تحریک کم توان تریپ می دهد؟

اندازه گیری توان مصرفی رله (Burden) به همان روش قبلی که در رله جهتی تک فاز بیان شد صورت می گیرد.

توان مصرف داخلی رله (کشیده شده توسط اجزای الکترونیکی) را به کمک اندازه گیری ولتاژ و جریان مدار کمکی ولتاژ تعیین کنید.

$$U = \text{_____} V, \quad I = \text{_____} mA, \quad S = \text{_____} VA$$

توان مصرفی توسط دو مدار بالا به دامنه ولتاژ و جریان گذرنده از مدار بستگی دارد. توان ظاهری مصرفی را تحت شرایط ولتاژ $100V$ و جریان $1A$ تعیین کنید
در مدار اندازه گیری برای ولتاژ:

$$U = \text{_____} V, \quad I = \text{_____} mA, \quad S = \text{_____} VA$$

مدار اندازه گیری برای جریان:

$$U = \text{_____} mV, \quad I = \text{_____} A, \quad S = \text{_____} VA$$

حال می خواهیم آزمایشهای ذکر شده در بالا را برای یک شبکه سه فاز انجام دهیم لذا زاویه مشخصه رله را روی ۹۰ تنظیم می کنیم (این کار وقتی انجام دهید که یک پل اتصال را برداشته و بخش اکتیو رله باید خاموش باشد) زاویه فاز اندازه گیری شده با جابه جایی پل از وضعیت ۱ (صفر درجه) به وضعیت ۲ (۹۰ درجه) اصلاح کنید. تنظیمات پل و داده های اضافی برای این آزمایش (مثلا رنج حساسیت برای توان) باید توسط سازنده ارائه می گردد.

مدار شکل صفحه ی بعد را برای توصیف رله توان جهتی در شبکه سه فاز ببندید:
ولتاژ نامی باید به ثانویه ترانس سه فاز متصل گردد.

در این مدار ولتاژ بین دو فاز (فاز ۱ و ۲) و جریان فاز سوم اندازه گرفته شود. به همین خاطر ولتاژ و جریان بار موثر به صورت عمود بر هم قرار گرفته و زاویه فاز اندازه گیری ۹۰ درجه انتخاب می شود. مسائل تکنیکی و فنی را چک کرده و همیشه در آغاز آزمایش بار مقاومتی را در مقدار حداکثر خود قرار دهید و به مرور آن را کم کنید تا رله تحریک گردد. ولتاژ ها و جریان های اندازه گیری شده را در جدول زیر وارد دوباره ممکن است وقتی دو سر سیم پیچ جریان را عوض می کنید رله عمل نکند. کنید.

P set (W):	40	60	80	100
U (V):	—	—	—	—
I (A):	—	—	—	—
P measured (W):	—	—	—	—

همچنین این رله می تواند از external blocking استفاده کند. برای آشکار شدن بلاک باید یک ولتاژ ۲۲۰ ولت مستقیم به ترمینال E2(-) و E5(+) رله تزریق گردد

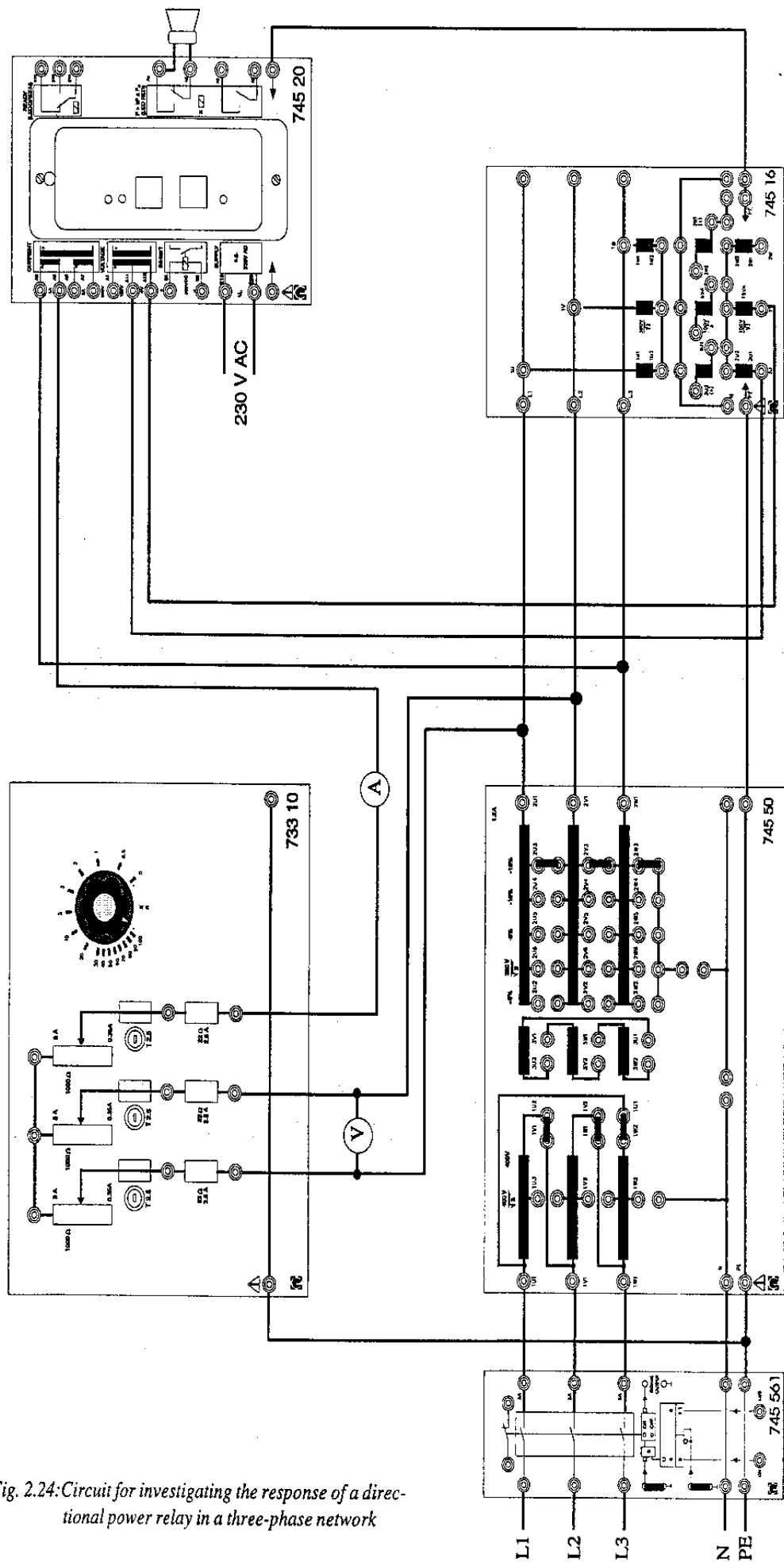

Fig. 2.24: Circuit for investigating the response of a directional power relay in a three-phase network

آزمایش ششم

Transformer differential protection relay

آزمایش رله ی حفاظت دیفرانسیلی ترانسفورماتور

اهداف آزمایش :

پاسخ رله برای جریان های مختلف در اولیه و ثانویه ترانسفورماتور
اندازه گیری توان مصرفی رله (burden).

لیست تجهیزات مورد نیاز در این آزمایش :

شماره کاتالوگ ۷۵ ۷۲۶	منبع تغذیه سه فاز
شماره کاتالوگ ۷۷ ۷۲۵	ترانسفورمر تکفاز
شماره کاتالوگ ۵۶۱ ۷۴۵	ماژول کلید قدرت
شماره کاتالوگ ۵۰ ۷۴۵	ترانسفورماتور سه فاز
شماره کاتالوگ ۳۳۱ ۷۴۵	رله حفاظت دیفرانسیلی ترانسفورماتور

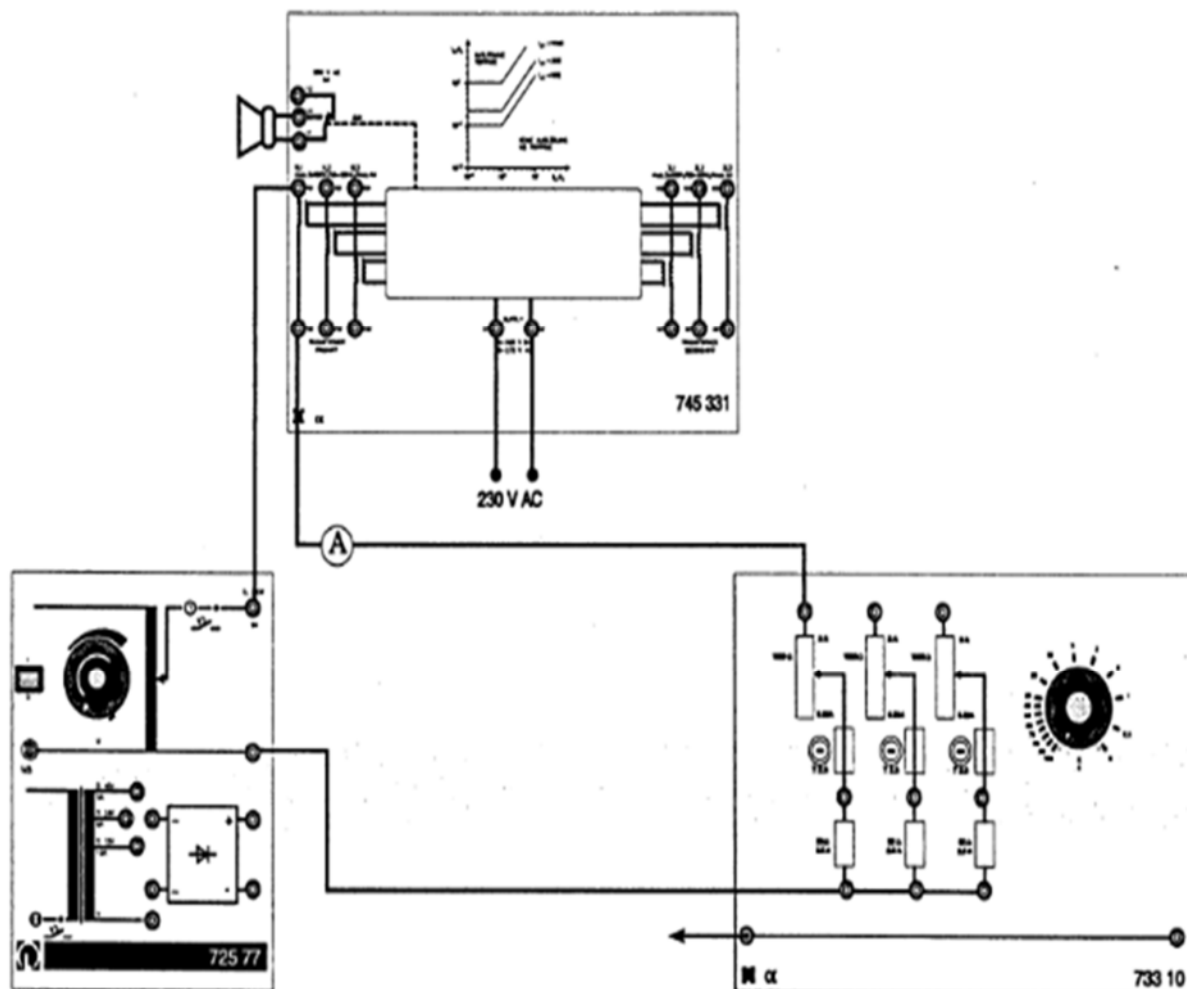
ترتیب قرار گیری تجهیزات روی ریل های میزکار آزمایشگاه :

	I	745 331	I		
726 75	745 561	745 50		733 10	

شرح آزمایش :

مدار شکل زیر را برای رله حفاظت دیفرانسیلی ترانس دربارتکفاز ببینید:

حفاظت دیفرانسیل را برای یک ترانسفورمر سه فاز با اتصال ستاره-ستاره بررسی می کنیم. به همین دلیل مبدل های داخلی رله هر یک به صورت مثلث بسته شده و جریان اندازه گیری شده را بانسبت $\sqrt{3}$: 1 تغییر می دهد. لذا این مطلب را در هنگام محاسبات در نظر بگیرید. مقدار بار مقاومتی در حدود ۱۰٪ قرار دهید در حالی که تنظیمات I_{d2} هیچ نقشی ایفای نمی کند. پارامتر تریپ رله (I_{d1}) را بین ۳ تا ۵ درصد (با ضریب گام ۱۰ درصد) تغییر دهید. ولتاژ ترانسفورماتور تکفاز را به آرامی از ۰ ولت افزایش داده تا رله تریپ (close) بدهد. سپس ولتاژ را به تدریج کم کنید تا رله بازنشانی (release) شود.

. جریان های اندازه گیری شده را در جدول زیر وارد کرده و از آن ها برای به دست آوردن نسبت بازبازی استفاده نمایید.

Setting value for I_{d1} (%):	5	15	25	35
Set current · 1.73 (A):	0.087	0.26	0.433	0.606
Read off pick-up value (A):	—	—	—	—
Read off release value (A):	—	—	—	—
Resetting ratio:	—	—	—	—

به صورت تصادفی پاسخ دیگر ترمینال های ورودی رله را نیز امتحان کنید. (ترمینال 2s1-2s2 و 3s1-3s2)
نتیجه :

در حالی که از ترمینال های تصادفی استفاده می نمایید (مثلاً 1s1&1s2) جریان رادر حدود ۱ آمپر قرارداده (محل سوییچ I_{d1} هیچ نقشی ندارد) و ناگهان جریان را قطع کنید. پاسخ رله را وقتی که دوباره جریان وصل می گردد مشاهده نمایید.
نتیجه :

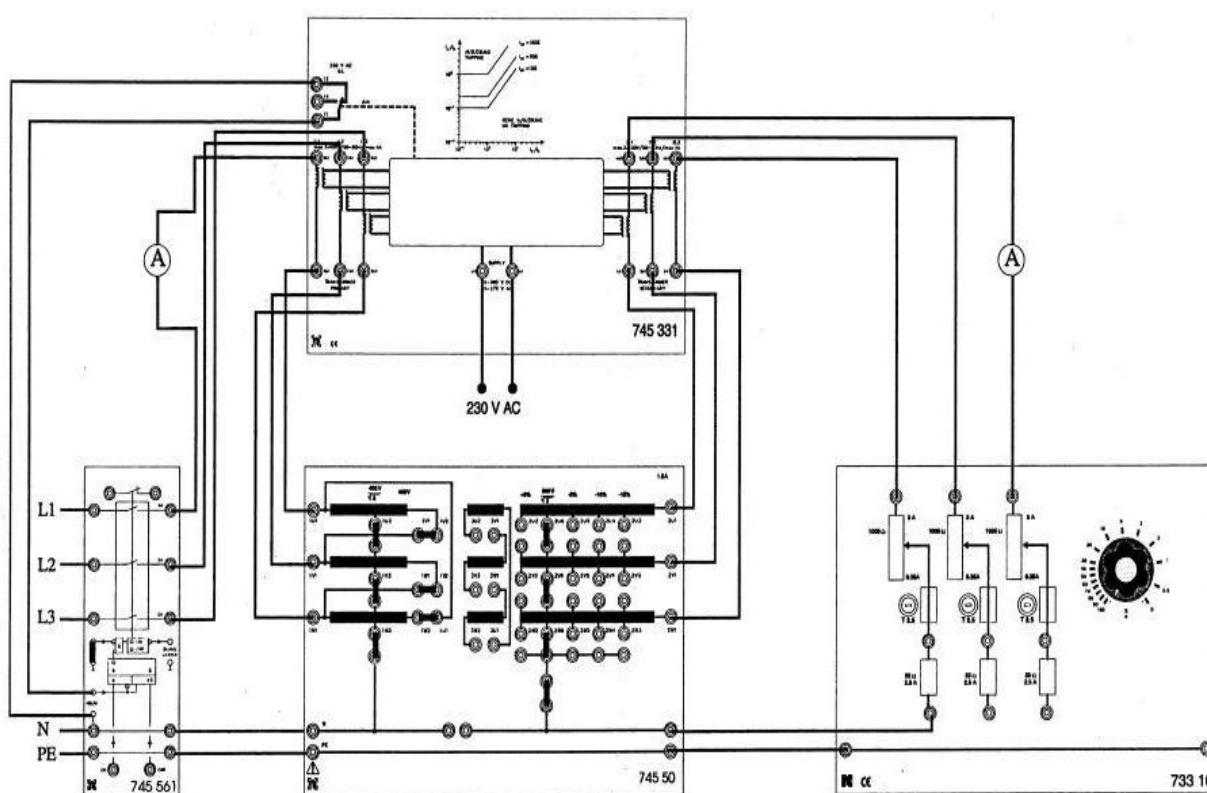
اندازه گیری میزان مصرف توان داخلی رله (burden) نیز مشابه دیگر رله های قبلی است. ابتدا میزان مصرف توان داخلی رله را با اندازه گیری ولتاژ و جریان اجزای مشخص نمایید.

$$U = \text{_____ V}, \quad I = \text{_____ mA}, \quad S = \text{_____ VA}$$

توان مصرف داخلی رله به دامنه و ولتاژ اعمال شده و همچنین جریان بستگی دارد. مصرف توان داخلی رله را با قراردادن بار مقاومتی و تنظیم جریان ۱ آمپر مشخص نمایید.

$$U = \text{_____ mV}, \quad I = \text{_____ A}, \quad S = \text{_____ VA}$$

برای کاربرد رله دیفرانسیلی در شبکه سه فاز مدار شکل زیر را ببندید:

فرض کنید ترانسفورماتور با آرایش ستاره-ستاره بسته شده و ولتاژ نامی در طرف ثانویه قرار دارد. بار مقاومتی را روی مقدار اولیه حدود ۲۰٪ قرار داده و پارامتر تریپ رله (I_{d1}) را روی ۱۰٪ قرار دهید. این کار موجب میشود رله نسبت به تغییرات اندک جریان بین اولیه و ثانویه ترانسفورماتور بسیار حساس شود. بار مقاومتی را وصل کرده و جریان را اندک اندک با افزایش میزان بار کم کنید. پاسخ رله چیست؟ نتیجه:

اکنون هر دو پارامتر تریپ رله را روی ۳۲,۵ درصد تنظیم کرده و با قرار دادن بار مقاومتی و تنظیم آن جریان اولیه ترانس را روی ۱ آمپر ثابت نگه دارید. پاسخ رله را با توجه به انواع خطاهای گوناگون که ممکن است سمت ثانویه ترانس رخ دهد آزمایش کنید.

(۱) اتصال کوتاه بین دو فاز (مثلاً اتصال پایانه های 2U1 و 2V1):
نتیجه:

(۲) اتصال خطای زمین (مثلاً ترمینال 2U1 را به نول آرایش ستاره سمت ثانویه وصل کنید)
نتیجه:

(۳) خطای ترانسفورماتور اندازه گیری (مثلاً اتصال ترمینال های 4S1 و 4S2)
نتیجه:

خطای ترانسفورماتور اندازه گیری همچنین می تواند روی سمت ثانویه ترانس شبیه سازی شود، در حالی که اتصال کوتاه یا خطای زمین ممکن است نتواند این گونه اجرا شود. چرا که این کار ممکن است به صورت منفصل باعث اضافه بار شبکه آزمایشگاه شده و منجر به قطع فیوز منبع تغذیه سه فاز آزمایشگاه، حتی قبل از شروع کار دستگاه حفاظتی شود.

آزمایش هفتم

Distance protection relay

رله حفاظتی دیستانس

اهداف آزمایش :

بررسی پاسخ رله و آشنا شدن با فانکشن های آن

اندازه گیری زمان فرمان و زمان پاسخ

لیست تجهیزات مورد نیاز این آزمایش:

بریکر

خط انتقال

VT سه فاز

بار مقاومتی

رله دیستانس زیمنس

رله ۲۴ ولت (1NO-1NC)

شماره کاتالوگ ۷۴۵۵۶۱

شماره کاتالوگ ۷۴۵۵۰

شماره کاتالوگ ۷۴۵۱۶

شماره کاتالوگ ۷۳۳۱۰

شماره کاتالوگ ۷۴۵۳۳۳

شماره کاتالوگ ۷۳۰۳۸

تجهیزات رامانند شکل زیر روی میز کار قرار دهید:

			I			
	313 031	745 333	730 38			
726 75	745 561	745 50	745 16	733 10	U	

مدار شکل صفحه ی بعد را برای پاسخ عملکرد رله حفاظت دیستانس ببندید:

سوکت 1c1 و 1c2 به سیم پیچی e-n ترانس ولتاژ (VT) متصل کنید. سوکت 1D1 و 1D2 برای اندازه گیری جریان زمین به کار می رود. بعد از برقراری تغذیه رله LED روی نمایشگر به خاطر عملکرد اشتباه (malfunction) قرمزی گردد. اگر میکروپرسور رله روی یک فانکشن مناسب تنظیم شده باشد، رله باید بعد از چند ثانیه از این حالت خارج شده و همزمان سیگنال فانکشن فعال فرستاده شود. در همین زمان فانکشن مناسب یک سیگنالی برای سبزشدن LED می فرستد. طراحان سازنده رله یک نمایشگر را برای قابلیت تنظیم فانکشن ها از طریق پنل جلوی رله فراهم کرده اند. شما باید برای کار با رله رمز را وارد کنید. این کار از طریق دکمه CW انجام شده و در بدو ورود ۰۰۰۰۰۰ را وارد کنید. سپس کلید E را فشار دهید. ورودی دیجیتال به صورت @@@@@ نمایش داده شده و سپس تایید می گردد و پیام ("CW ACCEPT") به پرسور ارسال می گردد [برای اطلاعات بیشتر به بخش ۳، ۵ منوال این رله مراجعه کنید].

بعد از آن نسبت تبدیل ترانس ولتاژ باید وارد شود که نتایج آن در آدرس ۱۰۳ ذخیره میشود. داده های ذخیره شده با آدرس ۱۰۱ & ۱۰۲ به پلاریته ترانس جریان (CT) نیز وابسته اند. همچنین اطلاعات نقطه نول نیز به سیستم وارد شده و نیاز به تغییر ندارد.

ولتاژ نامی اولیه در ترانس ولتاژ در آدرس ۱۰۳ ذخیره میشود که default تنظیم سازنده روی 110 کیلوولت بوده و بعد از آن برای آزمایش جریان تنظیم شود.

اگر کلمه عبور درست وارد شود، در حالی که جریان در زیر خط نمایشگر ظاهر شده است، مکان نما باید در بالای خط نمایشگر ظاهر گردد (flash). اگر مکان نما ظاهر نشود شما باید دوباره کد کلمه و آدرس را وارد کنید [بخش ۳، ۶ منوال]

default تنظیم برای CT و نسبت تبدیل (آدرس ۱۰۵) نیاز به تغییر ندارد زیرا این دو در تمام این آزمایش ها منحصر به فرد است (1KA در سیستم HV متناظر با 1A در مدل آزمایشگاهی است). بنابراین ترمینالهای ورودی رله دیستانس، نسبت تبدیل VT را (380KV/100V) و نسبت تبدیل CT (1KA/1A) را آشکار میکند.

یک رله دیستانس با توجه به نسبت تغییرات ولتاژ و جریان، تنظیمات امپدانس را محاسبه کرده و با مقدار تنظیمی خط مقایسه می کند.

زمانی که بار مقاومتی به جای خط انتقال قرار می گیرد، رله حفاظتی دچار عملکرد اشتباه می شود. لذا برای جلوگیری از این امر فانکشن حفاظت دیستانس (با آدرس ۱۲۰۱) غیر فعال می گردد. default فعال شدن این فانکشن توسط سازنده رله تعیین میشود. با فشار دادن دکمه (NO) حفاظت دیستانس خاموش می شود.

مقادیر اندازه گیری عملکرد رله با آدرس ۵۷۰۱ تنظیم میگردد. حال در اولین عملکرد رله، روی نمایشگر سوال "leave code word domain" ظاهر می شود. اگر پاسخ شما (yes) باشد دوباره سوال

(take over setting value) پرسیده می شود. اگر دوباره پاسخ شما Y باشد رله با یک مقدار جدید تنظیم می شود ولی اگر پاسخ N باشد مقادیر تنظیم شده قبلی بدون تغییر می مانند.

یک راه دیگر برای تغییر مقدار تنظیمات به وسیله وارد کردن یک مقادیر عددی، عوض کردن مقدار تنظیمات با فشار دادن کلیدهای E و بعد F (برای فانکشن) و دوباره E و بعد از آن Y برای پایان کلمه عبور به طور مستقیم است.

حال بایدرنج آدرس مقادیر اندازه گیری شده تعیین شود (به وسیله ی DA و آدرس 5701). با استفاده از « Scroll upward » (↑ به سمت بالا) به آدرس 5712 رفته و مقادیر ولتاژ/جریان/توان اکتیو و راکتیو جاری شده از خط و نیز فرکانس می تواند یکی بعد از دیگری نمایش داده شود. در ضمن شما می توانید به مقادیر اندازه گیری شده فوق (بر حسب درصد) از طریق آدرس های 5713-5723 برسید.

مشخصه های توان به درصدی از توان ظاهری نامی که از رابطه $3 \cdot V_N \cdot I_N$ بدست می آید، وابسته است (جایی که $I_N = 1 \text{KA}$, $U_N = 380 \text{KV}$ است). برای این آزمایش مقدار UN از سمت ثانویه ترانس در نظر گرفته شده است.

بار مقاومتی روی مقدار اولیه 100% تنظیم شده تا فقط مقدار کمی جریان از آن در هنگام وصل سوییچ عبور کند. مقدار مقاومت را گام به گام کم کنید تا به مقدار 50% برسد و مقادیر ولتاژ و جریان ذخیره شده را از آدرس 5701-5711 خوانده و با اعداد بدست آمده از ولت متر و آمپر متر مقایسه کنید. (از آنجاکه ما بایک بار متقارن طرف هستیم یک وسیله اندازه گیری کافی است).

R (%)	100	90	80	70	60	50
I_{L1} (in A on the protective device):	—	—	—	—	—	—
U_{12} (in kV on the protective device):	—	—	—	—	—	—
I_{L1} (in A at the load):	—	—	—	—	—	—
U_{12} (in V at the load):	—	—	—	—	—	—

به یاد داشته باشید که یک مقدار جدید اندازه گیری بعد از حدود 5 ثانیه روی نمایشگر ظاهر می شود در حالی که پیغام شروع بدون هیچ تاخیری ظاهر می شود. اگر اختلاف زیادی بین این دو مقدار وجود داشته باشد (البته بجز انحراف ناشی از خود دستگاه و دقت اندازه گیری)، باید نسبت تبدیل ترانسفورماتور جریان و ولتاژ به وسیله رله دیستانس و نیز توانی فاز در سمت خروجی ترانسفورماتور چک و در صورت نیاز اصلاح گردد.

بر اساس جریان و ولتاژ خوانده شده از نمایشگر برای هر مقدار مقاومت بین 50% تا 100% توان اکتیو مصرفی توسط بار را محاسبه کرده و مقادیر فوق را با نتایج بدست آمده از آدرس 5710 مقایسه

کنید. (مشخصات توان برحسب MW است)

$$R = \text{_____} \% \quad P_{\text{computed}} = \text{_____} W \quad P_{\text{reading}} = \text{_____} MW$$

اگر یک سلف یا خازن سه فاز در دسترس باشد، میتواند به جای مقاومت بارویابه صورت موازی بآن قرار گیرد. رله حفاظتی، توان راکتیو مصرف شده را از طریق آدرس 5711 نشان میدهد.

پس در عملکرد عادی رله می تواند به عنوان ولت متر / آمپر متر / اکتیو متر / راکتیو متر باشد عملکرد ولتاژی اضافه جریان یا تریپ جریان زیاد (بسته به مقدار تنظیم شده اولیه) نیاز به توجه در این آزمایش ندارد زیرا در عملکرد رله موثر نیست و خروجی رله هنوز به بریکر متصل نشده است. بعد از کم کردن جریان بار در نمایشگر، پاسخ LED هامی تواند توسط دکمه RESET LED از طریق پنل

جلوی رله تایید گردد

در این آزمایش پاسخ اضافه جریان مدنظر است. برای این منظور مقادیر زیر باید در آدرس ۲۶ تنظیم شوند:

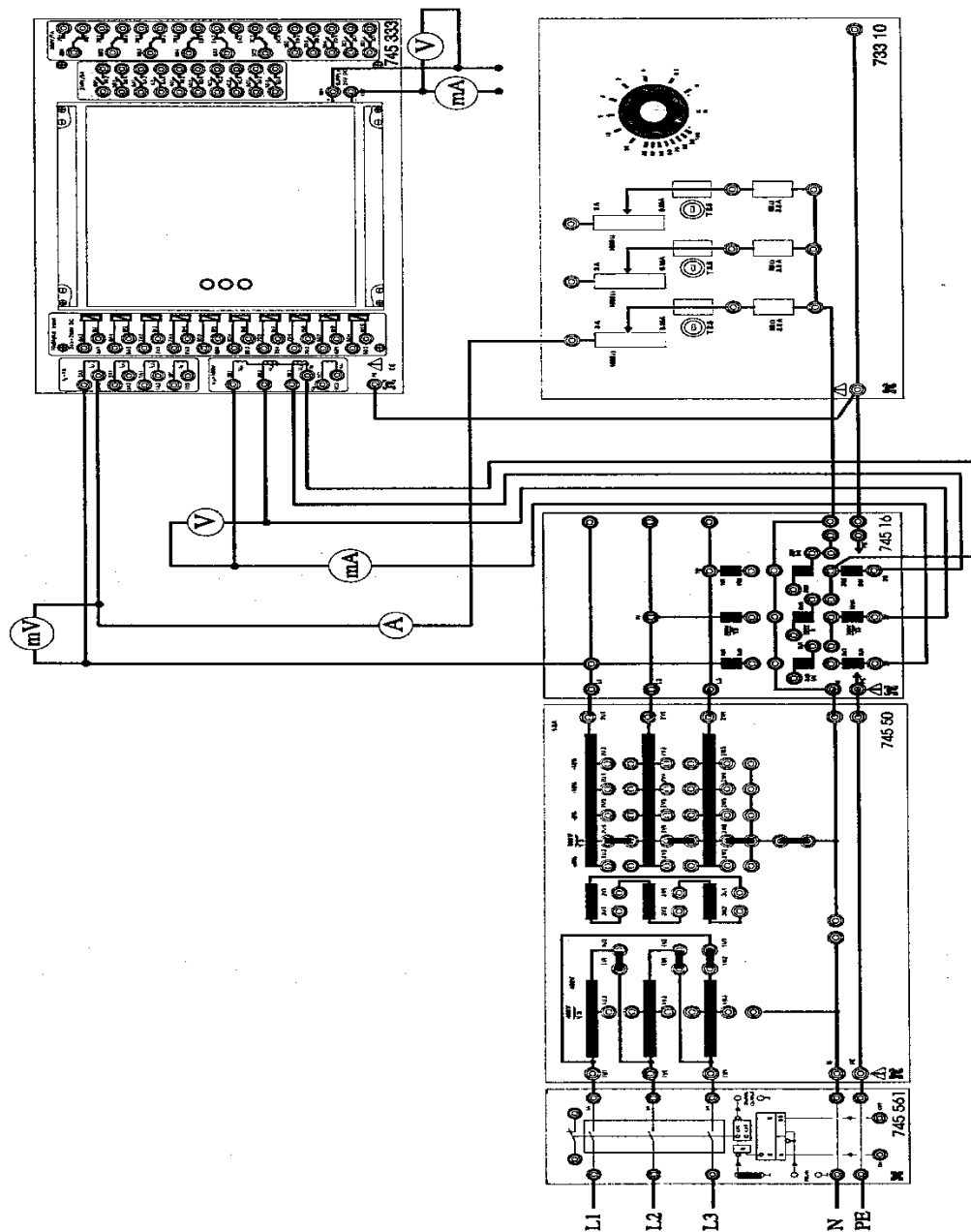
- Address 2603: overcurrent tripping value for phase currents $I >$
Default setting: $1.00 \cdot I / I_N$ ($I_N = 1 \text{ A}$)
reset to: $0.3 \cdot I / I_N$
- Address 2604: delay time $T I >$ for the phase currents $I >$
Default setting: 0.5 s
reset to: 10.0 s
- Address 2605: high current-response value for phase currents $I >>$
Default setting: $2.00 \cdot I / I_N$
setting not to be modified
- Address 2606: delay time $T I >>$ for phase currents $I >>$
Default setting: 0.30 s
set to: infinite (symbol on the keyboard)
- Address 2608: Overcurrent response value for earth fault currents $I E >$
Default setting: $0.20 \cdot I / I_N$
set to: $4.00 \cdot I / I_N$

این واحد به طور موقت تریپ اضافه جریان آنی را غیر فعال می کند. جریانهای خطای زمین در طول آزمایش اصلی به حساب نمی آیند ولی به محض اینکه رله حفاظتی دیستانس شروع به کار کند این مسئله با LED های 2,3,4 (مطابق با فازهای L1, L2, L3) نشان داده میشود. هر تریپ با LED های 12, 13, 14 نشان داده شده و به صورت سیگنال صوتی بوسیله دستگاه تست کننده آشکار میشود و به سوکت های 4D1, 4D2 متصل است (در اینجا برای فاز L1). چشمک زدن LED های 11, 7 برای کار با زمان حفاظت دیستانس است و در این قسمت نیازی به آن نیست. در این آزمایش کافی است فقط یک فاز به بار متصل شود لذا ارتباط بین فازهای L2, L3 بین رله دیستانس و بار باید حذف گردد.

پاسخ بخش اضافه جریان را یکی پس از دیگری با خواندن مقادیر متناظر در رله حفاظتی ونیز آمپر متر برای تنظیمات مختلف I/I_N (از ۰,۳ تا ۱۰) بدست آورید:

I / I_N :	0.3	0.5	0.7	0.9	1.0
Set value on the resistive load %:	___	___	___	___	___
Operate value (in A on the protective device):	___	___	___	___	___
Operate value (in A at the load):	___	___	___	___	___

مدار شکل زیر را برای اندازه گیری رله حفاظت دیستانس ببندید:

توان اکتیو مصرفی در مدارات الکترونیکی را وقتی مدار در حال غیر تحریک است، با استفاده از اندازه گیری ولتاژ و جریان در مدار ولتاژ کمکی محاسبه کنید:

$$U = \text{_____ V}, \quad I = \text{_____ mA}, \quad P = \text{_____ W}$$

توان مصرف شده بوسیله مدارات اندازه گیری بستگی به دامنه جریان عبوری از مدار دارد. ولتاژ ثانویه ترانس سه فاز را روی UN بدون تغییر نگه دارید و مقاومت را تغییر داده تا جریان 1A از آن عبور کند.

توان ظاهری در مدار ولتاژ:

$$U = \text{_____ V}, \quad I = \text{_____ mA}, \quad S = \text{_____ VA}$$

توان ظاهری در مدار جریان:

$$U = \text{_____ mV}, \quad I = \text{_____ A}, \quad S = \text{_____ VA}$$

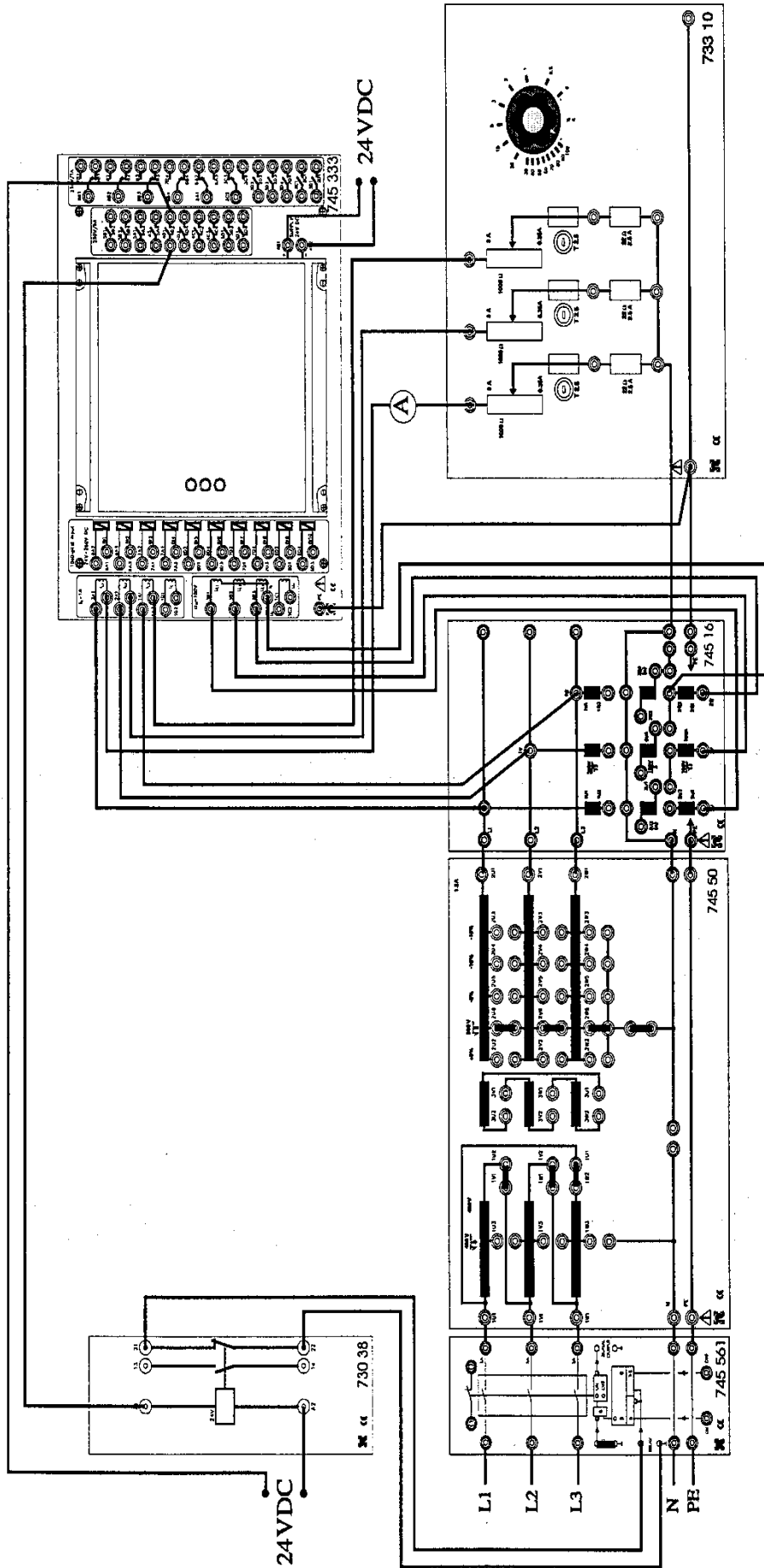
مدار شکل صفحه بعد را برای نمایش اضافه جریان و تریپ اضافه جریان آنی و برای ثبت مشخصه ها ببندید.

اگر جریان بار از مقدار تنظیمی رله فراتر رود، کنتاکتهای 4D2,4D1 بعد از سپری شدن زمان تاخیری تنظیمی، بسته خواهند شد. در نتیجه رله کمکی pick up کرده و کنتاکتهای NC سبب باز شدن بریکر می شود

در حالی که رله خودش در حال اندازه گیری زمان است از یک تایمر هم می توانید استفاده کنید. اگر هنوز برای اهداف کنترلی از آن استفاده می کنید، می توان به عنوان رله اضافه جریان زمان معین یا زمان معکوس به کاربرد

به یاد داشته باشید که زمان های اندازه گیری شده طولانی تر از زمان خود رله اضافه جریان است. رله را روی زمان های نشان داده شده در جدول زیر تنظیم کنید و این مقادیر را با مقادیر روی نمایشگر بعد از تریپ مقایسه کنید. (اگر پیغام "SETTING loaded" روی نمایشگر ظاهر شد یک پیام عملیاتی باید توسط DA 5701 اجرا گردد.)

$t \text{ set (s) :}$	10	5	1	0.5	0.2	0.0
$t \text{ displayed (ms) :}$	—	—	—	—	—	—

مقادیر مختلف اضافه جریان را اندازه گیری کرده و آن را با آنچه انتظار داشتید مقایسه کنید
نتیجه:

حال واحد اضافه جریان آنی را با تنظیم $I/N = 1,5$ و $T_I \gg 0.5s$ و $T_I \geq 1s$ در وضعیت

عملکرد قرار دهید (مقدار $I/N > 1$ روی مقدار 1 همچنان باقی می ماند)

بعد از بازکردن سونچ قدرت بار مقاومتی را نیز تنظیم کنید بنابراین انتظار می رود جریانی بین 1 تا

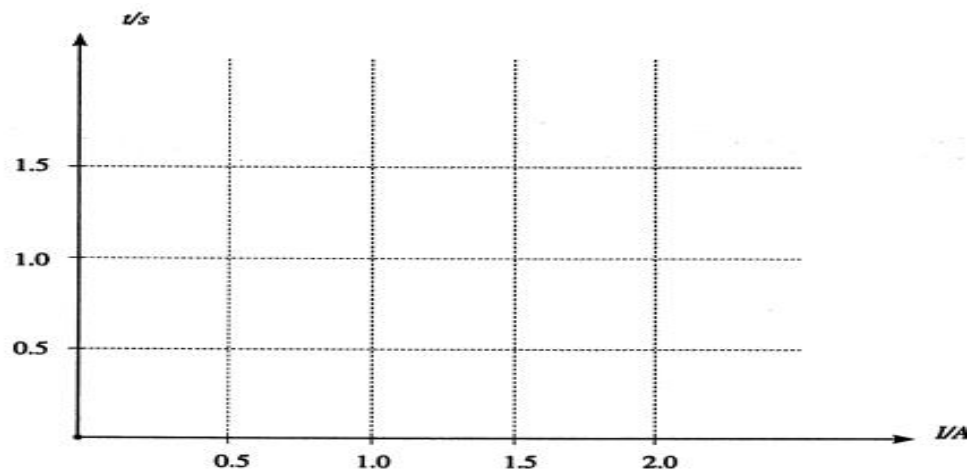
1.5 آمپر داشته باشیم و بعد از بستن کلید قدرت پاسخ رله را مشاهده نماید

نتیجه:

این آزمایش را تکرار کنید ولی این بار جریانی بزرگتر از 1.5 آمپر را از خود عبور دهد.

نتیجه:

مشخصه رله حفاظتی را برای هر دو اندازه گیری انجام شده بکشید

حال پاسخ رله حفاظتی را برای بار نامتقارن با اتصال یک یا دو قسمت از بار مقاومتی به خروجی رله بررسی کنید. در این موقع حالات تنظیم شده برای رله می تواند بدون تغییر باشد. در هر زمان چه پیامی ظاهر می شود و کدام LED ها روشن می شوند.

نتایج :

(۱) برای اتصال فاز L1 :

(۲) برای اتصال فاز L2 :

(۳) برای اتصال فاز L3 :

(۴) برای اتصال فازهای L2, L1 :

(۵) برای اتصال فازهای L3, L1 :

(۶) برای اتصال فازهای L3, L2 :